

الموسوعة الشاملة في اللغة التركية

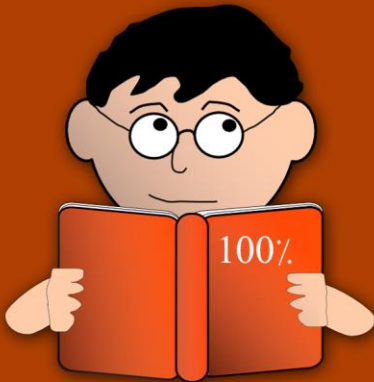
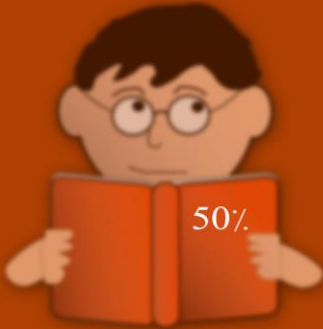
قاموس المفردات والجمل والعبارات المتداولة

تأليف وإعداد وترجمة

المهندس محمد عامر المجدوب

أمثال وحكم وأقوال مأثورة

تركي عربي - عربي تركي

٣٥

أمثال وحكم وأقوال مأثورة

تركي عربي - عربي تركي

جمع وإعداد

المهندس محمد عامر المجذوب

hoş geldiniz

المقدمة

هذا الكتاب "أمثال وحكم وأقوال مأثورة" الكتاب الخامس والثلاثون من كتب سلسلة الموسوعة الشاملة في اللغة التركية هذا الكتاب يحتوي على مجموعة كبيرة من الأمثال الشعبية والأقوال المأثورة تم جمعها وترجمتها وتصنيفها أبجدياً عربي تركي وتركي عربي، وقد تجد بعض الأمثال التي لم يتم ترجمتها حرفياً بل مجازياً وذلك لكي لا يؤدي إلى تشويه المعنى الحقيقي للمثل ويحافظ على الإيقاع اللغوي له ، والأمثال تعكس لغة وثقافة الشعوب وهي تفيد الدارس للغة التركية في كيفية استخدام المفردات والعبارات بشكل مجازي دون الخوض بقواعد اللغة، أرجو من الله تعالى أن يكون هذا الكتاب من سلسلة الموسوعة الشاملة في اللغة التركية أن يحقق الهدف المرجو منه في إغناء المكتبة العربية التي تفتقر إلى مثل هذه المراجع والكتب وأن تكون أيضاً هذه السلسلة خير مساعد ومعين للراغبين في تعلم اللغة التركية والتعمق بها.

المهندس محمد عامر المجذوب

استانبول ١٥ آب ٢٠١٦

الفهرس عربي تركي			
رقم الصفحة	الحرف	رقم الصفحة	الحرف
٩	أ	٥٥	ظ - ظ
٤٦	ب	٥٦	ع - غ
٤٧	ت	٥٨	ق - ف
٤٨	ج	٦٠	ك
٤٩	ح	٦٤	س
٥٠	خ	٧٧	م
٥١	د - ذ	٨٤	ن
٥٢	ر - ز	٨٥	هـ
٥٣	س - ش	٨٦	ي
٥٤	ص - ض		

عامر المجدوب

الفهرس تركي عربي			
رقم الصفحة	الحرف	رقم الصفحة	الحرف
٩٣	A	١٥١	M
١٠٢	B	١٥٣	N
١٠٨	C - Ç	١٥٤	O - Ö
١١٣	D	١٥٧	P
١٢٠	E	١٥٨	R
١٢٢	F	١٥٩	S - Ş
١٢٣	G	١٦٤	T
١٢٧	H	١٦٦	U - Ü
١٣٥	I – İ	١٦٧	V
١٤١	K	١٦٨	Y
١٥١	L	١٧١	Z

عامر المجدوب

المهندس محمد عامر المذبوب

القسم الأول

عربي تركي

المهندس محمد عامر المذبوب

١- ترتيب عربي تركي

أ

1.	أبق القليل حتى يأتي الكثير.	Çoğu gelinceye kadar azını sakla.
2.	ابن الحلال عند ذكره يبان.	İyi insan lafı üzerine gelir
3.	اتق شر من أحسنت إليه.	İyilik ettiğin kişinin kötülüğünden sakın.
4.	اتق من رفعتك فوق قدرك.	Seni değerinden fazla yüceltenden sakın.
5.	أجوع من ذئب.	Kurttan daha aç.
6.	احترس من الأفعى في المرعى.	Otun içindeki yılandan sakın.
7.	احذر الماء الراكد والكلب الصامت.	Durgun sudan, sessiz köpekten sakın.
8.	احذر عدوك مرة وصديقك ألف مرة.	Düşmandan bir kez, dostundan bin kez sakın
9.	احفظ قرشك الأبيض ليومك الأسود.	Ak akçe kara gün içindir.

10.	أحلى الأشياء العافية.	En tatlı şey sağlıktır.
11.	أخاطب الكنة لكي تسمع الجارة.	Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla.
12.	اختر الجار قبل الدار، والرفيق قبل الطريق.	Evden önce komşu, yoldan önce arkadaş seç.
13.	اختر الرجل من كلمته والبقرة من قرنيها.	Kişiyi sözüne, ineği boynuzuna bakarak seç.
14.	اختر أهون الشرين.	İki kötünün, en hafifini seç
15.	اختر زوجتك بأذنك لا بعينيك.	Kızı alan göz ile bakmasın, kulak ile işitsin.
16.	اختيار اللحن لا يكون إلا لمن دفع لعازف الزمار.	Kavalcıya para veren şarkıyı seçer / Parayı veren düdüğü çalar.
17.	أخذ المسروق والسارق سواء.	Çalan da, çalınanı alan da birdir.
18.	آخر الدواء الكي.	Dağlamak son çaredir.
19.	أخرس عاقل خير من متكلم جاهل.	Dilsiz bir bilge, konuşan bir cahilden iyidir.
20.	أخش من لا يخاف الله. / لا تخش من يخشى الله.	Kork Allah'tan korkmayandan.

21.	أدب المرء خير من ذهبه	Kişinin terbiyesi altınından daha hayırlıdır.
22.	إذا أردت السلم فاستعد للحرب.	Bariş istiyorsan savaşa hazırlan.
23.	إذا أردت العمل متقناً فأنجزه بنفسك. / ما حك ظهري مثل ظفري.	Bir şeyin iyi olmasını istiyorsan, onu kendin yap. (Sana vereyim bir öğüt, kendi ununu kendin öğüt)
24.	إذا أردت أن تطاع، فاسأل ما يستطيع.	Kendine itaat edilmesini istiyorsan yapılabilecek şeyler iste.
25.	إذا افتقر اليهودي نظر في حساب العتيق.	Yahudi fakirleşince eski hesaplarına bakar.
26.	إذا امتطى رجلان حصاناً، على أحدهما أن يجلس في الخلف.	İki kişi aynı ata binerse, birinin arkaya oturması gerekir.
27.	إذا انغلق باب فتحت أبواب أخرى.	Allah bir kapıyı kaparsa başka kapıyı açar.
28.	إذا تركت ابنك جائعاً فأنت تعلمه السرقة	Oğlunu aç bırakırsan ona hırsızlık yapmayı öğretirsin.
29.	إذا تكلم الجميع فلن يسمع أحد.	Herkes konuştuğu zaman kimse duymaz.
30.	إذا حان القضاء ضاق الفضاء	Kaza gelince feza daralır
31.	إذا حضرت الملائكة غابت الشياطين.	Melekler geldiği zaman, şeytanlar kaybolur.

32.	إذا دخل الفقر من الباب، فرّ الحُب من الشباك.	Fakirlik kapıdan girdiği zaman aşk pencereden kaçar.
33.	إذا ذهب الشعور بالحياء، حلّ البلاء.	Utanma duyguları giderse musibetler gelir.
34.	إذا ستكون مع رفاق السوء فابق وحيداً. / الوحدة خير من جليس السوء.	Kötü arkadaşlarla birlikte olmaksızın yalnız kal.
35.	إذا سقط الإنسان مرة داس عليه الجميع.	İnsan bir kez düşmeye görsün herkes onu çiğner.
36.	إذا صمت الأطفال فذلك يعني أنهم اقتربوا شيئاً.	Çocuklar sustukları zaman bu onların bir yaramazlık yaptıkları anlamına gelir.
37.	إذا طاردت حصانين، سوف تفقد الاثنين.	İki atı birden kovalarsan, ikisini de kaçırsın.
38.	إذا عرف السبب بطل العجب.	Nedeni bilirse şaşkınlık olmaz.
39.	إذا غاب القط لعبت الفئران.	Kedinin olmadığı yerde fareler cirit atar.
40.	إذا غنيت قبل الفطور بكيت قبل المساء.	Kahvaltıdan önce şarkı söyleyen akşam olmadan ağlar.
41.	إذا قاد الأعمى رجلاً أعمى سقط كلاهما في الحفرة.	Kör köre rehberlik ederse, ikisi birden çukura düşer.
42.	إذا كان الحزن نائماً فلا توقظه.	Hüzün uykuda olduğu zaman onu uyandırma.

43.	إذا كان الكلام من فضة فالسكوت من ذهب.	Söz gümüş ise sükût altındır.
44.	إذا كبر ابنك خاويه.	Oğlun büyüdüğü zaman ona yoldaş ol.
45.	إذا ملك الأردال هلك الأفاضل.	Kötüler idare ederse iyiler yok olur.
46.	إذا نظف كل امرئ أمام بابه، حصلنا على مدينة نظيفة.	Herkes evinin önünü süpürse şehir temiz olur.
47.	إذا وجدت القبر مجاناً فأدخل فيه.	Mezar bedava bulursan hemen gir.
48.	اذكروا محاسن موتاكم.	Ölüyü hayırla an.
49.	ارحموا من في الأرض يرحمكم من في السماء.	Yerdekilere merhamet edin ki Allah size merhamet etsin.
50.	اسأل المجرب ولا تسأل الحكيم.	Tecrübeliden sor hâkimden sorma.
51.	أسلم الطرق المطروقة.	Yolların en emniyetlisi işlek olanıdır.
52.	أسوأ عجلات العرب أكثرها ضجيجاً.	Arabanın en kötü tekerleği en çok gürültü çıkaranıdır.
53.	اشترى السرج قبل أن يشتري الحصان.	Atı almadan önce eyerini satın almak.

54.	اشترى سمكاً في بحرٍ.	Balığı denizdeyken satın almak.
55.	أشْرقتَ أمَ غَربَتَ، فليسَ أفضلَ منَ الوطنِ.	İster doğuya git ister batıya, vatan gibisi yok.
56.	أصْرَفُ ما في الجيبِ يأتيك ما في الغيبِ.	Cebindeki harca, ummadığın yerden yine gelir
57.	أصلُ الحكمةِ التبصُّرُ.	Başkalarına saygılı olmak hikmetin kaynağıdır.
58.	أصلُ الشجرةِ نواةٌ. / الشجرةُ تنبتُ من البذرةِ.	Ağacın aslı çekirdektir. (Ağaç çekirdekten yetişir.)
59.	أصلُ الفكرِ الرغبةُ.	Düşüncenin babası istektir.
60.	إصلاحُ الرعيَّةِ خيرٌ من إكثارِ الشرطَةِ.	Halkı ıslah etmek, polis sayısını artırmaktan daha iyidir.
61.	أطعمِ الفمَّ تستحي العَيْنُ.	Ağız yer göz utanır.
62.	اطلبِ العلمَ من المهدِ إلى اللحدِ.	Beşikten mezara ilim talep et.
63.	اعرفِ نفسكَ.	Kendini tanı. (Kendini bil.)
64.	أعطِ الأجيرَ قبلَ أن يجفَّ عرقُهُ. (حديث شريف)	Alışanın hakkını alınının teri kurumadan ver. (Hadis)

65.	أَعْطِ خُبْرَكَ لِلْخَبَازِ وَلَوْ أَكَلَ نَصْفَهُ.	Yarisını yeme pahasına da olsa elindeki hamuru fırıncıya ver.
66.	أَعْطِ وَأَنْفِقْ وَالرِّزْقُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ.	Ver ve harca (çünkü) rızık Allah'tandır.
67.	أَعْطِنِي حِظًّا وَأَلْقِنِي فِي الْبَحْرِ.	Adama bir şans tanı ve onu denize at.
68.	أَعْظَمُ الْمُنْتَصِرِينَ مَنْ أَنْتَصَرَ عَلَى نَفْسِهِ.	Kahramanların en büyüğü nefesine hâkim olandır.
69.	أَعْظَمُ مِنَ الْجَمَلِ يَوْجِدُ فَيْلًا.	Deveden büyük fil var
70.	اعْقِلْ لِسَانَكَ لئَلَّا يُعَقِّكَ.	Dilini tut ki o seni tutmasın.
71.	اعْقِلْهَا وَتَوَكَّلْ.	Sağlam kazığa bağla sonra tevekkül et.
72.	أَعْمَالُ الشَّجَاعَةِ لَا تَحْتَاجُ إِلَى بُوْقٍ.	Cesurca davranışlar borazana ihtiyaç duymaz.
73.	اعْمَلْ خَيْرًا وَارْمِ فِي الْبَحْرِ، إِذَا لَمْ يَعْرِفْهُ السَّمَكُ الْخَالِقُ يَعْرِفْهُ.	İyilik yap denize at, balık bilmezse Halik bilir.
74.	اعْمَلْ خَيْرًا وَالْقَهْ فِي الْبَحْرِ.	İyilik yap, denize at.
75.	اعْمَلْ وَاجِبَكَ وَابْحَثْ عَنْ حَقِّكَ / قُمْ بِمَا عَلَيْكَ قَبْلَ أَنْ تَطَّالِبَ بِمَا لَكَ.	Görevini yap, hakkını ara.

76.	اغتنم الفرصة التي بين يديك، فلن يكون هناك فرصة أخرى.	Eldeki fırsatı kaçıрма, bir daha ele geçmez.
77.	آفة العلم النسيان.	İlimin belası unutmaktır
78.	افعل كما أقول وليس كما أفعل.	Dediğim gibi yap, yaptığımı yapma.
79.	أكاذيبك لا تنطلي عليّ.	Yalanların bana söz kesmez .
80.	أكرم الكلب إكراماً لصاحبه.	Köpeğe, sahibinin hatırı için ikram et.
81.	الابن لخاله والبنت لعمتها	Oğlan dayıya, kız halaya
82.	الاتحاد قوة.	Birlik kuvvettir.
83.	الأجاص يسقط من أسفل منبت الغصن /الولد سر أبيه.	Armut dalının dibine düşer.
84.	الأحزان الجديدة توظف القديمة.	Dert derdi tazeler.
85.	الإحسان المتكلف لا يستحق الثناء.	İstenmeyerek yapılan iyilik teşekkürle değmez.
86.	الإحسان يستتر عيوباً كثيرة.	İyilik çok ayıbı örter.

87.	الإدخار ليس عيباً.	Biriktirmek, ayıp değildir.
88.	الازدراء أفسى توبيخ.	Küçük görme en sert azarlamadır.
89.	الاستثناء يؤكد القاعدة.	İstisna kaideyi belirgin kılar.
90.	الاستدانة شر الفقر.	Borçlu olmak en kötü fakirliktir.
91.	الاستياء أو عدم الرضا أول خطوة نحو التقدم.	Hoşnutsuzluk ilerlemenin ilk adımdır.
92.	الإسراف يولد القلة.	İsraf yoksulluğu getirir.
93.	الأشجار المستقيمة عوجاء الجذور.	Düzgün ağaçların kökleri eğri olur.
94.	الأصدقاء أقرب الأقرباء.	Dostlar, en yakın akrabadır.
95.	الأطفال والمجانين سعداء أبداً.	Çocuklar ve deliler her zaman mutludurlar. (Deliye her gün bayram.)
96.	الاعتراف الصحيح يريح النفس.	Açık itiraf, nefsi rahatlatır.
97.	الاعتراف بالخطأ فضيلة.	Hatayı kabul etmek fazilettir.

98.	الأعور ملك في بلاد العميان.	Körlerin memleketinde şaşıl原因 baş (padişah) olur.
99.	أقربون أولى بالمعروف.	Akrabaların iyiliğe öncelik hakkı vardır. (önce can sonra canan.)
100.	الألم بالألم ينحسر/ لا يقوى على المر إلا الأمر منه.	Acı acıyı keser.
101.	الأمانة خير سبيل/ من صدق نجا	Dürüslük en iyi yoldur.
102.	الامتناع عن الرذيلة خطوة أولى نحو الفضيلة.	Kusurdan kaçınmak fazilete doğru atılan ilk adımdır.
103.	الأمل خبز الفقير.	Umut fakirin ekmeğidir.
104.	الأمر بأمرها.	Zamana uymak gerek.
105.	الانتظار أشد من النار.	Beklemek ateşten beterdir.
106.	الإنسان الحي رزقه حي.	İnsan yaşadığı sürece rızkı da olur.
107.	الإنسان عبد الإحسان.	İnsan ihsann esiridir
108.	الإنسان في التفكير والله في التقدير.	İnsanın düşüncesi ile allah'ın takdiri ile olur.

109.	الأوقات الطوة تذهب بسرعة.	Hoş vakitler çabuk geçer.
110.	الأولاد ثروة الفقراء.	Çocuklar fakirlerin servetidir.
111.	الإيجاز جوهراً البلاغة.	Kısalık güzel konuşmanın özüdür. (Güzel konuşmanın esası az ve öz ifadedir.)
112.	الإيمان يزحزح الجبال.	İman dağı bile yerinden oynatır.
113.	الباحث عن صديق مثالي يبقى بدون صديق	Kusursuz dost arayan dostsuz kalır
114.	البداية الصحيحة نصف العمل.	Doğru başlangıç, işin yarısıdır.
115.	البصيرة تعتبر من الشجاعة.	Basiret cesareten sayılır.
116.	البطن الفارغ لا يصغي إلى أحد.	Boş mide kimseye kulak vermez.
117.	البعد جفاء.	Uzaklık Cefadır.
118.	البغض أعمى كما الحب.	Nefret, sevgi gibi kördür.
119.	البنات يطلبها ألف شخص، شخص واحد تأخذ.	Kızı bin kişi ister, bir kişi alır.

120.	الْبَيْتُ الَّذِي تَدْخُلُهُ الشَّمْسُ لَا يَدْخُلُهُ الطَّبِيبُ.	Güneşin girdiği eve doktor girmez.
121.	الْبَيْتُ السَيِّءُ هُوَ الَّذِي يعلو فِيهِ صَوْتُ الدَّجَاجَةِ عَلَى صَوْتِ الدِّيكِ.	Kötü ev, tavuğun sesi horozunkinden yüksek olan evdir.
122.	التَّأخُّرُ خَيْرٌ مِنَ التَّغِيبِ.	Geç kalmak hiç gelmemekten iyidir.
123.	التَّارِكُ وَلَدًا خَلْفَهُ لَا يَمُوتُ. / مَنْ خَلْفَ مَا مَاتَ.	Arkasında çocuk bırakan kişi, ölü değildir.
124.	التَّارِيخُ يَعِيدُ نَفْسَهُ.	Tarih tekerrürden ibarettir.
125.	التَّبَاهِي بِالْعِلْمِ كَالْجَهْلِ بِهِ.	Bilgisiyle övünen, cehaletini gösterir.
126.	التَّجْرِبَةُ خَيْرُ الْمَدَارِسِ.	Tecrübe en iyi okuldur.
127.	التَّخْلِي عَنْ الْقَلِيلِ خَيْرٌ مِنَ خَسَارَةِ الْكُلِّ.	Az bir şeyden vazgeçmek her şeyi kaybetmekten iyidir.
128.	التَّشْخِصُ نِصْفُ الْعِلَاجِ.	Teşhis tedavinin yarısıdır.
129.	التَّصْدِيقُ فِي الْمَشَاهِدَةِ.	Görmek inanmaktır.
130.	التَّمْلِكُ تِسْعَةُ أَجْرَاءِ الْقَانُونِ.	Av vuranın /atanın değil alanındır/ yetenindir.

131.	التهور ليس شجاعة.	Düşüncesizce davranmak cesaret değildir.
132.	التوفير خير من التبذير.	Biriktirmek harcamaktan iyidir.
133.	الثقة رفيقة النجاح.	Güven başarının arkadaşıdır.
134.	الثلم الأعوج من الثور الكبير.	Büyük öküzün çektiği sabanın izi eğri olur.
135.	الثواب والعقاب أساس الإدارة.	Ceza ve taltif iyi idarenin temelidir.
136.	الجاهل عدو نفسه.	Cahil kendisinin düşmanıdır.
137.	الجاجع أسوأ من المخبول (المشاكس)	Acıkmış kudurmuştan beterdir
138.	الجاجع يأكل أي شيء، والمككوم يقول أي شيء	Acıkan ne olsa yer, acıyan ne olsa söyler
139.	الجناء يموتون عدة مرات قبل موتهم.	Korkaklar, ölümlerinden önce defalarca ölürler.
140.	الجدار يبليه الرطوبة والإنسان يبليه الغم.	Duvarı nem, insanı gam yıkar
141.	الجمال ليس بالقوة	Zorla güzellik olmaz.

142.	الجمالُ من دونِ فضيلةٍ لعنةٌ.	Faziletsiz güzellik bir beladır.
143.	الجمرةُ لا تحرقُ إلا مكانها.	Ateş düştüğü yeri yakar.
144.	الجميعُ في الموتِ سواسيةٌ.	Ölüm herkesi eşitler.
145.	الجهلُ تعاسةٌ طوعيةٌ.	Cehalet istemli bir talihsizliktir.
146.	الجودُ بالقنطارِ والحاسبةُ بالدرهمِ.	Cömertlik tonlarcadır, fakat icraata gelince gramla Olur.
147.	الجوعُ كافرٌ.	Açın imanı olmaz.
148.	الجوعُ مرقٌ يطيبُ بهِ الطعامُ.	Aça arpa ekmeği etten lezzetli gelir.
149.	الجوعُ يرغمُ الجبابرةَ على الاستسلامِ. / الجوعُ حتى السلطانِ يجعله يتوسلُ.	Açlık kalelere boyun eğdirir / Açlık padişahı bile yalvartır.
150.	الحاجةُ أمُ الاختراعِ. الحاجةُ تفتقُ الحيلةَ.	Zaruret insana her şeyi yaptırır.
151.	الحاجةُ أمُ العملِ.	Hacet çalışmanın anasıdır.
152.	الحاسدُ لا يفلحُ / الحسودُ لا يسودُ.	Haset eden iflah olmaz.

153.	الحُبُّ يَهْرَأُ بِصَانِعِ الْفَاتِيحِ.	Sevgi, anahtarcı ile alay eder.
154.	الْحَدِيثُ يُعَلِّمُ أَكْثَرَ مِنَ التَّأْمَلِ.	Konuşmak düşünmekten daha öğreticidir.
155.	الْحَدِيدُ يَبْلَى مِنَ الرُّطُوبَةِ وَالْإِنْسَانُ يَبْلَى مِنَ الْغَمِّ.	Demir nemden, insan gamdan çürür.
156.	الْحَذَرُ مِنَ الْحَيْطَةِ.	Sakınmak tedbirdendir.
157.	الْحُرُّ الْجَائِعُ خَيْرٌ مِنَ الْعَبْدِ السَّمِينِ.	Aç olan hür, şişman köleden iyidir.
158.	الْحَرَامُ أَحْلَى مِنَ الْحَلَالِ.	Haram helalden tatlıdır.
159.	الْحَرْبُ وَليمةُ الْمَوْتِ.	Harp ölümün ziyafetidir.
160.	الْحَفِيدُ أَغْلَى مِنَ الْوَالِدِ / مَا أَعَزَّ مِنَ الْوَالِدِ إِلَّا وَالدُّ الْوَالِدِ.	Torun evlattan daha değerlidir.
161.	الْحَقُّ دَائِمًا غَالِبٌ فِي النِّهَايَةِ.	Hak daima galip olur.
162.	الْحَقُّ يَجِدُ طَرِيقَهُ دَائِمًا.	Hak daima yerini bulur
163.	الْحَقُّ يَعْلوُ وَلَا يُعَلَى عَلَيْهِ.	Hak yücedir ondan yücesi yoktur.

164.	الحقُّ يعلو ولا يُعلى عليه.	Adaletten daha yüksek bir şey yoktur.
165.	الحقيقةُ حسبَ الزمانِ / الحقيقةُ ابنةُ الزمانِ.	Hakikat zamana göredir.
166.	الحماسةُ الجاهلةُ نارٌ من دُونِ ضياءٍ.	Çok çabalayan çok yorulur.
167.	الحياةُ من الإيمانِ.	Hayâ etmek imandandır
168.	الحياةُ قصيرةٌ لكنها حلوةٌ.	Hayat kısa, ama tatlıdır /
169.	الحياةُ قصيرةٌ والوقتُ يمضي مُسرِعاً.	Hayat kısa ve zaman akıp geçiyor.
170.	الخبرةُ أساسُ المعرفةِ.	İnsan yapa yapa ustalaşır.
171.	الخشبُ المتفَسِّخُ لا يُمْسِكُهُ المسمارُ.	Çürük tahta çivi tutmaz
172.	الخلُّ بالمجانِ حلْوٌ كالعسلِ.	Bedava sirke baldan tatlıdır.
173.	الخيرُ بالخيرِ والبادي أكرمُ، والشرُّ بالشرِّ والبادي أظلمُ.	İyiliğe iyilik; ancak ilk yapan daha yücedir; kötülüğe kötülük; ancak önce başlayan daha zalimdir.
174.	الخيرُ في حُسْنِ الخِتامِ.	Hayır, sonu güzel olandadır.

175.	الدارسُ (العالمُ) غلبَ الفارسُ.	Âlim (ilmiyle) şövalyeye galip gelir.
176.	الدُّبُّ الجَائِعُ لَا يَلْعَبُ.	Aç ayı oynamaz.
177.	الدَّجَاجَةُ السُّودَاءُ تَضَعُ البَيْضَةَ البَيْضَاءَ.	Siyah tavuk da beyaz yumurta yumurtlar.
178.	الدَّرْزَةُ فِي حِينِهَا قَدْ تُوفِّرُ تِسْعًا / دَرِهَمٌ وَقَايَةُ خَيْرٍ مِن قَنْطَارٍ عِلَاجٍ / التَّدْبِيرُ نِصْفُ المَعِيشَةِ.	Bir mih bir nal kurtarır, bir nal bir at kurtarır.
179.	الدَّفَا عَفَا وَلَوْ فِي عِزِّ الصَّيْفِ.	Yazın ortasında bile olsa sıcaklık sağlıklıdır.
180.	الدَّقَّةُ جَوْهَرُ العَمَلِ.	Dakiklik işin özüdür
181.	الدَّمُ يَقْوِي الرِّابِطَ الأَسْرِي.	Kan bağı güçlüdür.
182.	الدُّنْيَا دَوَلَابٌ دَوَّارٌ.	Dünya dönen tekerlektir.
183.	الدُّنْيَا دَيْنٌ وَوَفَاءٌ.	Dünya ödünç alma ve geri ödemedenden ibarettir.
184.	الدُّنْيَا يَسْرٌ وَعَسْرٌ.	Dünya bolluk ve yokluktan ibarettir. (Dünya kolaylık ve zorluktan ibarettir.)
185.	الدَّهْرُ سَاعَةٌ لَكَ وَسَاعَةٌ عَلَيْكَ.	Zaman bazen lehine bazendi aleyhinedir.

186.	الدَّيْنُ مُدْلَةٌ وَلَوْ كَانَ قَرِشًا.	Borç, bir kuruş da olsa küçültücüdür
187.	الذَّاهِبُ مُسْتَعْجَلًا يَذْهَبُ إِلَى حَتْفِهِ	Acele giden ecele gider
188.	الَّذِي تَرَاهُ الْعَيْنَانُ أَفْضَلُ مِنَ الَّذِي تَرَاهُ عَيْنٌ وَاحِدَةٌ.	İki göz, bir gözden iyi görür.
189.	الَّذِي يُحِبُّ الْوَرْدَ يَتَحَمَّلُ شَوْكَهُ.	Gülü seven dikenine katlanır.
190.	الَّذِي يَسَافِرُ كَثِيرًا يَعْرِفُ كَثِيرًا.	Çok gezen çok bilir
191.	الَّذِي يَعِشُ كَثِيرًا يَعْرِفُ كَثِيرًا. / عِشْ كَثِيرًا تَعْرِفْ كَثِيرًا	Çok yaşanan çok bilir.
192.	الَّذِي يَلْمَحُ بِسُرْعَةٍ يَنْطَفِئُ بِسُرْعَةٍ.	Çabuk parlayan çabuk söner.
193.	الرَّأْسُ الْمَتَأَلِمُ لَا عَقْلَ فِيهِ.	Acıklı başta akıl olmaz
194.	الرَّاكِضُ كَثِيرًا يَتَعَبُ سَرِيعًا.	Çok koşan çabuk yorulur.
195.	الرِّجَالُ عِنْدَ الشَّدَّةِ قَلَائِلُ.	Güç durumlarla başa çıkabilenler azdır.
196.	الرَّجُلُ الْجَوْعَانُ رَجُلٌ غَضَبَانٌ.	Aç adam, kızgın olur.

197.	الرجلُ الغريقُ لا يخافُ من البِللِ.	Ölmüş eşek kurttan korkmaz.
198.	الرزقُ السائبُ يُعلمُ الناسَ الحرامَ.	Sahipsiz (terkedilmiş) mal insana hırsızlığı öğretir.
199.	الرزقُ السائبُ يُعلمُ الناسَ الحرامَ.	Açık kapı görünce it (bile) dalar.
200.	الرزقُ بالعملِ وليسَ بالأملِ.	Rızık çalışmakla kazanılır, umutla değil.
201.	الرزقُ على الله.	Rızık Allah'tandır.
202.	الروحُ حلوةٌ.	Can tatlıdır.
203.	الروحُ رغبةٌ، لكنَّ الجسدَ ضعيفٌ.	Can ister fakat beden güçsüzdür.
204.	الزواجُ حظوظٌ.	Evlilik şans/nasip işidir.
205.	الزواجُ قسمةٌ ونصيبٌ.	Evlilik bir kısmet ve nasip işidir /
206.	الزوجةُ الصالحةُ من الزوجِ الصالحِ.	İyi kocadan iyi kadın olur.
207.	الساعي بالخيرِ كفاعلهِ.	Hayır için çalışan, onu yapmış gibidir

208.	السَّاكِتُ عَنِ الْحَقِّ كَالنَّاطِقِ بِالْبَاطِلِ.	Doğruyu bilip söylemeyen, yalan söylemiş gibidir.
209.	السَّعَادَةُ بِالْغَرَامِ وَالْهَمُّ بِالْأَطْنَانِ / السَّعَادَةُ دَرَاهِمٌ وَالْهَمُّ قِنْطَارٌ.	Mutluluk gramla keder ise tonladır.
210.	السَّعِيدُ مَنْ يَسْعُدُ بِأَوْلَادِهِ.	Mutlu insan iyi çocukları olandır.
211.	السَّكَانِيُّ حَافٍ وَالْحَايِكُ عَرِيَانٌ.	Kunduracı yalın, dokumacı ise çıplaktır.
212.	السُّكُوتُ جَوَابٌ / السُّكُوتُ إِقْرَارٌ.	Susmak cevaptır / Sükût ikrardandır.
213.	السُّكُوتُ عَلَامَةُ الرِّضَا.	Sükût ikrardan gelir (sayılır).
214.	السَّلَامُ عَلَى الْمَعْرِفَةِ.	En azından merhaba de.
215.	السَّلَامَةُ خَيْرٌ مِنَ النَّدَامَةِ.	Önlem almak, pişman olmaktan iyidir
216.	السَّلَامَةُ فِي مَنْتَصَفِ الطَّرِيقِ، السَّلَامَةُ فِي الْإِعْتِدَالِ.	Selamet orta yoldadır.
217.	السَّمْعَةُ الطَّيِّبَةُ خَيْرٌ مِنَ الذَّهَبِ.	Güzel bir şöhret altından daha iyidir.
218.	السَّنْدَانُ الْمُتَيْنُ لَا يَخْشَى الْمِطْرَقَةَ.	Örs çekiçten korkmaz.

219.	السَّنْدَانُ لَا يَهَابُ الطَّرْقَ	Örs, yediği darbelerden korkmaz
220.	السُّؤَالُ عَنِ الطَّرِيقِ خَيْرٌ مِنْ إِضَاعَةِ السَّبِيلِ.	Yolu sormak, kaybolmaktan iyidir.
221.	الشَّاةُ الْمَذْبُوحَةُ لَا يُولُّهَا السَّلْخُ.	Kesilmiş koyun derisinin yüzülmesinden korkmaz. Ölmüş eşek kurttan korkmaz
222.	الشَّجَاعَةُ صَبْرٌ سَاعَةٌ.	Cesaret, bir saat sabretmektir.
223.	الشَّجَرَةُ تَأْكُلُهَا الْحَشْرَةُ وَالْإِنْسَانُ يَأْكُلُهُ الْهَمُّ.	Ağacı kurt, insanı dert yer.
224.	الشَّرَفُ الزَّائِفُ يَزْهَرُ وَلَا يَثْمُرُ.	Sahte şeref, çiçek açar ama meyve vermez.
225.	الشُّكْرُ يَزِيدُ النِّعَمَ.	Şükür nimet arttırır
226.	الشُّكْوَى لِغَيْرِ اللَّهِ مَذَلَةٌ.	Allah'tan başkasına şikâyette bulunmak utançtır.
227.	الشُّهُرَةُ مِرَاةٌ مُكَبَّرَةٌ.	Şöhret (ün) büyüteçtir.
228.	الشَّيْبُ هَيْبَةٌ.	Saç ağarması olgunluğun belirtisidir.
229.	الصَّبْرُ أَفْضَلُ عِلَاجٍ لِلْحَيَاةِ.	Sabır, yaşamın en iyi ilacıdır.

230.	الصَبْرُ حِيلَةٌ مِنْ لَا حِيلَةَ لَهُ.	Çaresiz olanın çaresi sabırdır.
231.	الصَبْرُ فَضِيلَةٌ.	Sabır fazilettir/erdemdir.
232.	الصَبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ.	Sabır kurtuluşun anahtarıdır.
233.	الصَبْرُ يَهْدُ الْجِبَالَ	Sabır dağları yıkar.
234.	الصِّحَّةُ خَيْرٌ مِنَ الثَّرْوَةِ.	Sihhat servetten hayırlıdır.
235.	الصَّدَاقَةُ الْحَقِيقِيَّةُ تَأْتِي بَعْدَ الْمَشَاجِرَةِ.	Gerçek arkadaş, kavgadan sonra edinilir.
236.	الصَّدَاقَةُ كِمَالُ الْحُبِّ.	Dostluk sevginin olgunluğudur.
237.	الصَّدَاقَةُ لَا تَنْشَأُ مِنَ الْوَلَانِمِ.	Dostluk, ziyafetlerle elde edilmez.
238.	الصِّدْقُ يُعِينُ عَلَى الرِّزْقِ.	Doğruluk rızkı bollaştırır.
239.	الصَّدِيقُ الْقَدِيمُ خَيْرٌ مِرَاةٍ.	Eski dost en iyi aynadır.
240.	الصَّدِيقُ الْوَنِيُّ يَقُولُ تَوَلَّأَ مَوْلًا	Dost acı söyler

241.	الصديق في وقت الضيق.	İyi dost kara günde belli olur.
242.	الصعود السريع له سقوط كبير.	Hızlı çıkışın büyük düşüşü olur.
243.	الصلاح يمجّد الأمة.	Dürüstlük milletleri yüceltir.
244.	الصلاح سيد الأحكام.	Uzlaştırma, verilen kararların en iyisidir.
245.	الصيت الحسن أكثر قبولاً من الوجه الحسن.	İyi şöhret güzel yüzden daha makbuldür.
246.	الصيت الحسن خير من المال المكّس.	İyi bir şöhret, birikmiş maldan daha iyidir.
247.	الضحك بلا سبب من قلة الأدب.	Sebepsiz gülüş, yakışık almaz.
248.	الضحك من غير عجب من قلة الأدب.	İlginç olmayan bir şeye gülmek terbiyenin az olması demek.
249.	الضربة الأولى نصف المعركة.	İlk vuruş savaşın yarısıdır.
250.	الضرورات تبيح المحظورات.	Zaruretler yasakları mubah kılar.
251.	الضرورة لها أحكام.	Zaruretin kendi kuralları vardır.

252.	الضيف الدائم لا يلقى الترحيب.	Dosta çok varan kişi ekşi yüz görür.
253.	الطبع غلب التطبع.	Can çıkmayınca huy çıkmaz.
254.	الطريق إلى بابل لا توصلك إلى القدس.	Babil yolu Kudüs'e gitmez.
255.	الطريق إلى قلب الرجل تمر عبر معدته.	Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçer.
256.	الطعم يخفي الصنارة.	Yem oltayı gizler.
257.	الطمع ضرر وما نفع /الطمع غرار، عقباه خسار.	Az tamah çok zarar (ziyan) getirir.
258.	الطير بالطير يصطاد.	Kuş kuşla avlanır.
259.	الظفر بالضعيف هزيمة.	Zayıfa karşı galip gelmek hezimettir.
260.	العادة في الإنسان طبيعة.	Adet insanda tabiat olur.
261.	العارف لكل شيء لا يعرف شيئاً.	Her şeyi bilen bir şey bilmez.
262.	العاقل من عقل لسانه.	Akıllı dilini tutandır.

263.	العتابُ يريحُ الوُجْدانَ.	Kınamak vicdanı rahatlatır.
264.	العدوُّ لا يَكُونُ صديقاً ونيأً.	Düşman dost olmaz
265.	العشرةُ السيئةُ تُفسدُ الأخلاقَ.	Kişi refikinden azar.
266.	العطاءُ بوجهِ بشوشٍ حسنةٌ مضاعفةٌ.	Bir şeyi güler yüzle vermek kat kat basenedir.
267.	العفوُّ أنبلُ ثأرٍ.	Affetmek, en soylu intikamdır.
268.	العقلُ ترسٌ وليسَ بسيفٍ.	Aklını kalkan gibi kullan kılıç gibi kullanma.
269.	العقلُ جوهرةٌ.	Akıl cevherdir.
270.	العقلُ عقالُ الرجلِ.	Akıl için yol / tarik birdir.
271.	العقلُ في الرأسِ وليسَ في السنِّ.	Akıl yaşta değil, baştadır.
272.	العِلْمُ القليلُ شيءٌ خطيرٌ.	Az bilgi tehlikelidir.
273.	العِلْمُ عينُ العقلِ.	İlim, aklın gözüdür.

274.	العُمُرُ سَبْعِينَ وَالْعَمَلُ لَمْ يَنْتَهِي.	Yaş yetmiş iş bitmemiş.
275.	الْعَمَلُ نِصْفُ الْعِبَادَةِ.	Çalışmak ibadetin yarısıdır.
276.	الْعُنُقُودُ الْعَالِي حِصْرَمٌ.	Yüksekte asılı duran üzüm ekşi olur.
277.	الْعَيْشَةُ تَدْبِيرٌ.	Yaşamak tedbirli ve planlı olmaktır.
278.	الْعَيْنُ بِالْعَيْنِ، السِّنُّ بِالسِّنِّ / وَالْقِصَاصُ بِالْقِصَاصِ / كَمَا تَدِينُ تَدَانُ.	Göze göz, dişe diş / Kısasa kısas.
279.	الْعَيْنُ بِصِيرَةٍ وَالْيَدُ قَصِيرَةٌ.	Göz görüyor ama el kısa.
280.	الْعَيْنُ لَا تَقَاوِمُ الْمَخْرَزَ.	Göz bize (tığa) karşı koyamaz.
281.	الْعَيْنُ لَا يَخْفَى عَلَيْهَا شَيْءٌ.	Gözden hiçbir şey gizlenmez/kaçmaz.
282.	الْعَيْنُ لَوْلَاؤَةِ الْوَجْهِ.	Göz, yüzün incisidir.
283.	الْغَائِبُ عِذْرُهُ مَعَهُ.	Kişi gıyabında yerilmez.
284.	الْغَايَةُ تَبْرُرُ الْوَسِيلَةَ.	Amaç, sebebi mubah kılar.

285.	الغريبُ أعمى ولو كان بصيراً.	Yabancı, gözü açık da olsa, kördür.
286.	الغريبُ في بيتك شاهدٌ عليك.	Evindeki yabancı, aleyhinde bir şahittir.
287.	الغريقُ يتعلقُ بحبالِ الهواءِ.	Denize düşen yosuna (yılana) sarılır.
288.	الغنى والقناعةُ لا يجتمعانِ معاً.	Zenginlik ve kanaat bir arada bulunmaz.
289.	الفراقُ يزيدُ القلبَ ولو عاً/الهوى من النوى	Ayrılık, kalpteki sevgiyi artırır.
290.	الفرسُ الأصيلةُ لا يعيبها سرجها.	Asil at, semeriyle ayıplanmaz.
291.	الفرسُ الراكضةُ تُعرفُ في ميدانِ السباقِ	Koşu atı, yarış meydanında belli olur.
292.	الفرصُ المهملةُ تذهبُ سدىً.	Değerlendirilmeyen fırsatlar boşa gider.
293.	الفرصةُ نادراً ما تطرقُ البابَ مرتينِ.	Fırsat kapıyı iki kez çalmaz.
294.	الفرعُ يذهبُ الوجعَ.	Korku acıyı giderir.
295.	الفضيلةُ في عرقِ الجبينِ.	Fazilet, alın teridir.

296.	الفقر ليس عيباً.	Yoksulluk ayıp değildir.
297.	الفقر يعمي البصر.	Yoksulluk (iflas) gözü kör eder.
298.	الفقر يعمي القلب.	Yoksulluk kalbi köreltir.
299.	الفقراء ينسلون والأغنياء يأكلون.	Fakirler ürer, zenginler beslenir.
300.	الفن مديد والحياة قصيرة.	Sanat uzun, hayat ise kısadır.
301.	الفؤاد حيث يعشق لا حيث يكون.	Gönül sevdiği yerdedir, bulunduğu yerde değil.
302.	الفوز بالفتاة يكون باسترضاء والدتها.	kızı kazanmak, annesini razı etmekle dur.
303.	الفئران تترك السفينة الغارقة.	Batan gemiyi önce fareler terkedir.
304.	القبر يساوي بين جميع الناس.	Kabir insanları aynı konuma getirir.
305.	القدوة الحسنة خير موعظة.	İyi örnek, en güzel öğüttür.
306.	القرد في عين أمه غزال.	Maymun, anasının gözünde ceylan gibidir.

307.	القِسَّةُ الأَخيرةُ تَقصمُ ظَهْرَ البَعيرِ.	Son yük devenin belini kırar.
308.	القِطَّةُ لا تَتخلَّى عَنِ الفأرةِ.	Kedi fareden vazgeçmez.
309.	القَطراتُ المتواصلةُ تُبلي الحجرَ.	Devamlı düşen damla taşı aşındırır.
310.	القلبُ الجبانُ لا يمكنُ أن يكونَ ناجحاً في الحبِّ.	Yüreksiz adam aşkta başarılı olamaz.
311.	القلبُ الحزينُ هو الذي لا يبتهجُ أبداً.	Mahzun kalp hiçbir zaman sevinmez.
312.	القلبُ الذي لا يغمرهُ الإحسانُ لا يَعرفُ الرحمةَ.	Acımayana acınmaz.
313.	القلبُ الذي يحبُّ لا يكرهُ.	Seven kalp nefret etmez.
314.	القلبُ الطيبُ يجعلُ الوجهَ نَضيراً	Temiz kalp, yüzü parlak kılar.
315.	القِلَّةُ سببُ كُلِّ عِلَّةٍ.	Azlık (yoksulluk) her hastalığın nedenidir.
316.	القلمُ أقطعُ مِنَ السيفِ.	Kalem kılıçtan keskindir.
317.	القناعةُ كَنْزٌ لا يَفنى.	Kanaat tükenmeyen hazinedir./ Kanaat tükenmez bir hazinedir

318.	الكأسُ الممتلئُ لا يأخذ ماءً.	Dolu bardak su almaz
319.	الكتابُ النافعُ صديقٌ حميمٌ.	İyi bir kitap iyi bir dosttur.
320.	الكثرةُ غلبتُ الشجاعةُ.	Çokluk cesarete galip gelir.
321.	الكرمُ فضيلةٌ والبخلُ رذيلةٌ.	Cömertlik fazilet, cimrilik ise rezalettir
322.	الكرهُ العظيمُ من الحبِّ العظيمِ.	Büyük nefretler büyük aşklardan doğar.
323.	الكسلُ خطيئةٌ لا تُغتفرُ.	Tembellik bağışlanmayan bir hatadır.
324.	الكسلُ مفتاحُ الفقرِ.	Tembellik fakirliğin anahtarıdır.
325.	الكلابُ النباحةُ لا تعضُ.	Havlayan köpek ısırmaz.
326.	الكلامُ الحقُّ مؤلمٌ.	Doğru söz (ağıdan) acıdır
327.	الكلبُ كلبٌ ولو طوّفتهُ بالذهبِ.	Altın tasma da taksan köpek, köpektir.
328.	الكلبُ لا يعضُ صاحبهُ.	Köpek sahibini ısırmaz.

329.	الكلبُ لا يعضُ كلباً	İt iti ısırmaz.
330.	الكمالُ في الممارسةِ.	İdman yaparak ilerleme kaydedilir. (Meşq kemale erdirir.)
331.	الكمالُ لله وحدهُ.	Mükemmellik yalnız Allah'a hastır.
332.	الكوبُ الممتلئُ لا يُصدرُ صوتاً.	Dolu küpün sesi çıkmaz
333.	الكَيسُ المَلآنُ لا يفتقدُ الخَلانَ.	Paran çoksa dostun da çoktur.
334.	اللِّسانُ أحدُ من السِّيفِ.	Dil kılıçtan keskindir.
335.	اللِّسانُ الطويلُ يدهُ قصيرةُ.	Uzun dilin eli kısa olur.
336.	اللُّطفُ لا يكلفُ شيئاً.	Nezaketin külfeti yoktur.
337.	اللَّيْلُ سترهُ الخطأُ.	Gece günahkârların örtüşüdür.
338.	الماءُ لا يتحولُ إلى ماءٍ.	Kan suya dönüşmez.
339.	المالُ أصلُ الشهواتِ.	Para şehvetin kaynağıdır.

340.	المال أصل كل شرٍ.	Para bütün kötülüklerin kaynağıdır
341.	المال التي به الرياح تُبعثره الزواج.	Rüzgârların getirdiği malı fırtına dağıtır.
342.	المال الحرام يبلى (لا يدوم).	Haram mal tükenir.
343.	المال صديق وعدو للإنسان في الوقت ذاته.	Mal adama hem dost hem de düşmandır
344.	المال عدو الإنسان.	Mal (para) insanın düşmanıdır.
345.	المال كالزئبق. (لا يبق في اليد).	Para cıva gibidir, (elde durmaz)
346.	المال يجر المال / الدراهم بالدراهم تكسب.	Para parayı çeker.
347.	المتحالف مع العدو يعد عدواً.	Düşmana sahip çıkan düşman sayılır
348.	المتعلم في الصغر لا ينسى / العلم في الصغر كالنقش في الحجر.	Küçük yaşta öğrenilen unutulmaz.
349.	المتوكل لا تغرق سفينته والذئب لا يأكل حمارة.	Tevekkelin, gemisi batmaz / eşeğini kurt yemez.
350.	المجنون ليس مسؤولاً / ليس على المجنون حرج.	Deli sorumlu değildir.

351.	المحبةُ خاصة، والبغضُ عامٌ.	Sevgi özel, nefret geneldir.
352.	المُحتالُ المكَّارُ لا يحتاجُ إلى سمسارٍ.	Hilekâr adam aracıya ihtiyaç duymaz.
353.	المدحُ في الوجهِ ذمٌّ ظاهرٌ.	Yüze karşı yapılan övgü, apaçık bir rezalettir.
354.	المرءُ بأخلاقه.	İnsanı insan yapan davranışlarıdır (ahlakıdır).
355.	المرءُ عدوُّ ما جهلٍ.	Kişiler bilmedikleri şeyin düşmanlarıdır.
356.	المرءُ على دينِ خليله.	Kişi arkadaşın dinindedir.
357.	المرءُ في التفكيرِ واللهُ في التدبيرِ.	Tedbir kuldan takdir Allah'tan.
358.	المرءُ لا يتعلمُ حتى يتألمُ.	Zora katlanmadan (acı çekmeden) öğrenilmez.
359.	المرءُ من غيرِ عقلٍ حيوانٌ في أوانه.	Akılsız kişi azgın bir hayvan gibidir.
360.	المرضُ اليأسُ يستوجبُ العلاجَ اليأسُ / إنَّ الحديدُ بالحديدِ يفلجُ.	Acı acıyı bastırır, su sancıyı.
361.	المستعجلُ يظلُّ في الطريقِ.	Acele yürüyen yolda kalır

362.	المصائبُ تجعلناُ حكماً.	Musibetler bizi filozof yapar.
363.	المصائبُ لا تأتي فرادى.	Musibetler peşi peşine gelir.
364.	المعرفةُ قوَّةٌ.	Bilgi güçtür.
365.	المعروفُ في غيرِ أهلهِ خسارةٌ.	Layık olmayana yapılan iyilik boşa gider.
366.	الموتُ يهزأ بالطبيب.	Ölüm doktor ile alay eder.
367.	الموتى لا يروون القصصَ / ليس للميت لسانٌ فينطق.	Ölüler konuşamaz / şahitlik yapamaz.
368.	المؤمنُ بشرةٌ في وجهه وحرزُهُ في قلبه.	Mümin'in sevinci yüzünde, üzüntüsü kalbindedir.
369.	المياهُ في الصحراءِ نعمةٌ وعلى الغريقِ نعمةٌ.	Su çölde nimettir, ama boğulan için felakettir.
370.	الناسُ أعداءُ ما جهلوا.	İnsanlar bilmedikleri şeyin düşmanlarıdır.
371.	الناسُ دائماً يكونوا بجانبِ القوي.	İnsanlar, her zaman güçlünün (galibin) yanında olur.
372.	الناسُ على دينِ ملوكهم.	İnsanlar liderlerinin yolunu izler.

373.	النجاة في الصدق.	Kurtuluş doğruluktur.
374.	النجاح أولاً ثم الزواج.	Önce başarı, sonra evlilik.
375.	النساء في المشاكسة أعدل من الرجال.	Fesatlıkta kadınların akli erkekleri tikinden üstündür.
376.	النساء فيهن جواهر، وفيهن عواهر، وفيهن قواهر.	Kadınlar arasında cevherler, fahişeler ve kötücüller vardır.
377.	النظافة من الإيمان.	Temizlik imandandır, (hadis)
378.	النعاج الحمقى هي التي تكشف للذئب عن أسرارها.	Aptal koyun, sırlarını kurda verendir.
379.	النعال الجاهل يضرب مرة على الحافر ومرة على المسمار.	Acemi nalbant gibi kâh nalına vurur, kâh mihına
380.	النعجة الجرباء تعدي القطيع كله.	Uyuz koyun hastalığını bütün sürüye bulaştırır.
381.	النقطة الأخيرة تطفح الكأس.	Son damla bardağı taşırır / Bardağı taşırان bir damladır.
382.	النوم المبكر والنهوض المبكر يكسبان المرء الصحة والثروة والحكمة. / نم بكيرو فيق بكيرو وشوف الصحة كيف بتصير.	Erken yatıp erken kalkmak kişiye sıhhat, servet ve hikmet kazandırır.
383.	الوجوه الجميلة لا تحتاج إلى مكياج.	Güzel yüzler makyaja ihtiyaç duymaz.

384.	الوقت الضائع لا يعود إلى الوراء.	Kaybolan vakit geri gelmez.
385.	الوقت نقد، الوقت من ذهب	Vakit nakittir.
386.	الوقت يعلم الإنسان كل شيء.	Vakit insana her şeyi öğretir.
387.	الأيأس يكسب الجبان شجاعة	Korkağı çok kovarsan bahadır olur.
388.	اليد التي تهز المهد تحكم العالم.	Beşik sallayan el, âleme hükmeder.
389.	اليد التي لا تأخذ لا تعطي.	Almayan el, vermez.
390.	أمل بلا عمل شجرة بلا ثمر.	Çabasız umut meyvesiz ağaç gibidir.
391.	املاً الجرة عندما يكون الماء جارياً.	Su akarken testiği doldur.
392.	إن الآتي لقريب.	Gelecek yakındır.
393.	إن الطيور على أشكالها تقع.	Aynı tür kuşlar (insanlar) bir arada bulunur.
394.	إن اللبيب من الإشارة يفهم.	Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az.

395.	إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ.	Bir toplum kendini değiştirmedikçe Allah onları değiştirmmez, (ayet) / Allah gayret edenin yardımcısıdır
396.	إِنَّ اللَّهَ يَهْمِلُ وَلَا يَهْمَلُ.	Allah imhal eder, ihmal etmez.
397.	إِنْ كُنْتَ رِيحًا فَقَدْ لَاقَيْتَ إِعْصَارًا.	Eğer rüzgâr ise fırtına ile karşılaşırsın.
398.	إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لَسِحْرًا.	Anlatığında büyüleyicilik vardır.
399.	أَنْتَ بِخَيْرٍ مَا دَامَ جَارِكَ بِخَيْرٍ.	Komşun iyi olduğa sen de iyi olursun.
400.	إِنْتِظَارُ الْمَوْتِ أَسْوَأُ مِنَ الْمَوْتِ.	Ölümü beklemek ölmekten daha kötüdür.
401.	إِنْتَظِرْ، وَدَعْ كُلَّ شَيْءٍ يَأْخُذُ بِجَرَاهِ.	Bekle, her şey yoluna girsin.
402.	إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ. (حَدِيثُ شَرِيفٍ)	Ameller niyetlere göre dir. (Hadis)
403.	أَوَّلُ الْغَضَبِ جُنُونٌ وَآخِرُهُ نَدَامَةٌ.	Öfkenin öncesi delilik, sonu pişmanlıktır.
404.	أَيْنَمَا تَكُنَ الْحَرَكَةُ تَكُنَ الْبَرَكَةُ.	Nerde hareket, orda bereket.
405.	أَيْنَمَا مَعْدَتِكَ تَمْتَلِئُ اِبْقَ. / حَيْثَمَا تُرْزَقُ الرِّزْقُ.	Nerede karnın doyarsa orada kal.

ب

406.	بِاللُّطْفِ تُفْتَحُ جَمِيعُ الْأَبْوَابِ.	Güzellikle bütün kapılar açılır.
407.	بَشِّرِ الْقَاتِلَ بِالْقَتْلِ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ.	Katile hatırlat ki, uzun bir müddet sonra da olsa, öldürülecektir.
408.	بَعْضُ الْعَفْوِ ضَعْفٌ.	Baz af zaaftır
409.	بَعْضُ الْكَلَامِ أَقْطَعُ مِنَ الْحَسَامِ.	Baz sözler kılıçtan daha keskindir
410.	بَعْضُ الْكَلَامِ أَقْطَعُ مِنْ حَسَامٍ.	Bazı sözler kılıçtan daha keskindir.
411.	بَعِيدٌ عَنِ الدَّيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْخَطَرِ.	Borçtan uzak olan, tehlikeden de uzak olur.
412.	بَعِيدٌ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ، الْبُعْدُ جَفَاءً.	Gözden uzak olan kalpten de uzak olur.
413.	بَلَغَ السَّكِينُ الْعَظْمَ.	Bçak kemiğe dayandı.
414.	بَيْتُ السَّبْعِ لَا يَخْلُو مِنَ الْعِظَامِ.	Aslanın evi kemiksiz kalmaz.
415.	بَيْضَةُ الْيَوْمِ خَيْرٌ مِنْ دَجَاجَةِ الْغَدِ.	Bugünün yumurtası, yarının tavuğundan iyidir.

ت

416.	تأمل بالأفضل واستعد للأسوأ.	İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.
417.	تأن في بذل النصيحة، وأسرع إلى عمل الخير.	Nasihat verirken yavaş ol, hayır işlerde ise acele et.
418.	تأن في وعودك وأسرع في إنجازها.	Söz vermek kolay, iş onu tutmakta.
419.	تتأكد من الصديق الجيد في اليوم الأسود.	Iyi arkadaş kara günde belli olur
420.	تنت السواهي دواه.	Durgun sular derinden akar.
421.	تتأصم اللسان فظهر المسروق.	İki hırsız döküşünce çalıntı bulunur
422.	تضحك النساء عندما يستطعن ويبكين عندما يردن	Kadınlar gülebildikleri zaman gülerler ve istedikleri zaman ağlarlar.
423.	تعاشروا كالإخوان وتعاملوا كالغرباء.	Kendi aranızda kardeş gibi geçinin yabancı gibi muamele yapın.
424.	تعجز المياه الغزيرة عن إطفاء نار الحب.	Aşk ateşi suyla sönmez.
425.	تعرف الشجرة من ثمرها.	Ağaç meyvesiyle bilinir.

426.	تغيير المرعى يسمن العجول.	Otlak değiştirmek buzağıları şişmanlatır.
427.	تفاحة في اليوم تبعد عنك الطبيب.	Sabah aç karnına elma, bir daha ilaç alma.
428.	تمخض الجبل فولد فأراً.	Dağ fare doğurdu.
429.	ثروة قليلة هم قليل.	Azıcık aşım kaygısız başım.
ج		
430.	جاء بالدب إلى كرمه.	Ayıyı kendi bağına getirmek.
431.	جارك القريب خير من أخوك البعيد.	Yakın komşun, uzak kardeşinden iyidir.
432.	جبل لجبل لا يلتقي، إنسان إلى إنسان يلتقي.	Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur
433.	جرب صديقك قبل أن تثق به.	Arkadaşına güvenmeden önce onu bir dene.
434.	جرت المياه من تحتها ولم يدر.	Altından sular aktı fakat haberi olmadı.
435.	جرح الكلام خير من جرح السهام.	Söz yarası ok yarasından daha çok acı verir.

436.	جَدُّ الحِصَانِ المَيِّتِ مَضِيعةٌ لِلوَقْتِ.	Ölü atı kamçulamak boşunadır.
437.	جَمِيعُ الطَّرِيقِ تُؤدِّي إلى الطَّاحُونِ.	Bütün yollar, değirmene çıkar.
438.	جَمِيعُ القِطَطِ فَبِشَاءِ في الظَّلامِ.	Karanlıkta bütün kediler boz renklidir.
439.	جَمِيعُنَا سَوَاسِيَةٌ في القَبْرِ.	Kabirde hepimiz eşitiz.
440.	جَوَابُ الذَّكِيِّ جَاهِزٌ.	Zekinin cevabı hazırdır.
441.	جَوْلَةٌ البَاطِلِ سَاعَةٌ، وَجَوْلَةٌ الحَقِّ إلى قِيَامِ السَّاعَةِ.	Yalan bir anlık, doğru ise kıyamete kadardır.
ح		
442.	حَاكِمُكَ ظَالِمٌ، لِمَنْ تَشْكُو أَمْرَكَ.	Başındaki zalimse, kime şikâyet edeceksin?
443.	حَامِي الشَّجَرَةِ قَشْرُهَا/ لَا يَحْنُ عَلَى العُودِ إِلَّا قَشْرُهُ	Ağacı koruyan kabuğudur.
444.	حَامِيهَا حَرَامِيهَا.	Bekçisi (koruyucusu) hırsızıdır
445.	حُبُّ المَالِ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.	Mal sevgisi her kötülüğün anasıdır.

446.	حَبِيبٌ مَالِهِ لَا حَبِيبَ لَهُ وَعَدُوٌّ مَالِهِ لَا عَدُوَّ لَهُ.	Parasını sevenin dostu yoktur. Parasına düşman olanın da düşmanı yoktur.
447.	حَتَّى الْأَشْرَارُ يَكْرَهُونَ الرَّذِيلَةَ فِي الْآخِرِينَ.	Kötüler bile başkalarının rezaletinden nefret eder.
448.	حَتَّى هُوْمِيْرُوسُ يَخْطِئُ أحياناً. / لِكُلِّ عَالَمٍ هَفْوَةٌ.	Bazen Omiros bile hata yapar
449.	حِجْمُ اللِّسَانِ صَغِيرٌ لَكِنْ فَعْلُهُ كَبِيرٌ.	Dilin cismi küçük, cürmü büyük
450.	حُسْنُ الْأَخْلَاقِ كُنُوزُ الْأَرْزَاقِ.	Güzel ahlak rızık hazineleridir
451.	حِفْظُ النَّفْسِ أَوَّلُ قَوَانِينِ الطَّبِيعَةِ.	Nefsin korunması tabiatın ilk yasasıdır.
452.	حَقٌّ يَضُرُّ خَيْرٌ مِنْ بَاطِلٍ يَسُرُّ.	Acı veren gerçek rahatlatan yalandan daha iyidir.
453.	حَلَاوَةُ الظَّفَرِ تَمْحُو مَرَارَةَ الصَّبْرِ.	Zaferin tadı, sabrın (bekleyişin) acılığını siler.
454.	حَيْثَمَا تَكُونُ الْجَهَالَةُ نَعِيمًا، مِنْ الْحَمَاقَةِ أَنْ تَكُونَ حَكِيمًا.	Cehaletin nimet sayıldığı yerde, filozof olmak Ahmaklıktır.
خ		
455.	خَادِمُ الْمَلِكِ أَيْضًا مَلِكٌ.	Kralın hizmetçisi de kraldır.

456.	خَبَرُ السُّوءِ يَنْتَقِلُ بِسُرْعَةٍ.	Kötü haber tez duyulur.
457.	خَجَلٌ فِي الْوَجْهِ وَلَا لَطْفَةٌ فِي الْقَلْبِ.	Yüzün kızarsın da kalbin kararmasın.
458.	خُذِ الْأَخْبَارَ مِنَ الْأَوْلَادِ/ خذوا أسرارهم من صغارهم.	Çocuktan al haberi
459.	خَصَّ سَاعَةً لِنَفْسِكَ، سَاعَةً لِرَبِّكَ.	Bir saat kendine, bir saatte Rabbine ayır.
460.	خَطَّانٌ لَا يُشْكَلَانِ صَوَابًا.	İki hata bir doğru etmez.
461.	خَيْرُ الْأَصْحَابِ مَنْ دَلَّكَ عَلَى الصَّوَابِ.	Arkadaşların en hayırlısı sana doğruyu gösterendir.
462.	خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا.	İşlerin hayırlısı orta olandır.
463.	خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا.	İşlerin en hayırlısı orta olandır.
464.	خَيْرُ الْبِرِّ عَاجِلُهُ.	İyiliğin hayırlısı hemen yapılanıdır.
د - د		
465.	دَارِ الْجَارِ وَلَوْ جَارًا.	Komşunu, kötü bile olsa, gücendirme.

466.	دَاهِمٌ مَا دَمْتَ فِي دَاهِمٍ.	Aralarında kaldığın müddetçe, onlarla iyi geçin.
467.	دِرْهَمٌ تَدَّخِرُهُ دِرْهَمٌ رَابِحٌ.	Biriktirilen her kuruş bir kazançtır.
468.	دِرْهَمٌ وَقَايَةٌ خَيْرٌ مِنْ قِنطَارٍ عِلَاجٌ.	Birazcık korunma çok masraflı tedaviden iyidir.
469.	دَعِ الْعَمَلَ إِلَى أَهْلِهِ.	İşi ehline bırak.
470.	دَعِ النِّسَاءَ تَغْزُلُ وَلَا تَعْظُ.	Kadınlar öğüt vermesin, yün eğirsin.
471.	ذِلَّةُ الْعَالَمِ ذِلَّةُ الْعَالَمِ.	Âlimin sefaleti, âlemin sefaleti demektir.
ر-ز		
472.	رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ.	Hikmetin başı Allah korkusudur.
473.	رَأْسُ الْكَسَلَانِ مَعْمَلُ الشَّيْطَانِ.	Boş durana şeytan iş bulur.
474.	رَأْسُ الْكَسَلَانِ مَعْمَلُ الشَّيْطَانِ.	Tembel kafa şeytanın iş yeridir.
475.	رَأْسٌ كَبِيرٌ وَعَقْلٌ صَغِيرٌ.	Büyük kafanın, akli kısa olur.

476.	رَأْيَانٌ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.	İki görüş bir görüşten iyidir.
477.	رَبُّ ابْنِكَ صَغِيرًا، يَلَاقِيكَ كَبِيرًا.	Çocuğunu küçükken eğit ki, büyüyünce yitirmeyesin.
478.	رُبُّ قَوْلٍ أَنْفَذُ مِنْ صَوْلٍ.	Nice söz vardır ki, yiğitçe saldırıdan etkilidir.
479.	رُبُّ كَثِيرِ الدَّمْعِ غَيْرُ كَثِيبٍ.	Üzüntü duymadan, nice gözyaşı dökkenler vardır.
480.	رِزْقُ النَّاسِ عَلَى النَّاسِ وَرِزْقُ الْكُلِّ عَلَى اللَّهِ.	İnsanların rızkı insanlara bağlıdır. fakat hepsinin rızkı Allah'tandır.
481.	رَضِيَ اللَّهُ مِنْ رَضَى الْوَالِدَيْنِ.	Allah'ın rızası, ebeveynin rızasına bağlıdır.
482.	زِنْ صَحِيحًا وَبِحْ غَالِيًا.	Doğru tart, pahal sat.
483.	زَهْرَةٌ وَاحِدَةٌ لَا تَبْشُرُ بِقُدُومِ الرِّيحِ.	Bir çiçekle bahar olmaz.
س - ش		
484.	سُبْحَانَ الَّذِي يُغَيِّرُ وَلَا يَتَغَيَّرُ.	Değiştirip, değişmeyen (o Allah) her şeyden münezzehtir
485.	سَحَبَهَا مِثْلَ الشَّعْرَةِ مِنَ الزَّبْدَةِ. / سَحَبَهَا مِثْلَ الشَّعْرَةِ مِنَ الْعَجِينِ.	Tereyağından kıl çeker gibi.

486.	سريع الغضب سريع المسامحة.	Çabuk kızan, çabuk affeder.
487.	سَلَامَةُ الْإِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ.	İnsanın emniyeti dilini tutmasındadır.
488.	سَلِمٌ خَادِعٌ أَسْوَأُ مِنْ حَرْبٍ مَكشُوفَةٍ.	Hileli barış açık harpten daha kötüdür.
489.	شَبِعَ مِنْ حَلِيبِ أُمِّهِ.	Anne sütüyle iyi beslenmek.
490.	شَعِيرُنَا وَلَا تَمَحُّ الْغَرِيبِ.	Bizim arpamız yabancıнын buğdayından evlâdır.
491.	شَمْعَةُ الْكُذَّابِ تَحْرُقُ حَتَّى الْعِشَاءِ / حَبْلُ الْكُذْبِ قَصِيرٌ	Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
492.	شَيْطَانٌ تَعْرِفُهُ خَيْرٌ مِنْ شَيْطَانٍ تَجْهَلُهُ.	Tanıdığın şeytan, tanımadığından iyidir.
493.	شَيْئَانِ لَا نَعْرِفُ فُضْلَهُمَا إِلَّا حِينَ نَفْقُدُهُمَا: الشَّبَابُ وَالْعَافِيَةُ.	İki şey vardır ki onları kaybetmeyince değerini anlayamayız: Gençlik ve afiyet.
ص - ض		
494.	صَاحِبُ الْحَاجَةِ أَعْمَى.	İhtiyaç sahibi kördür.
495.	صَاحِبُ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ، وَصَاحِبُ الْعَدُوِّ عَدُوٌّ.	Dostun dostu dost, düşmanın dostu da düşmandır.

496.	صاحب الحق سلطان.	Hak sahibi üstündür (galip gelir)
497.	صاف مثل عين الديك.	Horozun gözü gibi temiz.
498.	صبر قليل راحة عشر سنين.	Biraz sabır on yıllık rahat getirir.
499.	صديق لا ينفج، عدو لا يضر.	Faydasız bir dost zararsız bir düşmandır.
500.	صرنا مضغة في أفواه الناس.	İnsanların ağzına sakız olduk
501.	صعود السلم درجة درجة.	Merdiven, basamak basamak çıkılır.
502.	صيت غنى ولا صيت فقر.	Yoksulluğunla tanınmaktansa zenginliğine tanın.
ط - ظ		
503.	طابخ السم آكله.	Zehiri hazırlayan yer.
504.	طلب المساعدة اقرار بالعجز.	Yardım istemek, çaresizliği kabullenmektir.
505.	ظاهر العتاب خير من باطن الحقد.	Açık suçlamalar, gizli kinden iyidir.

506.	ظَنَّ الْعَاقِلُ خَيْرًا مِنْ يَقِينِ الْجَاهِلِ.	Akıllının şüphesi, cahilin kesin bildiğinden iyidir./ Akıllının zannı cahilin bilgisinden hayırlandır.
ع - غ		
507.	عَالِمٌ مُعَانِدٌ خَيْرٌ مِنْ جَاهِلٍ مُسَاعِدٍ.	Karşı çıkan âlim, aptal destekçiden iyidir.
508.	عَامِلِ النَّاسِ كَمَا يُحِبُّوْنَ أَنْ يَعَامِلُوكَ.	Sana nasıl davranılmasını istiyorsan öyle davran.
509.	عَبَسَةُ الصَّدِيقِ خَيْرٌ مِنْ ابْتِسَامَةِ الْأَحْمَقِ.	Dostun surat şsması, aptalın tebessümünden daha iyidir.
510.	عِدَاوَةُ الْأَقْرَابِ أَوْجَعُ مِنْ لَسَعِ الْعَقَابِ.	Akrabalar arasındaki düşmanlık akrep sokmasından daha fazla acı verir.
511.	عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ.	Akıllı düşman, aptal dosttan iyidir./ Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
512.	عِزٌّ نَفْسِكَ تَجِدُهَا.	Kendine saygılı ol, saygı görürsün.
513.	عِشْ وَدَعَّ غَيْرَكَ يَعِيشُ.	Ölüm ile oç alınmaz.
514.	عَصْفُورٌ فِي الْيَدِ خَيْرٌ مِنْ اثْنَيْنِ عَلَى الشَّجَرَةِ.	Eldeki bir kuş, ağaçtaki iki kuştan iyidir.
515.	عَضَّتْهُ وَلَا قَبْلَةَ غَيْرِهِ.	Kişiyi başkasının öpmesindense kendinin ısırması iyidir.

516.	على قدر لحافك مدّ رجلك.	Ayağını yorganına göre uzat.
517.	عناية الله مع الجماعة. / يد الله مع الجماعة.	Allah'ın inayeti, cemaatle beraberdir / Allah gayret edenin yardımcısıdır.
518.	عند البُطون ضاعت العقول.	Midesi boş olanın kafası çalışmaz.
519.	عند الشدائد تعرف الإخوان (الأصدقاء).	Dost kara günde belli olur.
520.	عندما تأتي الفرصة لا يمكن أن تأتي مرة ثانية.	Fırsat elden gidince bir daha bulunmaz.
521.	عندما تضحك الجميع يضحك معك، وعندما تبك تبك لوحدك.	Gülerken herkes seninle güler, ağlarken tek başına ağlarsın.
522.	عندما لا تترك العمل فالعمل لا يتركك.	Sen işi bırakmayınca iş seni bırakmaz.
523.	عندما يأتي عزرائيل لا يسأل الغلام.	Azrail gelince oğul uşak sormaz.
524.	عنزة ولو طارت تعود عنزة من جديد.	Keçi uçsa bile yine keçidir.
525.	عين الحب عمياء. / الحب أعمى.	Aşkın gözü kördür.
526.	غاب القط العب يا فار.	Kedi yok, ey fare oyna!

527.	غداً يومٌ آخرُ.	Yarın başka bir gündür.
528.	غضبُ الأبِ من غضبِ الرَّبِّ.	Babanın öfkesi Allah'ın gazabından sayılır.
529.	غلامٌ عاقلٌ خيرٌ من شيخٍ جاهلٍ.	Akıllı bir genç, cahil bir yaşlıdan iyidir.
530.	غَلْطَةُ الشَّاطِرِ بِأَلْفِ.	Zeki bir kişinin hatası çok daha vahimdir.
531.	غَيْرَةُ الْمَرْأَةِ مِفْتَاحُ طَلَّاقِهَا.	Kadının kıskançlığı boşanmanın anahtarıdır.
ف - ق		
532.	فَخْرُ الْغَنِيِّ بِكَيْسِهِ وَفَخْرُ الْعَالِمِ بِكَرَارِيْسِهِ.	Zenginin övüncü kesesi, âlimin övüncü kitaplarıdır.
533.	فَخْرُ الْمَرْءِ بِفَضْلِهِ أَفْضَلُ مِنْ فَخْرِهِ بِأَصْلِهِ. / لَا تَقُلْ أَصْلِي وَفَصْلِي أَبَدًا إِنَّمَا أَصْلُ الْفَتَى مَا قَدْ حَصَلَ.	Kişinin iyilikleriyle övünmesi aslı ile övünmesinden iyidir. Benim aslım faslım budur deme, kişinin aslı. ancak amelidir.
534.	فَرَّخُ الْبَطِّ عَوَامٌ.	Ördek yavrusu annesi gibi iyi yüzücüdür.
535.	فَسَّرَ الْمَاءُ بَعْدَ الْجَهْدِ بِالْمَاءِ.	Büyük bir uğraşından sonra, suyun su olduğunu açıkladı.
536.	فَلَاحٌ غَنِيٌّ مَلِكٌ مَخْفِيٌّ.	Zengin çiftçi görünmeyen kraldır.

537.	في الإتحاد قُوَّةٌ.	Birlikte kuvvet vardır.
538.	في التأنِّي السلامةُ وفي العجلةِ الندامةُ.	Acelede pişmanlık ihtiyatta ise esenlik vardır.
539.	في التأنِّي السلامةُ وفي العجلةِ الندامةُ.	Itidalde selamet acelede nedamet vardır
540.	في تبديل المكان يوجد الفرح.	Tebdil-i mekanda ferahlık vardır.
541.	في رأسِ البطالِ شيطانٌ / رأسُ البطالِ فيه ألفُ شيطانٍ. / رأسُ البطالِ دكانُ الشيطانِ.	İşsizsin kafasında bin şeytan olur.
542.	في كلِّ عائلةٍ يوجد مشكلةٌ متفاقمةٌ.	Her ailede bir sorun çıkaran vardır
543.	في كلِّ قطيعِ نعجةٍ سوداءُ	Her sürüde, bir kara koyun bulunur.
544.	قالوا للبغلِ: مَنْ أبوك؟ قال الحصانُ خالي.	Katıra "baban kimdir" demişler, "at dayımdır" demiştir.
545.	قد تحبُّ الفضيلةَ زماناً، لكنها تشرقُ في النهايةِ	Fazilet bir müddet gizli kalsa da sonunda açığa çıkar.
546.	قد تسقطُ اللقمةُ قبلَ بلوغها الفمِّ.	Lokma ağza ulaşmadan düşer.
547.	قدوةٌ خيرٌ من موعظةٍ.	Örnek olmak öğüt vermekten daha iyidir.

548.	قَطْرَةٌ مَعَ قَطْرَةٍ تُصْبِحُ بَحِيرَةً.	Damlaya damlaya göl olur
549.	قُلْ لَهُ تَيْسٌ، يَقُلْ لَكَ أَحِبِّهِ.	Ona teke dersen, o da sana "sütünü sağ" der.
550.	قُلْ لِي مَنِ تَعَاشَرَ أَقُلْ لَكَ مَنْ أَنْتَ.	Arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.
551.	قَلِيلٌ دَائِمٌ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مُنْقَطِعٍ.	Azın devamlısı, çoğun aralıklarla devam etmesinden iyidir.
552.	قُمْ بِمَا عَلَيْكَ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ.	Önce, üzerine düşeni yap, sonra Allah'a tevekkül et.
553.	قُوَّةُ السَّلْسَلَةِ فِي أضعفِ حَلَقَاتِهَا.	Zincirin kuvveti en zayıf halkası kadardır.
554.	قَوْلُ الْحَقِّ لَمْ يَبْقِيَ لِي صَدِيقًا	Doğru söylemek, bana arkadaş brakmadı.
ك		
555.	كَالْبَحْتِ عَنِ إِبْرَةِ فِي كَوْمَةِ تَبْنٍ.	Saman içinde iğne aramak.
556.	كَالَّذِي يَشْرَبُ مِنْ بئرٍ وَيَرْمِي فِيهَا حَجْرًا.	Su içtiği kuyuya, taş atan şahıs gibi.
557.	كَانَتِ النَّصِيحَةُ بِجَمَلٍ، الْيَوْمَ أَصْبَحْتُ بَعْدَاوَةً.	Eskiden nasihatın karşılığı bir deve iken şimdi düşmanlık oldu.

558.	كَبِيرُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ.	Milletin büyüğü millete hizmet edendir.
559.	كَثْرَةُ التَّذَمُّرِ تَبْعُدُ الشَّفَقَةَ.	Çok şikâyet edene acınmaz.
560.	كَثْرَةُ الْعِتَابِ تَفَرِّقُ الْأَحْبَابَ.	Çok kınama, dostları ayırır.
561.	كَثِيرُ الْكَرَامَاتِ قَلِيلُ الْبَارَاتِ.	Çok işle uğraşan hiçbirini iyi yapamaz.
562.	كَثِيرُ الْكَلَامِ قَلِيلُ الْأَحْتِرَامِ.	Çok konuşmak (gevezelik) saygıyı azaltır.
563.	كَثِيرُ الْكَلَامِ قَلِيلُ الْأَنْعَالِ.	Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.
564.	كَذِبٌ نَافِعٌ خَيْرٌ مِنْ صِدْقٍ ضَارٍ.	Faydalı yalan, zararlı doğrudan iyidir.
565.	كَرَامَةُ الْمَيِّتِ دَفْنُهُ.	Ölüye en büyük saygı onu defnetmektir.
566.	كُلُّ النَّاسِ مِنْ جَانِبِ الْغَنِيِّ.	Herkes zenginden yanadır.
567.	كُلُّ أَمْرٍ يُذَكَّرُ بِأَعْمَالِهِ / يُذَكَّرُ الْمَرْءُ بِأَعْمَالِهِ.	Herkes yaptığı ile bilinir.
568.	كُلُّ إِنَاءٍ يَنْضَحُ بِمَا فِيهِ.	Küp içindekini sızdırır.

569.	كُلُّ حِمَارٍ يُحِبُّ سَمَاعَ نَهيقِهِ.	Her eşek, kendi anırmasını sever.
570.	كُلُّ دَيْكٍ عَلَى مَرْبِلْتِهِ صَيَّاحٍ.	Her horoz kendi çöplüğünde öter.
571.	كُلُّ رَأْسٍ بِهٍ صُدَاعٍ.	Her başın bir ağrısı vardır.
572.	كُلُّ سِرٍّ إِذَا جَاوَزَ الْاِثْنَيْنِ شَاعَ.	İki kişiden fazlasına taşan her sır yayılır.
573.	كُلُّ شَاةٍ تُنَاطُ (تُعَلِّقُ) بِرِجْلِهَا.	Her koyun kendi bacağından asılır.
574.	كُلُّ شَخْصٍ يُعْجِبُهُ عَقْلُهُ.	Herkes kendi aklını beğenir.
575.	كُلُّ شَيْءٍ عَادَ كَمَا كَانَ. عَادَتِ الْمِيَاهُ إِلَى مَجَارِيهَا.	Her şey eski halini aldı / İşler yoluna girdi.
576.	كُلُّ شَيْءٍ فِي وَقْتِهِ / لَا تُعَدُّ فِرَاخَكَ قَبْلَ أَنْ تَفْقُسَ.	Dereyi görmeden paçayı sıvama.
577.	كُلُّ شَيْءٍ لَهُ قِيَمَتُهُ.	Her şeyin bir değeri vardır.
578.	كُلُّ شَيْءٍ مَعَ الْعَافِيَةِ جَمِيلٌ.	Her şey sağlık ve afiyetle güzeldir.
579.	كُلُّ شَيْءٍ يَرِخْصُ إِذَا كَثُرَ، إِلَّا الْعَقْلُ كَمَا كَثُرَ اِزْدَادَ قِيَمَتُهُ.	Her şey çoğaldıkça ucuz olur. Ancak akıl çoğaldıkça değeri artar.

580.	كُلُّ كَلْبٍ بِيَابِهِ نَبَاحٌ وَكُلُّ دَيْكٍ عَلَى مَرْبَلَتِهِ صِيَاحٌ	Her köpek kapısında havlar ve her horoz çöplü önünde ter.
581.	كُلُّ مَا تَزْرَعُهُ تَقْلَعُهُ، إِلَّا ابْنَ آدَمَ فَإِنْ زَرَعْتَهُ اقْتَلَعَكَ.	Ektiğin her şeyi sökebilirsin; ancak âdemoğlu müstesna, sen onu ekersen o seni söker.
582.	كُلُّ مَحْجُوبٍ مَرْغُوبٌ	Kapalı olana rağbet edilir.
583.	كُلُّ مَمْنُوعٍ مَتَبُوعٌ (مَرْغُوبٌ).	Her yasak izlenir (arzulanır).
584.	كُلُّ وَاشْرَبَ مَعَ الصَّدِيقِ وَلَا تَتَسَوَّقَ مَعَهُ.	Dost ile ye, iç; alış veriş etme
585.	كُلُّ يَقْلَعُ شَوْكَهُ بِيَدِهِ؟	Herkes kendi dikenini, kendisi söker.
586.	كَلَامُ التَّجْرِبَةِ أَصْدَقُ.	Tecrübenin sözü daha doğrudur.
587.	كَلَامُ اللَّيْلِ يَمْحُوهُ النَّهَارُ.	Gece söylenen gündüz yok olur.
588.	كَلْبٌ حَيٌّ خَيْرٌ مِنْ أَسَدٍ مَيِّتٍ.	Diri bir köpek, ölü bir aslandan iyidir.
589.	كَلْبٌ يَنْبِجُ مِنْ أَجْلِكَ أَفْضَلُ مِنْ كَلْبٍ يَنْبِجُ مِنْكَ.	Senin için havlayan köpek, sana havlayandan iyidir.
590.	كُنَّا عبيدُ أَرَانَا.	Hepimiz görüşümüzün kölesiyiz /

591.	كَمَا تُرْتَبُ سُرِيرُكَ تَجْلِسُ عَلَيْهِ.	Yatağını nasıl düzenlersen üzerinde öylece yatarsın.
592.	كُنْ لَطِيفَ الْكَلَامِ وَجَادِلْ بِحَزْمٍ.	Tatlı dilli ol ve azimle mücadele et.
593.	كُنْ مَتَأَخَّرًا وَلَا تَكُنْ قَوِيًّا.	Geç olsun da güç olmasın.
594.	كُنْ وَسَطًا وَامْشِ جَانِبًا.	Orta ol, kenardan yürü
595.	كُونُوا إِخْوَةً وَأَقْسِمُوا قِسْمَةَ الْحَقِّ.	Kardeş olunuz hakça paylaşınız.
596.	كَيْفَمَا أَرَادَ الْفَاخُورِيُّ رَكَّبَ أذُنَ الْجَرَّةِ.	Çömlekçi, kulpu istediği gibi takar.
ل		
597.	لَا أَحْتَرَامَ مِنْ دُونِ قُوَّةٍ.	Kuvvet olmadan saygınlık olmaz.
598.	لَا أَحَدٌ يَمُوتُ مِنَ الْجُوعِ.	Açlıktan kimse ölmez.
599.	لَا اغْتِنَامَ مِنْ غَيْرِ مُجَازَفَةٍ.	Risk alınmadan bir şey elde edilmez.
600.	لَا تَأْتِي الْبَرَكَةُ بِدُونِ حَرَكَةٍ.	Hareket olmayınca bereket olmaz

601.	لا تأتي الفرقة إلا من الوعاء الفارغ.	Boş çanak ses getirir / Boş fiçı çok bangırdar.
602.	لا تأكل خبزك على مائدة غيرك.	Kendi ekmeğini başkasının sofrasında yeme
603.	لا تحتاج الحقيقة إلى الكلام المنمق.	Gerçek, süslü sözler gerektirmez.
604.	لا تحرق لحافك من أجل العت.	Pire için yorgan yakmak.
605.	لا تحضر العجة بدون فقس البيض.	Yumurta kırmadan omlet yapılmaz.
606.	لا تحكم على امرئ حتى تعرف قصته.	Kişinin öyküsünü bilmeden hakkında hüküm verme.
607.	لا تحمد البداية حتى ترى النهاية.	Sonucu görmeden başlangıca övgüde bulunma.
608.	لا تخرج النحاتة من العدم.	Yoktan yonga çıkmaz.
609.	لا تدم نهارك قبل أن يولي.	Gün bitmeden eleştirini yapma.
610.	لا ترافق الحمارة في السفر فإنه كارثة لك.	Eşek ile gitme yolda başına bela
611.	لا ترم سهماً يصعب عليك رده.	Sakınamayacaksan ok atma.

612.	لا تستبدل جياذك عند اجتياز النهر.	Irmaktan geçerken at değiştirilmez.
613.	لا تسمن النعجة بالقول اللطيف.	Tatlı sözlerle koyun semirtilmez.
614.	لا تشتري الدار، اشتر الجار.	Ev alma komşu al.
615.	لا تشعل ناراً يتعدّر عليك إطفائاً.	Söndüremeyeceğin ateşi yakma.
616.	لا تصطاد في الماء العكر.	Bulanık suda avlama.
617.	لا تضاء الشمعة من طرفيها.	Mum iki ucundan yakılmaz.
618.	لا تعرف خيره حتى تجرب غيره.	Başkasını denemedikçe onun hayrını bilemezsin.
619.	لا تعيش لكي تأكل بل كل لكي تعيش.	Yemek için yaşama, yaşamak için ye.
620.	لا تغرّب المظاهر، ليست الأمور بظواهرها.	Görünüşe aldanma.
621.	لا تفلح الأرض إلا بعجولها.	Her tarla kendi öküzüyle sürülür.
622.	لا تقبل اليد التي بصقت عليك.	Tükürdüğün eli öpme

623.	لا تَقْتُلِ الوَزَّةَ التي تَضَعُ البيضَ الذهبي.	Altın yumurtlayan kazı öldürme.
624.	لا تَكْرَهُوا شَرًّا لَعَلَّه خَيْرٌ لَكُمْ.	Nefret etmeyin; nefret ettiğiniz şey olur ki, sizin hayrınıza olur.
625.	لا تَكْفُفْ نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا.	Kimse gücünün yetmediğinden sorumlu tutulmaz.
626.	لا تَكُنْ صَلْبًا فَتُكْسَرُ وَلَا لِينًا فَتُعْصَرُ.	Pek yaş olma sıkılırsın, pek' de kuru olma kırılırsın.
627.	لا تَكُونُ الثَّرْوَةُ إِلَّا عِنْدَ اسْتِعْمَالِهَا.	Kullanılmayan servet, yok sayılır.
628.	لا تَلْقِ الدُّرَّ إِلَى الخنازيرِ.	İnciyi domuzlara atma!
629.	لا تُلَوِّثِ البئرَ الذي تَشْرَبُ مِنْهُ.	İçtiğin suyu kirletme.
630.	لا تَمْسَحْ دَمْعَكَ إِلَّا بِيَدِكَ.	Gözyaşlarını silen kendi elindir.
631.	لا تُمْسِكْ بِطِيخْتَانِ بِيَدٍ وَاحِدَةٍ.	İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
632.	لا تَنْدَمْ عَلَى مَا فَاتَ.	Geçmişe pişmanlık duyma.
633.	لا تَنْشُرْ غَسِيلَكَ عَلَى مَرَأَى النَّاسِ.	Kirli çamaşırlarını gözler önüne serme.

634.	لا تنظر إلى خسارة المال بل إلى نهاية العمل.	Paranın gittiğine bakma, işinin bittiğine bak.
635.	لا تؤجل عمل اليوم إلى الغد.	Bugünün işini yarına bırakma.
636.	لا توقظ كلباً نائماً.	Uyuyan köpeği uyandırma.
637.	لا تؤكل النواة إلا بكسر الجوزة.	Cevizin içi, ancak kabuğu kırılarak yenir.
638.	لا جديد تحت الشمس. نفس الطاس ونفس الحمام.	Değişen bir şey yok / Eski hamam, eski tas.
639.	لا حكمة كالصمت.	Susmak gibi hikmet yoktur.
640.	لا حياة بدون أمل.	Ümitsiz yaşam olmaz.
641.	لا رأس بلا هم.	Dertsiz baş olmaz
642.	لا شيء يجف أسرع من الدموع.	Gözyaşından daha çabuk kuruyan şey yoktur.
643.	لا ظلام كالجهل.	Cehalet gibi bir karanlık yoktur.
644.	لا عظم في اللسان.	Dilin kemiği yok

645.	لَا تَمَحُّ مِنْ دُونِ تَبْنٍ	Samansız buğday olmaz.
646.	لَا قُوَّةَ تَعْلُوَ فَوْقَ قُدْرَةِ اللَّهِ.	Allah'ın kudretinden daha yüce bir güç yoktur.
647.	لَا كِرَامَةَ لِنَبِيِّ فِي قَوْمِهِ. / لَا كِرَامَةَ لِنَبِيِّ فِي وَطَنِهِ.	Peygamber kendi ülkesinde saygın değildir.
648.	لَا لَذَّةَ مِنْ دُونِ أَلْمٍ.	Cefayı çekmeyen (âşık) sefanın kadrini bilmez.
649.	لَا مَفْرَءَ مِنَ الْقَدْرِ.	Kaderden kaçılmaz.
650.	لَا مَكَانَ كَالوَطَنِ	Vatan gibi mekân yoktur.
651.	لَا مَكْسَبَ مِنْ غَيْرِ عَنَاءٍ.	Emeksiz (zahmetsiz) kazanç olmaz.
652.	لَا نَصِيحَةَ كَنَصِيحَةِ الْأَبِ	Baba nasihati gibi nasihat yoktur.
653.	لَا وَرْدَةَ بَدُونِ شَوْكٍ.	Dikensiz gül olmaz
654.	لَا وَرْدَةَ مِنْ غَيْرِ شَوْكٍ	Gül dikensiz olmaz.
655.	لَا يَبْقَى أَيُّ شَيْءٍ سِرًّا.	Hiçbir şey gizli kalmaz.

656.	لا يُبنى الجدارُ بحجرٍ واحدٍ.	Duvar, bir taşla örülmez.
657.	لا يتذوق العسلَ من دون تجرُّعِ الألمِ.	Bela çekmeyince bal yenmez
658.	لا يتفق اثنان من نفس المهنة.	Aynı meslekten iki kişi anlaşamaz.
659.	لا يحسد الميت أحدٌ.	Ölüyü hiç kimse kıskanmaz.
660.	لا يحسن الكلامَ من لا يستطيع ضبط لسانه.	Dilini tutamayanın, konuşması güzel olmaz.
661.	لا يحصد الإنسانُ إلا ما زرعَ. / كما تزرعُ تحصدُ.	Ne ekersen onu biçersin.
662.	لا يحصلُ على البيضِ إلا من تحملَ قوقاةَ الدجاجِ.	Tavuğun gıdaklamasına tahammül etmeyen, yumurtaya sahip olamaz
663.	لا يخرجُ دخانٌ من دونِ نارٍ. / لا دخانٌ من دونِ نارٍ.	Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
664.	لا يرضي العبادَ إلا ربُّ العبادِ.	Kulları, Allahtan başka kimse razı edemez.
665.	لا يساقُ الناسُ بنفسِ العصا.	İnsanlar aynı değnekle güdülmez.
666.	لا يستحقُّ الحلوَ من لم يذُقِ الحامضِ.	Ekşiyi tatmayan tatlıyı hak edemez.

667.	لا يستقيم الظلُّ والعودُ أعوجُ. / الظلُّ الأعوجُ من العودِ الأعوجِ	Eğri çöpün gölgesi eğri olur. / Eğri çöpün gölgesi doğru olmaz.
668.	لا يشكرُ اللهَ من لا يشكرُ الناسَ.	İnsanlara şükür etmeyen Allah'a da şükür etmez.
669.	لا يضبطُ اللصُّ إلا اللصُّ.	Hırsızı, ancak hırsız yakalar.
670.	لا يضرُّ السحابُ نباحَ الكلابِ.	Köpeklerin havlaması bulutlara zarar vermez.
671.	لا يعيشُ في الدنيا من دونِ أملٍ.	Dünyada ümitsiz yaşanmaz.
672.	لا يعرفُ الحبَّ من لا ولدَ له.	Çocuğu olmayan, sevginin ne olduğunu bilemez.
673.	لا يعرفُ المصيبةَ إلا المبتلى بها.	Felaketi, ancak ona maruz kalan bilir.
674.	لا يُقالُ آمينَ على دعاءٍ بلا فائدةٍ.	Faydasız duaya âmin denmez
675.	لا يُقالُ ماذا كنتَ بل يُقالُ ماذا سأكونُ.	Ne oldum dememeli ne olacağım demeli
676.	لا يقطعُ الماسُ إلا الماسَ. / إنَّ الحديدُ بالحديدِ يفلحُ.	Elması, ancak elmas keser.
677.	لا يكونُ الإتقانُ إلا بالممارسةِ.	Meşk kemale erdirir.

678.	لا يَلْعَبُ بَهْلَوَانانِ عَلَى حَبْلِ وَاحِدٍ.	İki cambaz bir ipte oynamaz
679.	لا يُمْكِنُ العِيشُ فِي الجَنَّةِ مِنْ دُونِ النَّاسِ	İnsan, cennette bile yalnız yaşayamaz.
680.	لا يُمْكِنُ لِأَحَدٍ أَنْ يَخْدُمَ سَيِّدَيْنِ.	Bir kişi iki efendiye hizmetçilik yapamaz.
681.	لا يُمْكِنُ لِلشَّخْصِ أَنْ يَكُونَ فِي مَكَانَيْنِ مَعًا.	Kişi, iki ayrı yerde aynı anda bulunamaz.
682.	لا يَمُوتُ الشَّخْصُ إِنْ لَمْ يَأْتِ أَجَلُهُ.	Eceli gelmeden kimse ölmez.
683.	لا يَمُوتُ حَقٌّ وَرَاءَهُ مُطالِبٌ.	Aranan hak kaybolmaz
684.	لا يَمُوتُ حَقٌّ وَرَاءَهُ مُطالِبٌ.	Hakkını arayan kişinin hakkı ölmez.
685.	لا يَنْفَعُ النَّدَمَ بَعْدَ العَدَمِ.	Son pişmanlık fayda vermez
686.	لا يَوجَدُ جَمالٌ كَاملٌ بِلا عَيبٍ.	Kusursuz güzel olmaz
687.	لا تَتَشَبَّثْ بِالظِّلِّ وَتَتَرَكَ الأَصْلَ.	Gölgeyi tutmaya çalışma, aslını kaybedersin.
688.	لا تَباعُ المِراةُ للأَعْمى.	Köre ayna satılmaz.

689.	لَا تَدْعُ الْأَمَلَ يَنْسِيكَ الْحَقِيقَةَ.	Umuda kapılıp gerçeği unutma.
690.	لَا تَدْعُ لِسَانَكَ يَقْطَعُ رَقَبَتَكَ.	Dilinin boynunu kesmesine izin verme.
691.	لَا تَضَعْ الْعَرَبِيَّةَ أَمَامَ الْحِصَانِ.	Arabayı atın önüne koyma.
692.	لَا تَضَعْ كُلَّ الْبَيْضِ فِي سَلَّةٍ وَاحِدَةٍ.	Bütün yumurtalarını bir sepete koyma.
693.	لَا تَكُنْ فَأْرًا لِكَيْلَا يَأْكَلَكَ الْهَرُّ.	Fare olma, kedi yer.
694.	لَا تَكُنْ لَيِّنًا فَتُعَصَّرَ وَلَا صَلْبًا فَتُكْسَرَ.	Yumuşak olma sıkılırsın sert olma kırılırsın.
695.	لَا تَلِدُ الذُّبَابُ إِلَّا ذُبَابًا.	Dişi kurttan, ancak kurt doğar.
696.	لَا خِيَارَ لِلْمُتَسَوِّلِ / شَحَادٍ وَمَشَارِطٍ.	Dilenciye bir hıyar vermişler, "eğri" diye Beğenmemiş.
697.	لَا نَعْرِفُ قِيَمَةَ الْمَاءِ إِلَّا حِينَ تَجْفُ الْبُيْرُ.	Suyun kıymetini ancak kuyu kurduğu zaman anlarız
698.	لِكُلِّ أَمْرٍ نَصِيبُهُ.	Herkesin nasibi vardır.
699.	لِكُلِّ بَابٍ مِفْتَاحُهُ الْخَاصُّ.	Her kapının kendi anahtarı olur.

700.	لِكُلِّ بُكَاءٍ يَوجَدُ ضَحَكَةٌ.	Her ağlamanın bir gülmesi vardır
701.	لِكُلِّ تَرَبَةٍ بِذَارُهَا	Her toprağın, uygun tohumu vardır.
702.	لِكُلِّ جَدِيدٍ رَهْجَةٌ وَلِكُلِّ عَتِيقٍ دَفْشَةٌ	Her yeninin bir cazibesi olur, her eskiyen ise atılır.
703.	لِكُلِّ حَدِيقَةٍ أَعْشَابُهَا الضَّارَّةُ	Dikensiz gül olmaz, engelsiz yar olmaz.
704.	لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ إِلَّا الحَمَاقَةَ.	Ahmaklık dışında her derdin bir devası vardır.
705.	لِكُلِّ دَارٍ بِالوَعَةِ	Her evin bir lağımı vardır.
706.	لِكُلِّ زَمَانٍ دَوْلَةٌ وَرِجَالٌ.	Her devrin, devleti ve adamları vardır.
707.	لِكُلِّ سَوَّالٍ جَوَابٌ.	Her sorunun bir cevabı vardır.
708.	لِكُلِّ شَخْصٍ يَوجَدُ نَصِيبٌ لَهُ.	Herkesin bir kısmeti vardır.
709.	لِكُلِّ شَمْسٍ يَوجَدُ مَغِيبٌ.	Her güneşin bir batışı vardır.
710.	لِكُلِّ شَيْءٍ لَهُ بَدَايَةٌ.	Her şeyin bir başlangıcı vardır

711.	لِكُلِّ عَالِمٍ هَفْوَةٌ، وَلِكُلِّ جَوَادٍ كِبْوَةٌ، وَلِكُلِّ صَارِمٍ نَبْوَةٌ.	Her âlimin bir hatası, her atın yüzüstü dümesi ve her keskin kiinin de uzak olması vardır.
712.	لِكُلِّ عِلَّةٍ دَوَاءٌ إِلَّا الْمَوْتَ.	Ölümden başka her derdin çaresi vardır.
713.	لِكُلِّ قَاعِدَةٍ شَوَازٍ.	Her kuralın istisnası vardır.
714.	لِكُلِّ كَلْبٍ يَوْمُهُ.	Her itin bir günü vardır.
715.	لِكُلِّ مَسْأَلَةٍ وُجْهَتَا نَظْرٍ.	Her meselenin iki yönü vardır.
716.	لِكُلِّ مِهْنَةٍ أَسْرَارُهَا.	Her mesleğin sırları vardır.
717.	لِكُلِّ مِيدَالِيَةٍ وَجْهَانِ.	Her madalyonun iki yüzü vardır.
718.	لِلجِدْرَانِ أَذَانٌ.	Duvarların kulağı vardır.
719.	لِلشَّرَاهَةِ حَدٌّ أَقْطَعُ مِنَ السِّيفِ.	Oburluk kılıçtan daha öldürücüdür.
720.	لِلنِّسَاءِ شَعْرٌ طَوِيلٌ وَعَقْلٌ قَصِيرٌ.	Kadınların saçları uzun aklı kısa olur.
721.	لَنْ تَتَعَلَّمَ مِنْ دُونِ تَجْرِبَةٍ.	Denemeden, yapabileceğini bilemezsin.

722.	لَنْ تَنَالَ الثَّمَرَ إِلَّا بِتَسْلُقِ الشَّجَرِ.	Ağaca tırmanmadan meyvesi alınmaz / Emeksiz yemek olmaz.
723.	لَنْ يَشْكُرَكَ الْأَعْمَى عَلَى مِرَاةٍ تَهْدِيهَا إِلَيْهِ.	Kör adam, ayna hediye ettiğin için sana teşekkür etmez.
724.	لَوْ بَحِثْتَ عَنِ الرَّاحَةِ فَهِيَ فِي الْقَبْرِ.	Rahat ararsan mezarda
725.	لَوْ لَا الْأَمَلُ لَمَا كَانَ الْعَمَلُ.	Umut olmasaydı, iş olmazdı.
726.	لَيْسَ الْحَدِيثُ بَعْدَ الْكَلَامِ بَلْ بِمَضْمُونِهِ.	Az konuş, öz konuş.
727.	لَيْسَ الْعَيْبُ أَنْ تَتَنَاوَلَ النَّاسَ بِالسُّوءِ، بَلِ الْعَيْبُ أَنْ تَسْمَحَ لَهُمْ أَنْ يَتَنَاوَلُونَكَ بِهِ.	Dedikodu yapanlara ve dedikodularını yaptırana yazıklar olsun!
728.	لَيْسَ الْغَصْنُ الْأَعْلَى هُوَ الْحَطُّ الْأَسْلَمُ.	Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur.
729.	لَيْسَ الْمَقْيَاسُ هُوَ مَا نُنْجِزُهُ، بَلْ مَا نَطْمَحُ إِلَيْهِ.	Bizim için ölçü yaptığımız değil, bilakis yapmak istediğimiz şeydir.
730.	لَيْسَ بَعْدَ الضِّيقِ إِلَّا الْفَرَجُ.	Darlıktan sonra ferahlık vardır.
731.	لَيْسَ صَاحِبُ كُلِّ عِمَامَةٍ مُتَعَبِّدًا.	Her sarıklı âbid değildir.
732.	لَيْسَ كُلُّ مَا يَلْمَعُ ذَهَابًا.	Her parlayan şey, altın değildir.

733.	ليس وحيداً من كان تصحبه الأفكار النبيلة.	Asil düşünceler taşıyan kişi, yalnız değildir.
734.	ليست أصابع اليد متشابهة.	Elin parmakları, bir değildir.
735.	ليست الأمور بطواهرها	İşler görüldüğü gibi değildir.
736.	ليست الثروة لمن يملكها بل للذي ينعم بها.	Servet sahibinin değil, ondan faydalananındır.
737.	ليست كل زلة سقطه.	Her ayak kayması düşmekle sonuçlanmaz.
٣		
738.	ما أنجزه الإنسان يستطيع الإنسان إنجازه.	İnsanoğlunun yaptığı bir şeyi insan yapabilir.
739.	ما أهون الحرب على النظارة.	Savaş, seyredene kolay gelir.
740.	ما بعد الشدة إلا الرخاء.	Sıkıntının ardından bolluk gelir.
741.	ما تراه العين ليس مثل ما تسمعه.	Gözünle gördüğün, duyduğun gibi olmaz.
742.	ما تمّ تمّ ، عفا الله عما سلف.	Olan oldu. / Geçmişe mazi derler.

743.	ما حارَ مَنْ استشارَ.	İstişare eden şaşırmaz.
744.	ما حالُ الجمَل؟ ما حالُ الجمالِ؟	Deve ne halde? deveci ne halde?
745.	ما على الرَسُولِ إلاّ البلاغُ.	Elçiye zeval olmaz.
746.	ما فاتَ ماتَ / اتركَ الماضيَ للماضي.	Geçmişe mazi yenmişe kuzu derler.
747.	ما فاتَ ماتَ، اتركَ الماضيَ للماضي.	Küçük yaşta verilen bilgi taşınakşedilmiş gibidir.
748.	ما كتمه الليلُ يفضحه النهارُ.	Gecenin gizlediğini gündüz ifşa eder.
749.	ما كلُّ ما يعلمُ يقالُ.	Her bilinen söylenmez
750.	ما لا تراه العينُ لا يأسى عليه الفؤادُ	Göz görmeyince gönül katlanır.
751.	ما لا يصلحُ، تحمله أصلحُ.	Başın gelen çekilir.
752.	ما ليسَ بصحيحٍ فهو خطأ.	Doğru olmayan şey yanlıştır.
753.	ما يأتي بسرعةٍ يذهبُ بسرعةٍ.	Çabuk gelen çabuk gider.

754.	ما يأتي بسهولة يذهب بسهولة.	Haydan gelen huya gider /
755.	ما يجلبه السيل تأخذه المياه.	Selden gelen suya gider
756.	ما يراه الإنسان في الحلم لا يصدق.	İnsan rüyada görse inanmaz.
757.	ما يسمعه الأولاد في البيت ينتشر سريعاً في الخارج.	Çocukların evde dinledikleri, dışarda çabuk yayılır.
758.	ما يصح لك قد لا يصح لغيرك.	Senin için uygun olan şey, başkası için uygun olmayabilir.
759.	ماحك جلدك مثل ظفرك.	Tırnağın varsa başını (sırtını) kaşı.
760.	ماذا يولد من دون ولادة اليوم.	Gün doğmadan neler doğar
761.	مال الدنيا يبقى في الدنيا.	Dünya malı dünyada kalır.
762.	متطوع واحد خير من اثنين مجبرين.	Bir gönüllü iki gönülsüzden daha hayırlıdır.
763.	مثل الحية تحت التبن.	Saman yığınının altındaki yılan gibi.
764.	مثل الخاتم بالإصبع.	Parmaktaki yüzük gibi.

765.	مُجَابَهَةُ الْخَطَرِ مَرَّةً، خَيْرٌ مِنَ الْخَوْفِ الدَائِمِ.	Bir defa tehlikeyi göze almak, her zaman korku içinde yaşamaktan iyidir.
766.	مُدَّعَى الصَّدَاقَةِ أَسْوَأُ مِنْ عَدُوِّ مُبِينٍ.	Sahte arkadaş, açık düşmandan daha kötüdür.
767.	مُرَاعَاةُ الْمَوَاعِيدِ مِنْ آدَابِ الْمُلُوكِ / كُلُّ شَيْءٍ فِي وَقْتِهِ / الِدَيْكَ يَصِيحُ فِي وَقْتِهِ.	Dakiklik krallara has bir incelikdir / Her şey vakit ile olur, horoz bile vaktinde öter.
768.	مُرَّتَتْ سِتَارَةُ الْحَيَاءِ.	Hayâ perdesi yırtılmak.
769.	مَصَابِبُ قَوْمٍ عِنْدَ قَوْمٍ فَوَائِدُ.	Bazıların felaketi başkalarına ders olur.
770.	مَلَاقَاةُ الْعَدُوِّ لِلْعَدُوِّ رَحْمَةٌ.	Düşman düşmana rahmet
771.	مَنْ أَحَبَّنِي أَحَبَّ كَلْبِي مَعِي.	Beni seven köpeğimi de sever / Gülü seven dikenine Katlanır.
772.	مَنْ أَحَبَّنِي قَلِيلًا أَحَبَّنِي طَوِيلًا.	Az sev, uzun sev / çok muhabbet tez ayrılık getirir.
773.	مَنْ احْتَرَسَ مَا انْقَرَصَ.	Dikkatli dan çimdiklenmez.
774.	مَنْ اسْتَرْعَى الذَّنْبَ فَقَدْ ظَلَمَ.	Kutra güvenen haksızlık eder.
775.	مَنْ اسْتَطَاعَ اقْنَاعَ نَفْسِهِ فَهُوَ خَطِيبٌ رَائِعٌ.	Kendini ikna edebilen kişi iyi bir hatiptir.

776.	مَنْ اسْتَغَلَ سَيْفَ الْبَغِيِّ مَاتَ بِهِ.	Kılıcını savuran onunla ölür.
777.	مَنْ أَقْرَبَ ذَنْبَهُ لَا ذَنْبَ لَهُ.	Kim suçunu itiraf ederse günahı olmaz.
778.	مَنْ الْإِتِّحَادُ تُولَدُ الْقُوَّةُ.	Birlikten kuvvet doğar.
779.	مِنْ الصَّغَائِرِ تُعْرَفُ الْكِبَائِرِ.	Büyük şeyler küçük ipuçlarıyla bilinir.
780.	مَنْ تَأَنَّى نَالَ مَا تَمَنَّى	Sabreden derviş muradına ermiş.
781.	مَنْ تَدَخَلَ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ لَقِيَ مَا لَا يَرْضِيهِ.	Kim ilgilendirmediği işe karışır, razı olmadığı şeylerle karşılaşır
782.	مَنْ تَزَوَّجَ وَلَدَكَ صَارَ وَلَدَكَ.	Çocuğunla evlenen, çocuğun olur.
783.	مَنْ جَدَّ وَجَدَّ.	Çalışan kazanır.
784.	مَنْ حَضَرَ السُّوقَ بَاعَ وَاشْتَرَى.	Pazara gelen alış verir.
785.	مَنْ حَفَرَ حُفْرَةً لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا.	Kardeşine kuyu kazın içine düşer.
786.	مَنْ حَفَرَ لِأَخِيهِ حُفْرَةً وَقَعَ فِيهَا.	Başkasına kuyu kazın içine düşer

787.	مَنْ دَقَّ دُقًّا.	Çalma kapım, çalınır kapın.
788.	مَنْ رَمَى عَلَيْكَ حَجْرًا إِرْمَ عَلَيْهِ خُبْرًا.	Taş atana ekmek at.
789.	مَنْ سَاوَاكَ بِنَفْسِهِ مَا ظَلَمَكَ.	Seni kendine denk tutan, sana zulmedemez.
790.	مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ، وَمَنْ لَجَّ كَفَّرَ.	Sabır zafere, sabırsızlık da küfre götürür.
791.	مَنْ غَابَ عَنِ الْعَيْنِ غَابَ عَنِ الْفُؤَادِ.	Gözden uzak olan gönülden uzak olur.
792.	مَنْ قَدَرَهُ أَنْ يَعِيشَ عَمْرًا طَوِيلًا، لَا تَقْتُلُهُ شِدَّةٌ.	Kimin kaderinde uzun yaşamak varsa sıkıntıdan ölmez.
793.	مَنْ كَانَ بَرِيئًا وَثِقَ بِنَفْسِهِ.	Masum insan kendisine güvenir.
794.	مَنْ لَا يَجِدُ الرَّاحَةَ فِي بَيْتِهِ تَكُونُ الدُّنْيَا لَهُ جَهَنَّمَ.	Evinde rahat olmayan dünya cehennemindedir.
795.	مَنْ لَا يَخْطِئُ لَا يُمْكِنُهُ أَنْ يَفْعَلَ شَيْئًا.	Hata yapmayan hiçbir şey yapamaz.
796.	مَنْ لَا يُطِيعُ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَأْمُرَ.	İtaat etmeyen emir veremez.
797.	مَنْ لَسَعَتْهُ الْأَنْعَى يَخَافُ مِنَ الْحَبْلِ.	Yılanın ısırıldığı kişi ipten korkar.

798.	مَنْ نَظَرَ إِلَى مَصَائِبِ النَّاسِ هَانَتْ عَلَيْهِ مُصِيبَتُهُ	Her zaman kendinden kötü durumda olan birisi vardır.
799.	مَنْ يَبْدَأُ بِالكَثِيرِ يَنْتَهِي بِالْقَلِيلِ.	Çok şeye başlayan ancak azını bitirir
800.	مَنْ يَتَفَاخَرُ كَثِيرًا يَعْمَلُ قَلِيلًا.	Boş fıçı çok bangırdar.
801.	مَنْ يُتَقَنَّ الْكُرَّ وَالْفِرَّ يَعْشُ لِيُحَارِبَ مَنْ جَدِيدٍ.	Savaşıp kaçan sar kaldığı için yeniden savaşabilir.
802.	مَنْ يَتَكَلَّمُ سُوءًا بِحَقِّ زَوْجَتِهِ شَخْصٌ حَقِيرٌ.	Karısı hakkında kötü konuşan, kendisini de aşağılar.
803.	مَنْ يُحِطِمُ الْقَلْبَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ.	Gönül yıkan tanrıya ermez
804.	مَنْ يَخْشَى الْخَطَرَ يَشْعُرُ بِهِ دَائِمًا.	Tehlikeden korkan daima onu hisseder.
805.	مَنْ يَخْشَى الْعَصَافِيرَ لَا يَزْرَعُ الذَّرَّةَ.	Kuşlardan korkan mısır ekmez.
806.	مَنْ يَخْشَاكَ حَاضِرًا يُبْغِضُكَ غَائِبًا.	Yanında iken senden korkan kişi, yokluğunda senden nefret eder.
807.	مَنْ يَسْرِقُ بَيْضَةً يَسْرِقُ ثَوْرًا.	Yumurta çalan öküz de çalar.
808.	مَنْ يَسْمَعُ الْكَلَامَ الْمَعْسُولَ يَطْعَمُكَ بِمَلْعَةٍ فَارِغَةٍ.	Tatlı sözler söyleyen, boş kaşıkla besleyen kimsedir.

809.	مَنْ يَعْمَلُ خَيْرًا يَلْقَ خَيْرًا.	İyilik yapan iyilik görür.
810.	مَنْ يَقْرِضُ صَدِيقَهُ يَخْسِرُهُ.	Kim arkadaşını borçlandırırsa onu kaybeder.
811.	مَنْ يَلْمَسُ الْقَرَأَصَ بِلُطْفٍ سَرَعَانَ مَا يَقْرِصُ.	Isırgan otuna dokunan dalınır.
812.	مَنْ يَمْتَطِي الصَّعَابَ يَخْشَى التَّرَجُّلَ عَنْهَا.	Kaplana binen inmekten korkar.
813.	منه مُذْنِبٌ وَمِنْهُ قَوِيٌّ / ضَرَبَنِي وَبَكَى وَسَبَقَنِي وَاشْتَكَى	Hem suçlu hem güçlü.
ن		
814.	نَاكِرُ الْجَمِيلِ وَالشَّعْبَانُ أُخْوَانٌ.	Nankör ile yılan, kardeştir.
815.	نَامَ الْمُتَأَلِّمُ لَكِنِ الْجَائِعُ لَمْ يَذُقْ طَعْمَهُ.	Acıyan uyumuş, acıkan uyumamış
816.	نَبَتَ الشَّعْرُ عَلَى لِسَانِي.	Dilimde tüy bitti.
817.	نَحْنُ قَوْمٌ لَا نَأْكُلُ حَتَّى نَجُوعَ، وَإِذَا أَكَلْنَا لَا نَشْبَعُ. (حديث شريف)	Acıkmadan yemeyiz, yediğimizde ise (sofradan) doymadan kalkarız. (Hadis)
818.	نُصْرَةُ الْحَقِّ شَرَفٌ.	Hakka yardım etmek şereftir.

819.	نصيحة الصديق المخلص مرةً.	Dürüst dostun nasihati acıdır
820.	نصير الحق هو الله.	Doğrunun yardımcısı Allah'tır
821.	نعم المؤدب الدهر.	Zaman en iyi eğiticidir.
822.	نعيب زماننا والعيب فينا	Zamanı ayıplarız hâlbuki ayıp bizdedir.
823.	ننسى أخطاءنا بسهولة حين يجهلها الآخرون.	Yanlışlarımızı başkaları bilmeyince hemen unuturuz.
824.	نهاية الصبر السلامة.	Sabrın sonu selâmettir.
825.	نهاية المزاج مؤلة	Şakanın sonu karadır
هـ - و		
826.	هذه حال الدنيا.	Bu, dünyanın halidir.
827.	هل يخشى الكلب من لا يخشى الأسد؟	Aslandan korkmayan, köpekten korkar mı?
828.	واحد يرتكب الخطأ والأخر يلام عليه.	Hatayı biri işler, başkası onunla kınanır.

829.	والعذرُ عندَ كرامِ الناسِ مقبولٌ.	Saygın insanlar, mazeretleri kabul ederler.
830.	وجعُ ساعةٍ ولا كلُّ ساعةٍ.	Devamlı ağrı çekmektense, ağrıyan dişini çek.
831.	وخزُ اللسانِ أهدُّ منَ وخزِ السنِّ.	Dil yarası mızrak yarasından acıdır. / Dil kılıçtan Keskindir.
832.	وراءَ كلِّ طلعةٍ هبوطٌ.	Her çıkışın bir inişi vardır.
833.	وعدُّ الكريمِ دينٌ.	Cömert kişinin vaadi borçtur.
834.	وهلَّ تستوي الرؤوسُ المُسنَّةُ على الأكتافِ الشابةِ؟	Yaşlı kafalar, genç omuzların üzerine oturtulmaz?
ي		
835.	يَبْنِي فِي الْهَوَاءِ قُصُورًا.	Gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmak.
836.	يَبْنِي قُصُورًا فِي الْهَوَاءِ.	Havada köşk inşa etmek
837.	يَتَدَخَّلُ الشَّيْطَانُ فِي الْعَمَلِ الْمُتَعَجَّلِ / الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ.	Acele işe şeytan karışır
838.	يَتَعَذَّرُ عَلَيْكَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ وَالْمَالَ فِي آنٍ وَاحِدٍ.	Aynı anda hem Allah'a hem de mala tapılmaz.

839.	يَتَعَلَّمُ الْجَاهِلُ مِنْ كَيْسِهِ وَيَتَعَلَّمُ الْعَالِمُ مِنْ كَيْسِ غَيْرِهِ.	Cahil kendi zararından, âlim başkasının zararından Öğrenir.
840.	يَتَعَلَّمُ الْمَرْءُ مِنْ تَجْرِبَتِهِ / لَا يَتَعَلَّمُ الْإِنْسَانُ إِلَّا مِنْ كَيْسِهِ.	Kişi tecrübe ile öğrenir.
841.	يَجْعَلُ مِنَ الْحَبَّةِ قُبَّةً.	Habbeyi kubbe yapmak.
842.	يَحْمَلُ السُّلْمَ بِالْعَرَضِ.	Merdiveni enlemesine taşımak.
843.	يَخْتَبِئُ فِي خِيَالِ إِصْبَعِهِ.	Kendi parmağının gölgesinde gizlenmek.
844.	يَخْسِرُ فِي الْقِمَارِ وَيَكْسِبُ فِي الْحَبِّ.	Kumarda kaybeden, aşkta kazanır.
845.	يَدٌ وَاحِدَةٌ لَا تَصْفِقُ.	Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
846.	يَزِيدُ فِي النَّارِ حَطْبًا.	Yangına körükle gitmek.
847.	يَسْتَحِيلُ إِرْجَاعُ الزَّمَنِ إِلَى الْوَرَاءِ.	Zamanı geri döndürmek imkânsızdır.
848.	يُصْعَدُ السُّلْمُ دَرَجَةً دَرَجَةً.	Merdiven adım adım çıkılır.
849.	يَضْحَكُ جَيِّدًا مَنْ يَضْحَكُ آخِرًا.	Son gülen, iyi güler.

850.	يُضْرَبُ الْحَدِيدُ وَهُوَ فِي الْمَقْلَاةِ (وَهُوَ حَامِي)	Demir tavında dövülür.
851.	يُعَاشُ بَدُونِ صَدِيقٍ لَكِنْ لَا يُمْكِنُ أَنْ يُعَاشَ مِنْ دُونِ جَارٍ./المرءُ يعيشُ من دونِ أصدقائه، لكنَّ ليسَ من دونِ جيرانه.	Arkadaşsız yaşanır komşusuz yaşanmaz.
852.	يُعْرَفُ الْإِنْسَانُ مِنْ أَثَرِهِ	İnsan eseri ile bilinir.
853.	يُعْرَفُ الطَّيْرُ مِنْ تَغْرِيدِهِ وَالْمَرْءُ مِنْ كَلَامِهِ.	Kuş sesiyle, kişi konuşmasıyla tanınır.
854.	يُعْرَفُ الْمَرْءُ بِأَقْرَانِهِ. قُلْ لِي مَنْ تُعَاشِرُ أَقْلُكَ مَنْ أَنْتَ.	Kişi arkadaşı ile tanınır.
855.	يَعِشُ طَوِيلًا مَنْ يَعِشُ سَعِيدًا.	Mutlu insan uzun yaşar.
856.	يُغْتَفَرُ الْأَذَى لَكِنْ لَا يُنْتَسَى.	Eziyet bağışlanır ama unutulmaz.
857.	يُقْبَلُونَ الْيَدَ وَيَدْعُونَ لَهَا بِالْكَسْرِ.	Kesilmesini diledikleri eli öpen nice insan vardır.
858.	يَقْتُلُ الْقَتِيلَ وَيَسِيرُ فِي جَنَازَتِهِ.	Önce öldürüp sonra cenazesine katılmak.
859.	يَقْتُلُ عَصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ	Bir taşla iki kuş vurmak.
860.	يَقُولُ نُوحٌ وَلَا يَقُولُ النَّبِيُّ	Nuh der peygamber demez

861.	يَلْحَسُ الْمَبْرَدُ كَمَا الْقَطُّ.	Kedi gibi eğeyi yalar.
862.	يَنْفَعُ الضَّرْبُ حِينَمَا لَا يَنْفَعُ الْكَلَامُ.	Sözün fayda vermediği yerde (bazen) dayak fayda verir.

المهندس محمد عامر المجدوب

المهندس محمد عامر المجدوب

القسم الثاني

تركي عربي

المهندس محمد عامر المخبزوب

المهندس محمد عامر المخبزوب

٢- تركي عربي

A

1.	قليل دائم خير من كثير منقطع.	Azın devamlısı, çoğun aralıklarla devam etmesinden iyidir.
2.	الذاهب مُستعجلاً يذهب إلى حتفه	Acele giden ecele gider
3.	يَتَدَخَّلُ الشَّيْطَانُ فِي الْعَمَلِ الْمُتَعَجَّلِ / العجلة من الشيطان.	Acele işe şeytan karışır
4.	المُستعجل يُظَلُّ في الطريق.	Acele yürüyen yolda kalır
5.	في التَّائِي السَّلَامَةُ وَفِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةُ.	Acelede pişmanlık ihtiyatta ise esenlik vardır.
6.	النَّعَالُ الْجَاهِلُ يَضْرِبُ مَرَّةً عَلَى الْحَافِرِ وَمَرَّةً عَلَى الْمَسَامِرِ	Acemi nalbant gibi kâh nalına vurur, kâh mihına
7.	الْمَرَضُ الْيَائِسُ يَسْتَوْجِبُ الْعِلَاجَ الْيَائِسَ / إِنَّ الْحَدِيدَ بِالْحَدِيدِ يَفْلَحُ.	Acı acıyı bastırır, su sancıyı.
8.	أَلَمٌ بِالْأَلَمِ يَنْحَسِرُ / لَا يَقْوَى عَلَى الْمُرَاةِ الْأَمْرُ مِنْهُ.	Acı acıyı keser.
9.	حَقٌّ يَضُرُّ خَيْرٌ مِنْ بَاطِلٍ يَسُرُّ.	Acı veren gerçek rahatlatan yalandan daha iyidir.

10.	الجائع يأكل أي شيء، والمكثوم يقول أي شيء	Acıkan ne olsa yer, acıyan ne olsa söyler
11.	الرأس المتألم لا عقل فيه.	Acıklı başta akıl olmaz
12.	نحن قوم لا نأكل حتى نجوع، وإذا أكلنا لا نشبع. (حديث شريف)	Acıkmadan yemeyiz, yediğimizde ise (sofradan) doymadan kalkarız. (Hadis)
13.	الجائع أسوأ من المخبول (المشاكس)	Acıkmış kudurmuştan beterdir
14.	القلب الذي لا يغمره الإحسان لا يعرف الرحمة.	Acımayana acınmaz.
15.	نام المتألم لكن الجائع لم يذق طعامه.	Acıyan uyumuş, acıkan uyumamış
16.	الرجل الجوعان رجل غضبان.	Aç adam, kızgın olur.
17.	الدب الجائع لا يلعب.	Aç ayı oynamaz.
18.	الحر الجائع خير من العبد السمين.	Aç olan hür, şişman köleden iyidir.
19.	الجوع مرق يطيب به الطعام	Aça arpa ekmeği etten lezzetli gelir.
20.	الاعتراف الصحيح يريح النفس	Açık itiraf, nefsi rahatlatır.

21.	الرزق السائب يُعلمُ الناسَ الحرامَ.	Açık kapı görünce it (bile) dalar.
22.	ظاهرُ العتابِ خيرٌ من باطنِ الحقدِ.	Açık suçlamalar, gizli kinden iyidir.
23.	الجوعُ كافرٌ.	Açın imanı olmaz.
24.	الجوعُ يرغمُ الجبابرةَ على الاستسلامِ. / الجوعُ حتى السلطانَ يجعله يتوسلُ.	Açlık kalelere boyun eğdirir / Açlık padişahı bile yalvartır.
25.	لا أحدٌ يموتُ من الجوعِ.	Açlıktan kimse ölmez.
26.	الحقُّ يعلو ولا يعلى عليه.	Adaletten daha yüksek bir şey yoktur.
27.	أعطني حظاً وألقني في البحرِ.	Adama bir şans tanı ve onu denize at.
28.	العادةُ في الإنسانِ طبيعةٌ.	Adet insanda tabiat olur.
29.	العفو أنبلُ ثأرٍ.	Affetmek, en soylu intikamdır.
30.	لن تنالَ الثمرَ إلا بتسلقِ الشجرِ.	Ağaca tırmanmadan meyvesi alınmaz / Emeksiz yemek olmaz.
31.	حامي الشجرةِ قشرها/ لا يحنُّ على العودِ إلا قشره	Ağacı koruyan kabuğudur.

32.	الشجرة تأكلها الحشرة والإنسان يأكله الهم.	Ağacı kurt, insanı dert yer.
33.	أصل الشجرة نواة. / الشجرة تنبت من البذرة.	Ağacın aslı çekirdektir. (Ağaç çekirdekten yetişir.)
34.	تعرف الشجرة من ثمرها.	Ağaç meyvesiyle bilinir.
35.	أطعم الفم تستحي العين.	Ağız yer göz utanır.
36.	لكل داء دواء إلا الحماسة.	Ahmaklık dışında her derdin bir devası vardır.
37.	احفظ قرشك الأبيض ليومك الأسود.	Ak akçe kara gün içindir.
38.	العقل جوهرة.	Akıl cevherdir.
39.	العقل عقال الرجل.	Akıl için yol / tarık birdir.
40.	العقل في الرأس وليس في السن.	Akıl yaşta değil, baştadır.
41.	غلام عاقل خير من شيخ جاهل.	Akıllı bir genç, cahil bir yaşlıdan iyidir.
42.	العاقل من عقل لسانه.	Akıllı dilini tutandır.

43.	عدو عاقل خير من صديق جاهل.	Akıllı düşman, aptal dosttan iyidir./ Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
44.	ظن العاقل خير من يقين الجاهل.	Akıllının şüphesi, cahilin kesin bildiğinden iyidir./ Akıllının zannı cahilin bilgisinden hayırlıdır.
45.	المرء من غير عقل حيوان في أوانه.	Akılsız kişi azgın bir hayvan gibidir.
46.	العقل ترس وليس بسيف.	Aklını kalkan gibi kullan kılıç gibi kullanma.
47.	عداوة الأقارب أوجع من لسع العقارب.	Akrabalar arasındaki düşmanlık akrep sokmasından daha fazla acı verir.
48.	الأقربون أولى بالمعروف.	Akrabaların iyiliğe öncelik hakkı vardır. (önce can sonra canan.)
49.	أعط الأجير قبل أن يجف عرقه. (حديث شريف)	Alışanın hakkını alınının teri kurumadan ver. (Hadis)
50.	الدارس العالم غلب الفارس.	Âlim (ilmiyle) şövalyeye galip gelir.
51.	ذلة العالم ذلة العالم.	Âlimin sefaleti, âlemin sefaleti demektir.
52.	إذا انغلق باب فتحت أبواب أخرى.	Allah bir kapıyı kaparsa başka kapıyı açar.
53.	إن الله يهمل ولا يهمل.	Allah imhal eder, ihmal etmez.

54.	عناية الله مع الجماعة. / يد الله مع الجماعة.	Allah'ın inayeti, cemaatle beraberdir / Allah gayret edenin yardımcısıdır.
55.	لا قوة تعلو فوق قدرة الله.	Allah'ın kudretinden daha yüce bir güç yoktur.
56.	رضى الله من رضى الوالدين.	Allah'ın rızası, ebeveynin rızasına bağlıdır.
57.	الشكوى لغير الله مذلة.	Allah'tan başkasına şikâyette bulunmak utançtır.
58.	اليد التي لا تأخذ لا تعطي.	Almayan el, vermez.
59.	الكلب كلب ولو طوَّفته بالذهب.	Altın tasma da taksan köpek, köpektir.
60.	لا تقتل الوزَّة التي تضع البيض الذهبي.	Altın yumurtlayan kazı öldürme.
61.	جرت المياه من تحته ولم يدر.	Altından sular aktı fakat haberi olmadı.
62.	الغاية تبرر الوسيلة.	Amaç, sebebi mubah kılar.
63.	إنَّما الأعمال بالنيَّات. (حديث شريف)	Ameller niyetlere göredir. (Hadis)
64.	إنَّ من البيان لسِحْرًا.	Anlatığında büyüleyicilik vardır.

65.	إِنَّ اللَّيْبَ مِنَ الْإِشَارَةِ يَفْهَمُ.	Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az.
66.	شَبَّحَ مِنْ حَلِيبِ أُمِّهِ.	Anne sütüyle iyi beslenmek.
67.	النَّعَاجُ الْحَمَقَى هِيَ الَّتِي تَكْشِفُ لِلذُّبِّ عَنْ أَسْرَارِهَا.	Aptal koyun, sırlarını kurda verendir.
68.	أَسْوَأُ عَجَلَاتِ الْعَرَبِ أَكْثَرُهَا ضَجِيجًا.	Arabanın en kötü tekerleği en çok gürültü çıkaranıdır.
69.	لَا تَضَعْ الْعَرَبِ أَمَامَ الْحِصَانِ.	Arabayı atın önüne koyma.
70.	دَارِهِمْ مَا دَمْتَ فِي دَارِهِمْ.	Aralarında kaldığın müddetçe, onlarla iyi geçin.
71.	لَا يَمُوتُ حَقٌّ وَرَاءَهُ مُطَالِبٌ.	Aranan hak kaybolmaz
72.	جَرِّبْ صَدِيقَكَ قَبْلَ أَنْ تَتَّقَّ بِهٖ.	Arkadaşına güvenmeden önce onu bir dene.
73.	قُلْ لِي مَنْ تَعَاشَرَ أَقْلُ لَكَ مَنْ أَنْتَ.	Arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.
74.	خَيْرُ الْأَصْحَابِ مَنْ دَلَّكَ عَلَى الصَّوَابِ.	Arkadaşların en hayırlısı sana doğruyu gösterendir.
75.	يُعَاشُ بَدُونِ صَدِيقٍ لَكِنْ لَا يُمْكِنُ أَنْ يُعَاشَ مِنْ دُونِ جَارٍ. / الْمَرْءُ يَعْيشُ مِنْ دُونِ أَصْدِقَائِهِ، لَكِنَّ لَيْسَ مِنْ دُونِ جِيرَانِهِ.	Arkadaşsız yaşanır komşusuz yaşanmaz.

76.	التاركُ ولدًا خلفه لا يموتُ. / من خلف ما مات.	Arkasında çocuk bırakan kişi, ölü değildir.
77.	الأجاصُ يسقطُ من أسفلِ منبتِ الغصنِ / الولدُ سرُّ أبيه.	Armut dalının dibine düşer.
78.	الفرسُ الأصيلةُ لا يعيبها سرجهما.	Asil at, semeriyle ayıplanmaz.
79.	ليسَ وحيداً من كان تصحبه الأفكارُ النبيلةُ.	Asil düşünceler taşıyan kişi, yalnız değildir.
80.	هل يخشى الكلبُ من لا يخشى الأسدُ؟	Aslandan korkmayan, köpekten korkar mı?
81.	بيتُ السبعِ لا يخلو من العظامِ.	Aslanın evi kemiksiz kalmaz.
82.	تعجزُ المياهُ الغزيرةُ عن إطفاءِ نارِ الحبِّ.	Aşk ateşi suyla sönmez.
83.	عينُ الحبِّ عمياءُ. / الحبُّ أعمى.	Aşkın gözü kördür.
84.	الجمرةُ لا تحرقُ إلا مكانها.	Ateş düştüğü yeri yakar.
85.	لا يخرجُ دخانٌ من دونِ نارٍ. / لا دخانٌ من دونِ نارٍ.	Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
86.	اشترى السرجَ قبل أن يشتري الحصانَ.	Atı almadan önce eyerini satın almak.

87.	التملكُ تسعةُ أجزاءِ القانونِ.	Av vuranın /atanın değil alanındır/ yetenindir.
88.	على قدرِ لحافك مدَّ رجلِكِ.	Ayağını yorganına göre uzat.
89.	جاءَ بالدُّبِّ إلى كرمِه.	Ayıyı kendi bağına getirmek.
90.	كثيرُ الكلامِ قليلُ الأفعالِ.	Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.
91.	يتعذَّرُ عليكَ أن تعبدَ اللهَ والمالَ في آنٍ واحدٍ.	Aynı anda hem Allah'a hem de mala tapılmaz.
92.	لا يتفقُ اثنانُ من نفسِ المهنةِ.	Aynı meslekten iki kişi anlaşamaz.
93.	إنَّ الطيورَ على أشكالها تقعُ.	Aynı tür kuşlar (insanlar) bir arada bulunur.
94.	الفراقُ يزيدُ القلبَ ولوفاً /الهوى من النوى	Ayrılık, kalpteki sevgiyi artırır.
95.	العِلْمُ القليلُ شيءٌ خطيرٌ.	Az bilgi tehlikelidir.
96.	التخلِّي عن القليلِ خيرٌ من خسارةِ الكلِّ.	Az bir şeyden vazgeçmek her şeyi kaybetmekten iyidir.
97.	ليسَ الحديثُ بعددِ الكلامِ بل بمضمونهِ.	Az konuş, öz konuş.

98.	مَنْ أَحْبَبَنِي قَلِيلاً أَحْبَبَنِي طَوِيلاً.	Az sev, uzun sev / çok muhabbet tez ayrılık getirir.
99.	الطَّمَعُ ضَرٌّ وَمَا نَفَعَ / الطَّمَعُ غَرَّارٌ، عَقْبَاهُ خَسَارٌ.	Az tamah çok zarar (ziyan) getirir.
100.	ثَرْوَةٌ قَلِيلَةٌ هُمْ قَلِيلٌ.	Azıcık aşım kaygısız başım.
101.	الْقَلَّةُ سَبَبٌ كُلِّ عِلَّةٍ.	Azlık (yoksulluk) her hastalığın nedenidir.
102.	عِنْدَمَا يَأْتِي عِزْرَائِيلُ لَا يَسْأَلُ الْغُلَامَ.	Azrail gelince oğul uşak sormaz.
B		
103.	لَا نَصِيحَةَ كَنَصِيحَةِ الْأَبِ.	Baba nasihati gibi nasihat yoktur.
104.	غَضَبُ الْأَبِ مِنْ غَضَبِ الرَّبِّ.	Babanın öfkesi Allah'ın gazabından sayılır.
105.	الطَّرِيقُ إِلَى بَابِلَ لَا تُوَصِّلُكَ إِلَى الْقُدْسِ.	Babil yolu Kudüs'e gitmez.
106.	اشْتَرَى سَمَكًا فِي بَحْرِ.	Balığı denizdeyken satın almak.
107.	إِذَا أُرِدْتَ السَّلْمَ فَاسْتَعِدِّ لِلْحَرْبِ.	Barış istiyorsan savaşa hazırlan.

108.	البصيرة تُعتبر من الشجاعة.	Basiret cesareten sayılır.
109.	ما لا يصلح، تحمله أصلح.	Başa gelen çekilir.
110.	حاكمك ظالمك، لمن تشكو أمرك.	Başındaki zalimse, kime şikâyet edeceksin?
111.	أصل الحكمة التبصر.	Başkalarına saygılı olmak hikmetin kaynağıdır.
112.	من حفر لأخيه حفرة وقع فيها.	Başkasına kuyu kazan içine düşer
113.	لا تعرف خيره حتى تجرب غيره.	Başkasını denemedikçe onun hayrını bilemezsin.
114.	الفئران تترك السفينة الغارقة.	Batan gemiyi önce fareler terkedir.
115.	بعض العفو ضعف.	Baz af zaaftır
116.	بعض الكلام أقطع من الحسام.	Baz sözler kılıçtan daha keskindir
117.	حتى هوميروس يخطئ أحياناً. / لكل عالم هفوة.	Bazen Omiros bile hata yapar
118.	بعض الكلام أقطع من حسام.	Bazı sözler kılıçtan daha keskindir.

119.	مصائب قوم عند قوم فوائد.	Bazıların felaketi başkalarına ders olur.
120.	بلخ السكين العظم.	Bçak kemiğe dayandı.
121.	الخل بالمجان حلو كالعسل.	Bedava sirke baldan tatlıdır.
122.	حاميها حراميها.	Bekçisi (koruyucusu) hırsızdır
123.	انتظر، ودع كل شيء يأخذ مجراه.	Bekle, her şey yoluna girsin.
124.	الانتظار أشد من النار.	Beklemek ateşten beterdir.
125.	لا يتذوق العسل من دون تجرع الألم.	Bela çekmeyince bal yenmez
126.	من أحبني أحب كلبني معي.	Beni seven köpeğimi de sever / Gülü seven dikenine Katlanır.
127.	اليد التي تهز المهد تحكم العالم.	Beşik sallayan el, âleme hükmeder.
128.	اطلب العلم من المهد إلى اللحد.	Beşikten mezara ilim talep et.
129.	المعرفة قوة.	Bilgi güçtür.

130.	التباهي بالعلم كالجهل به.	Bilgisiyle övünen, cehaletini gösterir.
131.	زهرة واحدة لا تبشرُ بقدوم الريح.	Bir çiçekle bahar olmaz.
132.	مُجَابَهَةُ الْخَطَرِ مَرَّةً، خَيْرٌ مِنَ الْخَوْفِ الدَّائِمِ.	Bir defa tehlikeyi göze almak, her zaman korku içinde yaşamaktan iyidir.
133.	يَدٌ وَاحِدَةٌ لَا تُصَفِّقُ.	Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
134.	مُتَطَوِّعٌ وَاحِدٌ خَيْرٌ مِنْ اثْنَيْنِ مُجْبَرَيْنِ.	Bir gönüllü iki gönülsüzden daha hayırlıdır.
135.	لَا يُمْكِنُ لِأَحَدٍ أَنْ يَخْدُمَ سَيِّدَيْنِ.	Bir kişi iki efendiye hizmetçilik yapamaz.
136.	الدرزة في حينها قد توفر تسعاً / درهم وقاية خير من قنطار علاج. / التدبير نصف المعيشة.	Bir mih bir nal kurtarır, bir nal bir at kurtarır.
137.	خَصَّ سَاعَةً لِنَفْسِكَ، سَاعَةً لِرَبِّكَ.	Bir saat kendine, bir saatte Rabbine ayır.
138.	الْعَطَاءُ بِوَجْهِ بَشُوشٍ حَسَنَةٍ مُضَاعَفَةٌ.	Bir şeyi güler yüzle vermek kat kat basenedir.
139.	إِذَا أَرَدْتَ الْعَمَلَ مُتَقَنًا فَأَنْجِزْهُ بِنَفْسِكَ. / مَا حَكَ ظَهْرِي مِثْلَ ظَهْرِي.	Bir şeyin iyi olmasını istiyorsan, onu kendin yap. (Sana vereyim bir öğüt, kendi ununu kendin öğüt)
140.	يَقْتُلُ عَصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ	Bir taşla iki kuş vurmak.

141.	إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ.	Bir toplum kendini değiştirmedikçe Allah onları değiştirmez, (ayet) / Allah gayret edenin yardımcısıdır
142.	صَبْرٌ قَلِيلٌ رَّاحَةٌ عَشْرَ سِنِينَ.	Biraz sabır on yıllık rahat getirir.
143.	دِرْهَمٌ وَقَايَةٌ خَيْرٌ مِنْ قِنْطَارٍ عِلَاجٌ.	Birazcık korunma çok masraflı tedaviden iyidir.
144.	دِرْهَمٌ تَدَخَّرَهُ دِرْهَمٌ رَابِعٌ.	Biriktirilen her kuruş bir kazançtır.
145.	التَّوْفِيرُ خَيْرٌ مِنَ التَّبْذِيرِ.	Biriktirmek harcamaktan iyidir.
146.	الْإِدْخَارُ لَيْسَ عَيْبًا.	Biriktirmek, ayıp değildir.
147.	الْإِتِّحَادُ قُوَّةٌ.	Birlik kuvvettir.
148.	فِي الْإِتِّحَادِ قُوَّةٌ.	Birlikte kuvvet vardır.
149.	مِنَ الْإِتِّحَادِ تُوَلَّدُ الْقُوَّةُ.	Birlikten kuvvet doğar.
150.	شَعِيرُنَا وَلَا تَمَحُّ الْغَرِيبِ.	Bizim arpamız yabancının buğdayından evlâdır.
151.	لَيْسَ الْمِقْيَاسُ هُوَ مَا نُنَجِّزُهُ، بَلْ مَا نَطْمَحُ إِلَيْهِ.	Bizim için ölçü yaptığımız değil, bilakis yapmak istediğimiz şeydir.

152.	الدَّيْنُ مَذَلَّةٌ وَلَوْ كَانَ قَرِشًا.	Borç, bir kuruş da olsa küçültücüdür
153.	الاستدانةُ شرُّ الفقرِ.	Borçlu olmak en kötü fakirliktir.
154.	بعيدٌ عن الدَّيْنِ بعيدٌ عن الخطرِ.	Borçtan uzak olan, tehlikeden de uzak olur.
155.	لا تأتي الفرقة إلا من الوعاءِ الفارغِ.	Boş çanak ses getirir / Boş fıçı çok bangırdar.
156.	رأسُ الكسلانِ معملُ الشيطانِ.	Boş durana şeytan iş bulur.
157.	من يتفاخر كثيراً يعمل قليلاً.	Boş fıçı çok bangırdar.
158.	البطنُ الفارغُ لا يصغي إلى أحدٍ.	Boş mide kimseye kulak vermez.
159.	هذه حالُ الدنيا.	Bu, dünyanın halidir.
160.	لا تؤجل عملَ اليومِ إلى الغدِ.	Bugünün işini yarına bırakma.
161.	بيضةُ اليومِ خيرٌ من دجاجةِ الغدِ.	Bugünün yumurtası, yarının tavuğundan iyidir.
162.	لا تصطادُ في الماءِ العكرِ.	Bulanık suda avlama.

163.	جَمِيعُ الطَّرُقِ تُؤَدِي إِلَى الطَّاحُونِ.	Bütün yollar, değirmene çıkar.
164.	لَا تَضَعْ كُلَّ الْبَيْضِ فِي سَلَّةٍ وَاحِدَةٍ.	Bütün yumurtalarını bir sepete koyma.
165.	فَسَّرَ الْمَاءَ بَعْدَ الْجَهْدِ بِالْمَاءِ.	Büyük bir uğraşından sonra, suyun su olduğunu açıkladı.
166.	رَأْسٌ كَبِيرٌ وَعَقْلٌ صَغِيرٌ.	Büyük kafanın, akli kısa olur.
167.	الْكُرْهُ الْعَظِيمُ مِنَ الْحُبِّ الْعَظِيمِ.	Büyük nefretler büyük aşklardan doğar.
168.	النَّمْلُ الْأَعْوَجُ مِنَ الثَّوْرِ الْكَبِيرِ.	Büyük öküzün çektiği sabanın izi eğri olur.
169.	مِنَ الصَّغَائِرِ تُعْرَفُ الْكِبَائِرُ.	Büyük şeyler küçük ipuçlarıyla bilinir.
C - Ç		
170.	يَتَعَلَّمُ الْجَاهِلُ مِنْ كَيْسِهِ وَيَتَعَلَّمُ الْعَالِمُ مِنْ كَيْسِ غَيْرِهِ.	Cahil kendi zararından, âlim başkasının zararından Öğrenir.
171.	الْجَاهِلُ عَدُوُّ نَفْسِهِ.	Cahil kendisinin düşmanıdır.
172.	الطَّبَعُ غَلَبَ التَّطَبُّعِ.	Can çıkmayınca huy çıkmaz.

173.	الروح رغبة، لكن الجسد ضعيف.	Can ister fakat beden güçsüzdür.
174.	الروح حلوة	Can tatlıdır.
175.	اصرف ما في الجيب يأتيك ما في الغيب.	Cebindeki harca, ummadığın yerden yine gelir
176.	لا لذة من دون ألم.	Cefayı çekmeyen (âşık) sefanın kadrini bilmez.
177.	لا ظلام كالجهل.	Cehalet gibi bir karanlık yoktur.
178.	الجهل تعاسة طوعية.	Cehalet istemli bir talihsizliktir.
179.	حيثما تكون الجهالة نعيماً، من حماقة أن تكون حكيماً.	Cehaletin nimet sayıldığı yerde, filozof olmak Ahmaklıktır.
180.	الشجاعة صبر ساعة.	Cesaret, bir saat sabretmektir.
181.	أعمال الشجاعة لا تحتاج إلى بوق.	Cesurca davranışlar borazana ihtiyaç duymaz.
182.	لا تؤكل النواة إلا بكسر الجوزة.	Cevizin içi, ancak kabuğu kırılarak yenir.
183.	الثواب والعقاب أساس الإدارة.	Ceza ve taltif iyi idarenin temelidir.

184.	وعدُّ الكَريمِ دينٌ.	Cömert kişinin vaadi borçtur.
185.	الكَرمُ فضيلةٌ والبُخلُ رذيلةٌ.	Cömertlik fazilet, cimrilik ise rezalettir
186.	الجودُ بالقنطارِ والمحاسبةُ بالدرهمِ.	Cömertlik tonlarcadır, fakat icraata gelince gramla Olur.
187.	أملٌ بلا عملٍ شجرةٌ بلا ثمَرٍ.	Çabasız umut meyvesiz ağaç gibidir.
188.	ما يأتي بِسرعةٍ يذهبُ بِسرعةٍ.	Çabuk gelen çabuk gider.
189.	سريعُ الغضبِ سريعُ المسامحةِ.	Çabuk kızan, çabuk affeder.
190.	الذي يلمعُ بِسرعةٍ ينطفئُ بِسرعةٍ.	Çabuk parlayan çabuk söner.
191.	أخذُ المسروقِ والسارقِ سواءٌ.	Çalan da, çalınanı alan da birdir.
192.	من جدَّ وجدَّ.	Çalışan kazanır.
193.	العملُ نصفُ العبادةِ.	Çalışmak ibadetin yarısıdır.
194.	من دقَّ دقَّ.	Çalma kapım, çalınır kapın.

195.	الصبرُ حيلةٌ من لا حيلةَ لهُ.	Çaresiz olanın çaresi sabırdır.
196.	لا يَعْرِفُ الحُبَّ مَنْ لا وَلَدَ لهُ.	Çocuğu olmayan, sevginin ne olduğunu bilemez.
197.	مَنْ تزوَّجَ وَلَدَكَ صارَ وَلَدَكَ.	Çocuğunla evlenen, çocuğun olur.
198.	رَبُّ ابْنِكَ صَغِيرًا، يَلْأَقِيكَ كَبِيرًا.	Çocuğunu küçükken eğit ki, büyüyünce yitirmeyesin.
199.	الأولادُ ثروةُ الفقراءِ.	Çocuklar fakirlerin servetidir.
200.	إِذَا صَمَتَ الأَطْفَالُ فَذَلِكَ يَعْنِي أَنَّهُمُ اقْتَرَفُوا شَيْئًا.	Çocuklar sustukları zaman bu onların bir yaramazlık yaptıkları anlamına gelir.
201.	الأطفالُ والمجانينُ سَعْدَاءُ أَبَدًا.	Çocuklar ve deliler her zaman mutludurlar. (Deliye her gün bayram.)
202.	ما يَسْمَعُهُ الأَوْلَادُ فِي البَيْتِ يَنْتَشِرُ سَرِيعًا فِي الخَارِجِ.	Çocukların evde dinledikleri, dışarda çabuk yayılır.
203.	خُذْ الأَخْبَارَ مِنَ الأَوْلَادِ / خُذُوا أسرارَهُمُ مِنْ صِغارِهِمُ.	Çocuktan al haberi
204.	أَبْقِ القليلَ حَتَّى يَأْتِيَ الكَثِيرُ.	Çoğu gelinceye kadar azını sakla.
205.	الحماسةُ الجاهلةُ نارٌ مِنْ دُونِ ضِيَاءٍ.	Çok çabalayan çok yorulur.

206.	الذي يسافر كثيراً يعرف كثيراً.	Çok gezen çok bilir
207.	كثير الكارات قليل البارات.	Çok işle uğraşan hiçbirini iyi yapamaz.
208.	كثرة العتاب تفرق الأحباب.	Çok kınama, dostları ayırır.
209.	كثير الكلام قليل الاحترام.	Çok konuşmak (gevezelik) saygıyı azaltır.
210.	الراکش كثيراً يتعب سريعاً.	Çok koşan çabuk yorulur.
211.	من يبدأ بالكثير ينتهي بالقليل.	Çok şeye başlayan ancak azını bitirir
212.	كثرة التذمر تبعد الشفقة.	Çok şikâyet edene acınmaz.
213.	الذي يعيش كثيراً يعرف كثيراً / عيش كثيراً تعرف كثيراً	Çok yaşanan çok bilir.
214.	الكثرة غلبت الشجاعة.	Çokluk cesarete galip gelir.
215.	كيفما أراد الفاخوري ركب أذن الجرة.	Çömlekçi, kulpu istediği gibi takar.
216.	الخشب المتفسخ لا يمسكه المسامير.	Çürük tahta çivi tutmaz

D

217.	جبلٌ لجبلٍ لا يلتقي، إنسانٌ إلى إنسانٍ يلتقي.	Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur
218.	تمخضَ الجبلُ فولدَ فأراً.	Dağ fare doğurdu.
219.	آخرُ الدواءِ الكيُّ.	Dağlamak son çaredir.
220.	الدقةُ جوهرُ العملِ.	Dakiklik işin özüdür
221.	مُراعاةُ المواعيدِ من آدابِ الملوكِ / كل شيءٍ في وقته / الديكُ يصيحُ في وقته.	Dakiklik krallara has bir incelikdir / Her şey vakit ile olur, horoz bile vaktinde öter.
222.	قطرةٌ مع قطرةٍ تُصبحُ بحيرةً.	Damlaya damlaya göl olur
223.	ليسَ بعدَ الضيقِ إلا الفرجُ.	Darlıktan sonra ferahlık vardır.
224.	افعلْ كما أقولُ وليسَ كما أفعلُ.	Dediğim gibi yap, yaptığımı yapma.
225.	ليسَ العيبُ أن تتناولَ الناسَ بالسوءِ، بل العيبُ أن تسمحَ لهم أن يتناولونكَ بهِ.	Dedikodu yapanlara ve dedikodularını yaptıranlara yazıklar olsun!
226.	الفرصُ المُهملَةُ تذهبُ سدىً.	Değerlendirilmeyen fırsatlar boşa gider.

227.	لَا جَدِيدَ تَحْتَ الشَّمْسِ. نَفْسُ الطَّاسِ وَنَفْسُ الْحَمَامِ.	Değişen bir şey yok / Eski hamam, eski tas.
228.	سُبْحَانَ الَّذِي يُغَيِّرُ وَلَا يَتَغَيَّرُ.	Değiştirip, değişmeyen (o Allah) her şeyden münezzehtir
229.	الْمَجْنُونُ لَيْسَ مَسْئُولًا. / لَيْسَ عَلَى الْمَجْنُونِ حَرْجٌ.	Deli sorumlu değildir.
230.	الْحَدِيدُ يُبْلَى مِنَ الرُّطُوبَةِ وَالْإِنْسَانُ يُبْلَى مِنَ الْغَمِّ.	Demir nemden, insan gamdan çürür.
231.	يُضْرَبُ الْحَدِيدُ وَهُوَ فِي الْمَقْلَادَةِ (وَهُوَ حَامِي)	Demir tavında dövülür.
232.	لَنْ تَتَعَلَّمَ مِنْ دُونِ تَجْرِبَةٍ.	Denemeden, yapabileceğini bilemezsin.
233.	الْغَرِيْقُ يَتَعَلَّقُ بِجِبَالِ الْهَوَاءِ.	Denize düşen yosuna (yılana) sarılır.
234.	كُلُّ شَيْءٍ فِي وَقْتِهِ / لَا تُعَدُّ فِرَاخُكَ قَبْلَ أَنْ تَفْقِسَ.	Dereyi görmeden paçayı sıvama.
235.	الْأَحْرَانُ الْجَدِيدَةُ تُوقِظُ الْقَدِيمَةَ.	Dert derdi tazeler.
236.	لَا رَأْسَ بِلَا هَمٍّ.	Dertsiz baş olmaz
237.	وَجَعَ سَاعَةٌ وَلَا كُلُّ سَاعَةٍ.	Devamlı ağrı çekmektense, ağrıyan dişini çek.

238.	القطرات المتواصلة تُبلي الحجر.	Devamlı düşen damla taşı aşındırır.
239.	ما حال الجمل؟ ما حال الجمال؟	Deve ne halde? deveci ne halde?
240.	أعظم من الجمل يوجد فيل.	Deveden büyük fil var
241.	لا وردة بدون شوك.	Dikensiz gül olmaz
242.	لكل حديقة أعشابها الضارة.	Dikensiz gül olmaz, engelsiz yar olmaz.
243.	من احتسب ما انقرص.	Dikkatli dan çimdiklenmez.
244.	اللسان أهد من السيف.	Dil kılıçtan keskindir.
245.	وخز اللسان أهد من وخز السنان.	Dil yarası mızrak yarasından acıdır. / Dil kılıçtan Keskindir.
246.	لا خيار للمتسول / شحاذ ومشارط.	Dilenciye bir hıyar vermişler, "eğri" diye Beğenmemiş.
247.	نبت الشعر على لساني.	Dilimde tüy bitti.
248.	حجم اللسان صغير لكن فعله كبير.	Dilin cismi küçük, cürmü büyük

249.	لا عظم في اللسان.	Dilin kemiği yok
250.	اعقل لسانك لئلا يعقلك.	Dilini tut ki o seni tutmasın.
251.	لا يحسن الكلام من لا يستطيع ضبط لسانه.	Dilini tutamayanın, konuşması güzel olmaz.
252.	لا تدع لسانك يقطع رقبتك.	Dilinin boynunu kesmesine izin verme.
253.	أخرس عاقل خير من متكلم جاهل.	Dilsiz bir bilge, konuşan bir cahilden iyidir.
254.	كلب حي خير من أسد ميت.	Diri bir köpek, ölü bir aslandan iyidir.
255.	لا تلد الذئبة إلا ذئباً.	Dişi kurttan, ancak kurt doğar.
256.	البداية الصحيحة نصف العمل.	Doğru başlangıç, işin yarısıdır.
257.	ما ليس بصحيح فهو خطأ.	Doğru olmayan şey yanlıştır.
258.	قول الحق لم يبق لي صديقاً	Doğru söylemek, bana arkadaş brakmadı.
259.	الكلام الحق مؤلم.	Doğru söz (ağıdan) acıdır

260.	زِنُ صَحِيحاً وَبِحِ غَالِيَاً.	Doğru tart, pahal sat.
261.	الصَّدَقُ يُعِينُ عَلَى الرِّزْقِ.	Doğruluk rızkı bollaştırır.
262.	نَصِيرُ الْحَقِّ هُوَ اللَّهُ.	Doğrunun yardımcısı Allah'tır
263.	السَّاكِتُ عَنِ الْحَقِّ كَالنَّاطِقِ بِالْبَاطِلِ.	Doğruyu bilip söylemeyen, yalan söylemiş gibidir.
264.	الكَأْسُ الْمَمْتَلِيُّ لَا يَأْخُذُ مَاءً.	Dolu bardak su almaz
265.	الْكُوبُ الْمَمْتَلِيُّ لَا يُصْدِرُ صَوْتًا.	Dolu küpün sesi çıkmaz
266.	الصَّدِيقُ الْوَفِيُّ يَقُولُ قَوْلًا مُؤَلًّا	Dost acı söyler
267.	كُلُّ وَاشْرَبَ مَعَ الصَّدِيقِ وَلَا تَتَسَوَّقُ مَعَهُ.	Dost ile ye, iç; alış veriş etme
268.	عِنْدَ الشَّدَائِدِ تُعْرَفُ الْإِخْوَانُ (الأصدقاء).	Dost kara günde belli olur.
269.	الضَيْفُ الدَّائِمُ لَا يَلْقَى التَّرْحِيبَ.	Dosta çok varan kişi ekşi yüz görür.
270.	الأَصْدِقَاءُ أَقْرَبُ الْأَقْرَبَاءِ.	Dostlar, en yakın akrabadır.

271.	الصدقة كمالُ الحبِّ.	Dostluk sevginin olgunluğudur.
272.	الصدقة لا تنشأ من الولائم.	Dostluk, ziyafetlerle elde edilmez.
273.	صاحبُ الحبيبِ حبيبٌ، وصاحبُ العدوِّ عدوٌّ.	Dostun dostu dost, düşmanın dostu da düşmandır.
274.	عبسةُ الصديقِ خيرٌ من ابتسامةِ الأحمقِ.	Dostun surat şsması, aptalın tebessümünden daha iyidir.
275.	احذر الماءَ الراكدَ والكلبَ الصامتَ.	Durgun sudan, sessiz köpekten sakın.
276.	تحت السواهي دواهِ.	Durgun sular derinden akar.
277.	لا يبنى الجدار بجزرٍ واحدٍ.	Duvar, bir taşla örülmez.
278.	الجدارُ يبليه الرطوبةُ والإنسانُ يبليه الغمُّ.	Duvarı nem, insanı gam yıkar
279.	للجدرانِ آذانٌ.	Duvarların kulağı vardır.
280.	الدنيا يسرٌ وعسرٌ.	Dünya bolluk ve yokluktan ibarettir. (Dünya kolaylık ve zorluktan ibarettir.)
281.	الدنيا دولابٌ دوارٌ.	Dünya dönen tekerlektir.

282.	مال الدنيا يبقى في الدنيا.	Dünya malı dünyada kalır.
283.	الدنيا دينٌ ووفاءٌ.	Dünya ödünç alma ve geri ödemedenden ibarettir.
284.	لا يُعاشُ في الدنيا من دون أملٍ.	Dünyada ümitsiz yaşanmaz.
285.	نصيحةُ الصديقِ المخلصِ مرةٌ.	Dürüst dostun nasihati acıdır
286.	الأمانةُ خيرُ سبيلٍ / من صدقَ نجا	Dürütlük en iyi yoldur.
287.	الصِّلاحُ يُمجِّدُ الأمةَ.	Dürütlük milletleri yüceltir.
288.	العدوُّ لا يكونُ صديقاً وانياً.	Düşman dost olmaz
289.	ملاقاةُ العدوِّ للعدوِّ رحمةٌ.	Düşman düşmana rahmet
290.	المتحالفُ مع العدوِّ يعدُّ عدواً.	Düşmana sahip çıkan düşman sayılır
291.	احذرِ عدوكَ مرةً وصديقكَ ألفَ مرةً.	Düşmandan bir kez, dostundan bin kez sakın
292.	أصلُ الفكرِ الرغبةُ.	Düşüncenin babası istektir.

293.	التهور ليس شجاعة.	Düşüncesizce davranmak cesaret değildir.
294.	الأشجار المستقيمة عوجاء الجذور.	Düzgün ağaçların kökleri eğri olur.
E		
295.	لا يموت الشخص إن لم يأت أجله.	Eceli gelmeden kimse ölmez.
296.	إن كنت ريحاً فقد لقيت إعصاراً.	Eğer rüzgâr ise fırtına ile karşılaşsın.
297.	لا يستقيم الظل والعود أعوج. / الظل الأعوج من العود الأعوج	Eğri çöpün gölgesi eğri olur. / Eğri çöpün gölgesi doğru olmaz.
298.	لا يستحق الحلو من لم يذق الحامض.	Ekşiyi tatmayan tatlıyı hak edemez.
299.	كل ما تزرعه تقلعه، إلا ابن آدم فإن زرعته اقتلعه.	Ektiğin her şeyi sökebilirsin; ancak âdemoğlu müstesna, sen onu ekersen o seni söker.
300.	ما على الرسول إلا البلاغ.	Elçiye zeval olmaz.
301.	عصفور في اليد خير من اثنين على الشجرة.	Eldeki bir kuş, ağaçtaki iki kuştan iyidir.
302.	اغتنم الفرصة التي بين يديك، فلن يكون هناك فرصة أخرى.	Eldeki fırsatı kaçıрма, bir daha ele geçmez.

303.	ليست أصابع اليد متشابهة.	Elin parmakları, bir değildir.
304.	لا يقطع الماس إلا الماس / إن الحديد بالحديد يفلح.	Elması, ancak elmas keser.
305.	لا مكسب من غير عناء.	Emeksiz (zahmetsiz) kazanç olmaz.
306.	السلام على المعرفة.	En azından merhaba de.
307.	أحلى الأشياء العافية.	En tatlı şey sağlıklıdır.
308.	الطريق إلى قلب الرجل تمر عبر معدته.	Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçer.
309.	النوم المبكر والنهوض المبكر يكسبان المرء الصحة والثروة والحكمة / نم بكيروفيق بكيروشوف الصحة كيف بتصير.	Erken yatıp erken kalkmak kişiye sıhhat, servet ve hikmet kazandırır.
310.	الصديق القديم خير مرآة.	Eski dost en iyi aynadır.
311.	كانت النصيحة بجمال، اليوم أصبحت بعبادة.	Eskiden nasihatın karşılığı bir deve iken şimdi düşmanlık oldu.
312.	لا ترافق الحمار في السفر فإنه كارثة لك.	Eşek ile gitme yolda başına bela
313.	لا تشتري الدار، اشتر الجار.	Ev alma komşu al.

314.	اختر الجارَ قبلَ الدارِ، والرفيقَ قبلَ الطريقِ.	Evden önce komşu, yoldan önce arkadaş seç.
315.	مَنْ لَا يَجِدُ الرَّاحَةَ فِي بَيْتِهِ تَكُونُ الدُّنْيَا لَهُ جَهَنَّمَ.	Evinde rahat olmayan dünya cehennemindedir.
316.	الغريبُ في بيتك شاهدٌ عليك.	Evindeki yabancı, aleyhinde bir şahittir.
317.	الزَّوْجُ قِسْمَةٌ وَنَصِيبٌ.	Evlilik bir kismet ve nasip işidir /
318.	الزَّوْجُ حُظُوظٌ.	Evlilik şans/nasip işidir.
319.	يُغْتَفَرُ الْأَذَى لَكِنْ لَا يُنْتَسَى.	Eziyet bağışlanır ama unutulmaz.
F		
320.	الْفُقَرَاءُ يَنْسَلُونَ وَالْأَغْنِيَاءُ يَأْكُلُونَ.	Fakirler ürer, zenginler beslenir.
321.	إِذَا دَخَلَ الْفَقْرُ مِنَ الْبَابِ، فَارَّ الْحُبُّ مِنَ الشِّبَاكِ.	Fakirlik kapıdan girdiği zaman aşk pencereden kaçır.
322.	لَا تَكُنْ فَاَرًا لِكَيْلَا يَأْكُلَكَ الْهَرُّ.	Fare olma, kedi yer.
323.	كَذَبٌ نَافِعٌ خَيْرٌ مِنْ صِدْقٍ ضَارٍ.	Faydalı yalan, zararlı doğrudan iyidir.

324.	صَدِيقٌ لَا يَنْفَعُ، عَدُوٌّ لَا يَضُرُّ.	Faydasız bir dost zararsız bir düşmandır.
325.	لَا يُقَالُ آمِينَ عَلَى دَعَاءٍ بِلَا فَائِدَةٍ.	Faydasız duaya âmin denmez
326.	قَدْ تَحَبَّبَ الْفَضِيلَةُ زَمَانًا، لَكِنَّمَا تُشْرَقُ فِي النِّهَايَةِ	Fazilet bir müddet gizli kalsa da sonunda açığa çıkar.
327.	الْفَضِيلَةُ فِي عَرَقِ الْجَبِينِ.	Fazilet, alın teridir.
328.	الْجَمَالُ مِنْ دُونِ فَضِيلَةٍ لَعْنَةٌ.	Faziletsiz güzellik bir beladır.
329.	لَا يَعْرِفُ الْمُصِيبَةَ إِلَّا الْمُتَلَيُّ بِهَا.	Felaketi, ancak ona maruz kalan bilir.
330.	النِّسَاءُ فِي الْمَشَاكِسَةِ أَعْقَلُ مِنَ الرِّجَالِ.	Fesatlıkta kadınların akli erkekleri tikinden üstündür.
331.	عِنْدَمَا تَأْتِي الْفُرْصَةُ لَا يُمْكِنُ أَنْ تَأْتِيَ مَرَّةً ثَانِيَةً.	Fırsat elden gidince bir daha bulunmaz.
332.	الْفُرْصَةُ نَادِرًا مَا تَطْرُقُ الْبَابَ مَرَّتَيْنِ.	Fırsat kapıyı iki kez çalmaz.
G		
333.	اللَّيْلُ سِتْرُهُ الْخَطَاةُ.	Gece günahkârların örtüşüdür.

334.	كلام الليل يمحوه النهارُ.	Gece söylenen gündüz yok olur.
335.	ما كتّمهُ الليلُ يفضّهُ النهارُ.	Gecenin gizlediğini gündüz ifşa eder.
336.	التأخرُ خيرٌ من التغيّب.	Geç kalmak hiç gelmemekten iyidir.
337.	كُنْ متأخراً ولا تكن قوياً.	Geç olsun da güç olmasın.
338.	ما فات مات / اترك الماضي للماضي.	Geçmişe mazi yenmişe kuzu derler.
339.	لا تندم على ما فات.	Geçmişe pişmanlık duyma.
340.	إنّ الآتي لقريبٌ.	Gelecek yakındır.
341.	الصدقة الحقيقية تأتي بعد المشاجرة.	Gerçek arkadaş, kavgadan sonra edinilir.
342.	لا تحتاج الحقيقة إلى الكلام المنمّق.	Gerçek, süslü sözler gerektirmez.
343.	يَبني في الهواءِ قُصوراً.	Gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmak.
344.	لا تَسبِّبْ بِالظِّلِّ وتتركِ الأصلَ.	Gölgeyi tutmaya çalışma, aslını kaybedersin.

345.	الفؤاد حيث يعشق لا حيث يكون.	Gönül sevdiği yerdedir, bulunduğu yerde değil.
346.	من يحطم القلب لا يرحمه الله.	Gönül yıkan tanrıya ermez
347.	اعمل واجبك وابحث عن حَقِّك / قُمْ بما عَلَيْكَ قَبْلَ أَنْ تَطالِبَ بِمَا لَكَ.	Görevini yap, hakkını ara.
348.	التصديق في المشاهدة.	Görmek inanmaktır.
349.	لا تغرَّكَ المَظَاهِرُ / لَيْسَتْ الأُمُورُ بِظُواهرِها.	Görünüşe aldanma.
350.	العين لا تقاوم الخرز.	Göz bize (tığa) karşı koyamaz.
351.	ما لا تراه العين لا يأسى عليه الفؤاد	Göz görmeyince gönül katlanır.
352.	العين بصيرة واليد قصيرة.	Göz görüyor ama el kısa.
353.	لا شيء يجف أسرع من الدموع.	Gözyaşından daha çabuk kuruyan şey yoktur.
354.	لا تمسح دمعك إلا بيدك.	Gözyaşlarını silen kendi elindir.
355.	العين لؤلؤة الوجه.	Göz, yüzün incisidir.

356.	العَيْنُ لَا يَخْفَى عَلَيْهَا شَيْءٌ.	Gözden hiçbir şey gizlenmez/kaçmaz.
357.	مَنْ غَابَ عَنِ الْعَيْنِ غَابَ عَنِ الْفُؤَادِ.	Gözden uzak olan gönülden uzak olur.
358.	بَعِيدٌ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ، الْبُعْدُ جَفَاءً.	Gözden uzak olan kalpten de uzak olur.
359.	الْعَيْنُ بِالْعَيْنِ، السِّنُّ بِالسِّنِّ / وَالْقِصَاصُ بِالْقِصَاصِ / كَمَا تَدِينُ تَدَانُ.	Göze göz, dişe diş / Kısasa kısas.
360.	مَا تَرَاهُ الْعَيْنُ لَيْسَ مِثْلَ مَا تَسْمَعُهُ.	Gözünle gördüğün, duyduğun gibi olmaz.
361.	الرِّجَالُ عِنْدَ الشَّدَةِ قَلَائِلُ.	Güç durumlarla başa çıkabilenler azdır.
362.	لَا وَرْدَةَ مِنْ غَيْرِ شَوْكٍ.	Gül dikensiz olmaz.
363.	عِنْدَمَا تَضْحَكُ الْجَمِيعُ يَضْحَكُ مَعَكَ، وَعِنْدَمَا تَبْكُ تَبْكُ لَوْحِدِكَ.	Gülerken herkes seninle güler, ağlarken tek başına ağlarsın.
364.	الَّذِي يَحِبُّ الْوَرْدَ يَتَحَمَّلُ شَوْكَهُ.	Gülü seven dikenine katlanır.
365.	لَا تَذُمَّ نَهَارَكَ قَبْلَ أَنْ يُؤَيِّيَ.	Gün bitmeden eleştirini yapma.
366.	مَاذَا يُؤَلِّدُ مِنْ دُونِ وِلَادَةِ الْيَوْمِ.	Gün doğmadan neler doğar

367.	الْبَيْتُ الَّذِي تَدْخُلُهُ الشَّمْسُ لَا يَدْخُلُهُ الطَّبِيبُ.	Güneşin girdiği eve doktor girmez.
368.	الثِّقَةُ رَفِيقَةُ النِّجَاحِ.	Güven başarının arkadaşıdır.
369.	حُسْنُ الْأَخْلَاقِ كُنُوزُ الْأَرْزَاقِ.	Güzel ahlak rızık hazineleridir
370.	السَّمْعَةُ الطَّيِّبَةُ خَيْرٌ مِنَ الذَّهَبِ.	Güzel bir şöhret altından daha iyidir.
371.	الْوُجُوهُ الْجَمِيلَةُ لَا تَحْتَاجُ إِلَى مَكْيَاجٍ.	Güzel yüzler makyaja ihtiyaç duymaz.
372.	بِاللِّطْفِ تُفْتَحُ جَمِيعُ الْأَبْوَابِ.	Güzellikle bütün kapılar açılır.
H		
373.	يَجْعَلُ مِنَ الْحَبَّةِ قُبَّةً.	Habbeyi kubbe yapmak.
374.	الْحَاجَةُ أُمُّ الْعَمَلِ.	Hacet çalışmanın anasıdır.
375.	الْحَقُّ دَائِمًا غَالِبٌ فِي النِّهَايَةِ.	Hak daima galip olur.
376.	الْحَقُّ يَجِدُ طَرِيقَهُ دَائِمًا.	Hak daima yerini bulur

377.	صاحب الحق سلطان.	Hak sahibi üstündür (galip gelir)
378.	الحق يعلو ولا يُعلى عليه.	Hak yücedir ondan yücesi yoktur.
379.	الحقيقة حسب الزمان / الحقيقة ابنة الزمان.	Hakikat zamana göredir.
380.	نصرة الحق شرف.	Hakka yardım etmek şereftir.
381.	لا يموت حق وراءه مطالب.	Hakkını arayan kişinin hakkı ölmez.
382.	إصلاح الرعية خير من إكثار الشرطة.	Halkı ıslah etmek, polis sayısını artırmaktan daha iyidir.
383.	الحرام أظلم من الحلال.	Haram helalden tatlıdır.
384.	المال الحرام يبلى (لا يدوم).	Haram mal tükenir.
385.	لا تأتي البركة بدون حركة.	Hareket olmayınca bereket olmaz
386.	الحرب وليمة الموت.	Harp ölümün ziyafetidir.
387.	الحاسد لا يفلح / الحسود لا يسود.	Haset eden iflah olmaz.

388.	مَنْ لَا يُخْطِئُ لَا يُمْكِنُهُ أَنْ يَفْعَلَ شَيْئًا.	Hata yapmayan hiçbir şey yapamaz.
389.	وَاحِدٌ يَرْتَكِبُ الْخَطَأَ وَالْآخِرُ يَلَامُ عَلَيْهِ.	Hatayı biri işler, başkası onunla kınanır.
390.	الاعترافُ بِالْخَطَأِ فَضِيلَةٌ.	Hatayı kabul etmek fazilettir.
391.	يَبْنِي قُصُورًا فِي الْهَوَاءِ.	Havada köşk inşa etmek
392.	الكلابُ النَّبَاحَةُ لَا تَعُضُ.	Havlayan köpek ısırmaz.
393.	الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ.	Hayâ etmek imandandır
394.	مُرِّقَتِ سِتَارَةُ الْحَيَاءِ.	Hayâ perdesi yırtılmak.
395.	الْحَيَاةُ قَصِيرَةٌ وَالْوَقْتُ يَمُضِي مُسْرَعًا.	Hayat kısa ve zaman akıp geçiyor.
396.	الْحَيَاةُ قَصِيرَةٌ لَكِنَّمَا حُلُوهٌ.	Hayat kısa, ama tatlıdır /
397.	مَا يَأْتِي بِسَهُولَةٍ يَذْهَبُ بِسَهُولَةٍ.	Haydan gelen huya gider /
398.	السَّاعِي بِالْخَيْرِ كِفَاعِلُهُ.	Hayır için çalışan, onu yapmış gibidir

399.	الخير في حسن الختام.	Hayır, sonu güzel olmaktadır.
400.	منه مذنب ومنه قوي / ضربني وبكى وسبقني واشتكى	Hem suçlu hem güçlü.
401.	كلنا عبيد آرائنا.	Hepimiz görüşümüzün kölesiyiz /
402.	لكل بكاء يوجد ضحكة.	Her ağlamanın bir gülmesi vardır
403.	في كل عائلة يوجد مشكلة متفاقمة.	Her ailede bir sorun çıkarıcı vardır
404.	لكل عالم هفوة، ولكل جواد كبوة، ولكل صارم نبوة.	Her âlimin bir hatası, her atın yüzüstü dümesi ve her keskin kiinin de uzak olması vardır.
405.	ليست كل زلة سقطت.	Her ayak kayması düşmekle sonuçlanmaz.
406.	كل رأس به صداع.	Her başın bir ağrısı vardır.
407.	ما كل ما يعلم يقال.	Her bilinen söylenmez
408.	وراء كل طلعة هبوط.	Her çıkışın bir inişi vardır.
409.	لكل زمان دولة ورجال.	Her devrin, devleti ve adamları vardır.

410.	كُلُّ حِمَارٍ يُحِبُّ سَمَاعَ نَهيقِهِ.	Her eşek, kendi anırmalarını sever.
411.	لِكُلِّ دَارٍ بِالْوَعَةِ	Her evin bir lağımı vardır.
412.	لِكُلِّ شَمْسٍ يَوْجِدُ مَغِيبًا.	Her güneşin bir batışı vardır.
413.	كُلُّ دَيْكٍ عَلَى مَرْبَلْتِهِ صَيَّاحٌ.	Her horoz kendi çöplüğünde öter.
414.	لِكُلِّ كَلْبٍ يَوْمُهُ.	Her itin bir günü vardır.
415.	لِكُلِّ بَابٍ مِفْتَاحُهُ الْخَاصُّ.	Her kapının kendi anahtarı olur.
416.	كُلُّ شَاةٍ تَنَاطُ (تُعَلِّقُ) بِرِجْلِهَا.	Her koyun kendi bacağından asılır.
417.	كُلُّ كَلْبٍ بِبَابِهِ نَبَّاحٌ وَكُلُّ دَيْكٍ عَلَى مَرْبَلْتِهِ صَيَّاحٌ	Her köpek kapısında havlar ve her horoz çöplü önünde ter.
418.	لِكُلِّ قَاعِدَةٍ شَوَادٍ.	Her kuralın istisnası vardır.
419.	لِكُلِّ مِيدَالِيَةٍ وَجْهَانٌ.	Her madalyonun iki yüzü vardır.
420.	لِكُلِّ مَسْأَلَةٍ وَجْهَتَا نَظَرٍ.	Her meselenin iki yönü vardır.

421.	لِكُلِّ مِهْنَةٍ أَسْرَارُهَا.	Her mesleğin sırları vardır.
422.	لَيْسَ كُلُّ مَا يَلْمَعُ ذَهَبًا.	Her parlayan şey, altın değildir.
423.	لَيْسَ صَاحِبُ كُلِّ عِمَامَةٍ مُتَعَبِّدًا.	Her sarıklı âbid değildir.
424.	لِكُلِّ سُؤَالٍ جَوَابٌ.	Her sorunun bir cevabı vardır.
425.	فِي كُلِّ قَطِيعٍ نَعْجَةٌ سَوْدَاءُ.	Her sürüde, bir kara koyun bulunur.
426.	كُلُّ شَيْءٍ يَرِخْصُ إِذَا كَثُرَ، إِلَّا الْعَقْلُ كُلَّمَا كَثُرَ أَزْدَادَ قِيَمَتِهِ.	Her şey çoğaldıkça ucuz olur. Ancak akıl çoğaldıkça değeri artar.
427.	كُلُّ شَيْءٍ عَادَ كَمَا كَانَ. عَادَتِ الْمِيَاهُ إِلَى مَجَارِيهَا.	Her şey eski halini aldı / İşler yoluna girdi.
428.	كُلُّ شَيْءٍ مَعَ الْعَافِيَةِ جَمِيلٌ.	Her şey sağlık ve afiyetle güzeldir.
429.	الْعَارِفُ لِكُلِّ شَيْءٍ لَا يَعْرِفُ شَيْئًا.	Her şeyi bilen bir şey bilmez.
430.	لِكُلِّ شَيْءٍ لَهُ بَدَايَةٌ.	Her şeyin bir başlangıcı vardır
431.	كُلُّ شَيْءٍ لَهُ قِيَمَتُهُ.	Her şeyin bir değeri vardır.

432.	لَا تَفْلَحُ الْأَرْضُ إِلَّا بِعَجُولِهَا.	Her tarla kendi öküzüyle sürülür.
433.	لِكُلِّ تَرْبَةٍ بَذَارُهَا	Her toprağın, uygun tohumu vardır.
434.	كُلُّ مَمْنُوعٍ مَتَّبَعٌ (مَرْغُوبٌ).	Her yasak izlenir (arzulanır).
435.	لِكُلِّ جَدِيدٍ رَهْجَةٌ وَلِكُلِّ عَتِيقٍ دَفْشَةٌ	Her yeninin bir cazibesi olur, her eskiyen ise atılır.
436.	مَنْ نَظَرَ إِلَى مَصَائِبِ النَّاسِ هَانَتْ عَلَيْهِ مُصِيبَتُهُ	Her zaman kendinden kötü durumda olan birisi vardır.
437.	إِذَا نَظَّفَ كُلُّ امْرِئٍ أَمَامَ بَابِهِ، حَصَلْنَا عَلَى مَدِينَةٍ نَظِيفَةٍ.	Herkes evinin önünü süpürse şehir temiz olur.
438.	كُلُّ شَخْصٍ يَعْجَبُهُ عَقْلُهُ.	Herkes kendi aklını beğenir.
439.	كُلُّ يَقْلَعِ شَوْكِهِ بِيَدِهِ؟	Herkes kendi dikenini, kendisi söker.
440.	إِذَا تَكَلَّمَ الْجَمِيعُ فَلَنْ يَسْمَعَ أَحَدٌ.	Herkes konuştuğu zaman kimse duymaz.
441.	كُلُّ امْرِئٍ يُذَكَّرُ بِأَعْمَالِهِ / يُذَكَّرُ الْمَرْءُ بِأَعْمَالِهِ.	Herkes yaptığı ile bilinir.
442.	كُلُّ النَّاسِ مِنْ جَانِبِ الْغَنِيِّ.	Herkes zenginden yanadır.

443.	لكل شخص يوجد نصيب له.	Herkesin bir kısmeti vardır.
444.	لكل امرئ نصيبه.	Herkesin nasibi vardır.
445.	لا يضبط اللص إلا اللص.	Hırsızı, ancak hırsız yakalar.
446.	الصعود السريع له سقوط كبير.	Hızlı çıkışın büyük düşüşü olur.
447.	لا يبق أي شيء سراً.	Hiçbir şey gizli kalmaz.
448.	رأس الحكمة مخافة الله.	Hikmetin başı Allah korkusudur.
449.	المحتال المكار لا يحتاج إلى سمسار.	Hilekâr adam aracıya ihtiyaç duymaz.
450.	سلم خادع أسوأ من حرب مكشوفة.	Hileli barış açık harpten daha kötüdür.
451.	صاف مثل عين الديك.	Horozun gözü gibi temiz.
452.	الأوقات الحلوة تذهب بسرعة.	Hoş vakitler çabuk geçer.
453.	الاستياء أو عدم الرضا أول خطوة نحو التقدم.	Hoşnutsuzluk ilerlemenin ilk adımdır.

454.	إِذَا كَانَ الْحُزْنَ نَائِمًا فَلَا تُوقِظُهُ.	Hüzün uykuda olduğu zaman onu uyandırma.
أ - أ		
455.	تَخَاصِمُ اللِّسَانَ فَظَهَرَ الْمَسْرُوقُ.	İki hırsız döküşünce çalıntı bulunur
456.	لَا تَسْتَبْدِلُ جِيَادَكَ عِنْدَ اجْتِيَازِ النَّهْرِ.	Irmaktan geçerken at değiştirilmez.
457.	مَنْ يَلْمَسُ الْقُرْصَ بِلُطْفٍ سَرَعَانَ مَا يُقْرِصُ.	İsırgan otuna dokunan dalınır.
458.	فِي التَّأَنِّي السَّلَامَةُ وَفِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةُ.	İtidalde selamet acelede nedamet vardır
459.	تَتَأَكَّدُ مِنَ الصَّدِيقِ الْجَيِّدِ فِي الْيَوْمِ الْأَسْوَدِ.	Iyi arkadaş kara günde belli olur
460.	لَا تُلَوِّثِ الْبَيْرَ الَّذِي تَشْرَبُ مِنْهُ.	İçtiğin suyu kirletme.
461.	الْكَمَالُ فِي الْمَارَسَةِ.	İdman yaparak ilerleme kaydedilir. (Meşk kemale erdirir.)
462.	صَاحِبُ الْحَاجَةِ أَعْمَى.	İhtiyaç sahibi kördür.
463.	إِذَا طَارَدْتَ حَصَانَيْنِ، سَوْفَ تَفْقَدُ الْاِثْنَيْنِ.	İki atı birden kovalarsan, ikisini de kaçırsın.

464.	لا يَلْعَبُ بَهْلَوَانانِ عَلَى حَبْلِ وَاحِدٍ.	İki cambaz bir ipte oynamaz
465.	رَأْيَانِ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.	İki görüş bir görüşten iyidir.
466.	الَّذِي تَرَاهُ الْعَيْنَانِ أَفْضَلُ مِنَ الَّذِي تَرَاهُ عَيْنٌ وَاحِدَةٌ.	İki göz, bir gözden iyi görür.
467.	خَطَّانٌ لَا يَشْكَلَانِ صَوَابًا.	İki hata bir doğru etmez.
468.	لَا تُمْسِكُ بِطِيخْتَانِ بِيَدٍ وَاحِدَةٍ.	İki karpuz bir koltuğa sığmaz.
469.	إِذَا امْتَطَى رَجُلَانِ حَصَانًا، عَلَى أَحَدِهِمَا أَنْ يَجْلِسَ فِي الْخَلْفِ.	İki kişi aynı ata binerse, birinin arkaya oturması gerekir.
470.	كُلُّ سِرٍّ إِذَا جَاوَزَ الْاِثْنَيْنِ سَاعَ.	İki kişiden fazlasına taşan her sır yayılır.
471.	اخْتَرِ أَهْوَنَ الشَّرِيِّينَ.	İki kötünün, en hafifini seç
472.	شَيْئَانِ لَا نَعْرِفُ فَضْلَهُمَا إِلَّا حِينَ نَفْقَدُهُمَا: الشَّبَابُ وَالْعَافِيَةُ.	İki şey vardır ki onları kaybetmeyince değerini anlayamayız: Gençlik ve afiyet.
473.	الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ مِنْ قَلَّةِ الْأَدَبِ.	İlginç olmayan bir şeye gülmek terbiyenin az olması demek.
474.	الْعِلْمُ عَيْنُ الْعَقْلِ.	İlim, aklın gözüdür.

475.	أفة العلم النسيانُ.	İlimin belası unutmaktır
476.	الضربة الأولى نصف المعركة.	İlk vuruş savaşı yarısıdır.
477.	الإيمان يُزحزحُ الجبالَ.	İman dağı bile yerinden oynatır.
478.	لا تُلقِ الدرَّ إلى الخنازيرِ.	İnciyi domuzlara atma!
479.	إذا سقطَ الإنسانُ مرةً داسَ عليه الجميعُ.	İnsan bir kez düşmeye görsün herkes onu çiğner.
480.	يُعرفُ الإنسانُ من أثره	İnsan eseri ile bilinir.
481.	الإنسانُ عبدُ الإحسانِ.	İnsan ihsann esiridir
482.	ما يراه الإنسانُ في الحلمِ لا يُصدِّقُ.	İnsan rüyada görse inanmaz.
483.	الخبرةُ أساسُ المعرفةِ.	İnsan yapa yapa ustalaşır.
484.	الإنسانُ الحيُّ رزقُهُ حيٌّ.	İnsan yaşadığı sürece rızkı da olur.
485.	لا يُمكنُ العيشُ في الجنةِ من دونِ النَّاسِ	İnsan, cennette bile yalnız yaşayamaz.

486.	المرءُ بأخلاقه.	İnsanı insan yapan davranışlarıdır (ahlakıdır).
487.	الإنسانُ في التفكيرِ واللهُ في التقديرِ.	İnsanın düşüncesi ile allah'ın takdiri ile olur.
488.	سَلَامَةُ الْإِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ.	İnsanın emniyeti dilini tutmasındadır.
489.	لَا يُسَاقُ النَّاسُ بِنَفْسِ الْعَصَا.	İnsanlar aynı değnekle güdülmez.
490.	النَّاسُ أُعْدَاءُ مَا جَهِلُوا.	İnsanlar bilmedikleri şeyin düşmanlarıdır.
491.	النَّاسُ عَلَى دِينِ مَلُوكِهِمْ.	İnsanlar liderlerinin yolunu izler.
492.	النَّاسُ دَائِمًا يَكُونُوا بِجَانِبِ الْقَوِيِّ.	İnsanlar, her zaman güçlünün (galibin) yanında olur.
493.	لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ.	İnsanlara şükür etmeyen Allah'a da şükür etmez.
494.	رِزْقُ النَّاسِ عَلَى النَّاسِ وَرِزْقُ الْكُلِّ عَلَى اللَّهِ.	İnsanların rızkı insanlara bağlıdır. fakat hepsinin rızkı Allah'tandır.
495.	صِرْنَا مَضْغَةً فِي أَفْوَاهِ النَّاسِ.	İnsanların ağzına sakız olduk
496.	مَا أَنْجَزَهُ الْإِنْسَانُ يُسْتَطِيعُ الْإِنْسَانُ أَنْجَازَهُ.	İnsanoğlunun yaptığı bir şeyi insan yapabilir.

497.	الإِسْرَافُ يُؤَلِّدُ الْقِلَّةَ.	İsraf yoksulluğu getirir.
498.	الإِحْسَانُ الْمُتَكَلِّفُ لَا يَسْتَحِقُّ الثَّنَاءَ.	İstenmeyerek yapılan iyilik teşekkürle değmez.
499.	أَشْرَقْتَ أُمَّ فَرَبْتَ، فَلَيْسَ أَفْضَلَ مِنَ الْوَطَنِ.	İster doğruya git ister batıya, vatan gibisi yok.
500.	الِاسْتِثْنَاءُ يُؤَكِّدُ الْقَاعِدَةَ.	İstisna kaideyi belirgin kılar.
501.	مَا حَارَ مَنْ اسْتَشَارَ.	İstişare eden şaşırmaz.
502.	دَعِ الْعَمَلَ إِلَى أَهْلِهِ.	İşi ehline bırak.
503.	تَأَمَّلْ بِالْأَفْضَلِ وَاسْتَعِدَّ لِلْأَسْوَأِ.	İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.
504.	لَيْسَتْ الْأُمُورُ بِظَوَاهِرِهَا.	İşler görüldüğü gibi değildir.
505.	خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا.	İşlerin en hayırlısı orta olandır.
506.	خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا.	İşlerin hayırlısı orta olandır.
507.	فِي رَأْسِ الْبَطَّالِ شَيْطَانٌ /رَأْسُ الْبَطَّالِ فِيهِ أَلْفُ شَيْطَانٍ./ رَأْسُ الْبَطَّالِ دُكَّانُ الشَّيْطَانِ.	İşsiz kafasında bin şeytan olur.

508.	الكلبُ لا يعضُ كلباً	İt iti ısırmaz.
509.	مَنْ لَا يَطِيعُ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَأْمُرَ.	İtaat etmeyen emir veremez.
510.	الكتابُ النافعُ صديقٌ حميمٌ.	İyi bir kitap iyi bir dosttur.
511.	الصيتُ الحسنُ خيرٌ من المالِ المقدسِ.	İyi bir şöhret, birikmiş maldan daha iyidir.
512.	الصديقُ في وقتِ الضيقِ.	İyi dost kara günde belli olur.
513.	ابنُ الحلالِ عندَ ذكره يُبانُ.	İyi insan lafı üzerine gelir
514.	الزوجةُ الصالحةُ من الزوجِ الصالحِ.	İyi kocadan iyi kadın olur.
515.	القدوةُ الحسنةُ خيرٌ موعظةً.	İyi örnek, en güzel öğüttür.
516.	الصيتُ الحسنُ أكثرُ قبولاً من الوجهِ الحسنِ.	İyi şöhret güzel yüzden daha makbuldür.
517.	الخيرُ بالخيرِ والبادي أكرمُ، والشرُّ بالشرِّ والبادي أظلمُ.	İyiliğe iyilik; ancak ilk yapan daha yücedir; kötülüğe kötülük; ancak önce başlayan daha zalimdir.
518.	خيرُ البرِّ عاجلهُ.	İyiliğin hayırlısı hemen yapılanıdır.

519.	الإحسانُ يَسْتُرُ عيوباً كثيرةً.	İyilik çok ayıbı örter.
520.	اتَّقِ شَرَّ مَنْ أَحْسَنْتَ إِلَيْهِ.	İyilik ettiğin kişinin kötülüğünden sakın.
521.	اعْمَلْ خَيْرًا وَارْمِ فِي الْبَحْرِ، إِذَا لَمْ يَعْرِفْهُ السَّمَكُ الْخَالِقُ يَعْرِفُهُ.	İyilik yap denize at, balık bilmezse Halik bilir.
522.	اعْمَلْ خَيْرًا وَالْقَهْ فِي الْبَحْرِ.	İyilik yap, denize at.
523.	مَنْ يَعْمَلْ خَيْرًا يَلْقَ خَيْرًا.	İyilik yapan iyilik görür.

K

524.	الْقَبْرُ يَسَاوِي بَيْنَ جَمِيعِ النَّاسِ.	Kabir insanları aynı konuma getirir.
525.	جَمِيعُنَا سَوَاسِيَةٌ فِي الْقَبْرِ.	Kabirde hepimiz eşitiz.
526.	لَا مَفْرَءَ مِنَ الْقَدْرِ.	Kaderden kaçılmaz.
527.	غَيْرَةُ الْمَرْأَةِ مِفْتَاحُ طَلَاقِهَا.	Kadının kıskançlığı boşanmanın anahtarıdır.
528.	النِّسَاءُ فِيهِنَّ جَوَاهِرٌ، وَفِيهِنَّ عَوَاهِرٌ، وَفِيهِنَّ قَوَاهِرٌ.	Kadınlar arasında cevherler, fahişeler ve kötücüller vardır.

529.	تَضَحَّكَ النِّسَاءُ عِنْدَمَا يَسْتَطِيعْنَ وَيَبْكِينَ عِنْدَمَا يُرَدْنَ	Kadınlar gülebildikleri zaman gülerler ve istedikleri zaman ağlarlar.
530.	دَعِ النِّسَاءَ تَغْزِلُ وَلَا تَعْظُ.	Kadınlar öğüt vermesin, yün eğirsin.
531.	لِلنِّسَاءِ شَعْرٌ طَوِيلٌ وَعَقْلٌ قَصِيرٌ.	Kadınların saçı uzun aklı kısa olur.
532.	أَعْظَمُ الْمُتَصَرِّينَ مَنْ انْتَصَرَ عَلَى نَفْسِهِ.	Kahramanların en büyüğü nefesine hâkim olandır.
533.	إِذَا غَنَيْتَ قَبْلَ الْفَطُورِ بَكَيْتَ قَبْلَ الْمَسَاءِ.	Kahvaltıdan önce şarkı söyleyen akşam olmadan ağlar.
534.	الْقَلَمُ أَقْطَعُ مِنَ السَّيْفِ.	Kalem kılıçtan keskindir.
535.	الدَّمُ يُقْوِي الرِّابِطَ الْأَسْرِي.	Kan bağı güçlüdür.
536.	الْمَاءُ لَا يَتَحَوَّلُ إِلَى مَاءٍ.	Kan suya dönüşmez.
537.	الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى.	Kanaat tükenmeyen hazinedir./ Kanaat tükenmez bir hazinedir
538.	كُلُّ مُحَجَّبٍ مَرْغُوبٌ	Kapalı olana rağbet edilir.
539.	مَنْ يَمْتَطِي الصَّعَابَ يَخْشَى التَّرَجُّلَ عَنْهَا.	Kaplana binen inmekten korkar.

540.	جَمِيعُ الْقِطَطِ غَبِشَاءُ فِي الظَّلامِ.	Karanlıkta bütün kediler boz renklidir.
541.	كُونُوا إِخْوَةً وَأَقْسِمُوا قِسْمَةَ الْحَقِّ.	Kardeş olunuz hakça paylaşınız.
542.	مَنْ حَفَرَ حُفْرَةً لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا.	Kardeşine kuyu kazan içine düşer.
543.	مَنْ يَتَكَلَّمُ سُوءًا بِحَقِّ زَوْجَتِهِ شَخْصٌ حَقِيرٌ.	Karısı hakkında kötü konuşan, kendisini de aşağılar.
544.	عَالِمٌ مُعَانِدٌ خَيْرٌ مِنْ جَاهِلٍ مُسَاعِدٍ.	Karşı çıkan âlim, aptal destekçiden iyidir.
545.	قَالُوا لِلْبَغْلِ: مَنْ أَبُوكَ؟ قَالَ الْحِصَانُ خَالِي.	Katıra "baban kimdir" demişler, "at dayımdır" demiştir.
546.	بَشِّرِ الْقَاتِلَ بِالْقَتْلِ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ.	Katile hatırlat ki, uzun bir müddet sonra da olsa, öldürülecektir.
547.	اِخْتِيَارُ اللَّحْنِ لَا يَكُونُ إِلَّا لِمَنْ دَفَعَ لِعَازِفِ الْمِزْمَارِ.	Kavalcıya para veren şarkıyı seçer / Parayı veren düdüğü çalar.
548.	الْوَقْتُ الضَّائِعُ لَا يَعُودُ إِلَى الْوَرَاءِ.	Kaybolan vakit geri gelmez.
549.	إِذَا حَانَ الْقَضَاءُ ضَاقَ الْفَضَاءُ.	Kaza gelince feza daralır
550.	عَنْزَةٌ وَلَوْ طَارَتْ تَعُودُ عَنْزَةً مِنْ جَدِيدٍ.	Keçi uçsa bile yine keçidir.

551.	القِطَّةُ لَا تَتَخَلَّى عَنِ الْفَأْرَةِ.	Kedi fareden vazgeçmez.
552.	يَلْحَسُ الْمَبْرَدُ كَمَا الْقِطُّ.	Kedi gibi eğeyi yalar.
553.	غَابَ الْقِطُّ الْعَبَّ يَا فَارُ.	Kedi yok, ey fare oyna!
554.	إِذَا غَابَ الْقِطُّ لَعِبَتِ الْفُرَّانُ	Kedinin olmadığı yerde fareler cirit atar.
555.	تَعَاشَرُوا كَالْإِخْوَانِ وَتَعَامَلُوا كَالْغُرَبَاءِ.	Kendi aranızda kardeş gibi geçinin yabancı gibi muamele yapın.
556.	لَا تَأْكُلْ خُبْزَكَ عَلَى مَائِدَةِ غَيْرِكَ.	Kendi ekmeğini başkasının sofrasında yeme
557.	يَخْتَبِي فِي خِيَالِ إِصْبَعِهِ.	Kendi parmağının gölgesinde gizlenmek.
558.	إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تُطَاعَ، فَاسْأَلْ مَا يُسْتَطَاعُ.	Kendine itaat edilmesini istiyorsan yapılabilecek şeyler iste.
559.	عِزِّ نَفْسِكَ تَجِدُهَا.	Kendine saygılı ol, saygı görürsün.
560.	مَنْ اسْتَطَاعَ اقْنَاعَ نَفْسِهِ فَهُوَ خَطِيبٌ رَائِعٌ.	Kendini ikna edebilen kişi iyi bir hatiptir.
561.	اعْرِفْ نَفْسَكَ.	Kendini tanı. (Kendini bil.)

562.	يُقْبَلُونَ الْيَدَ وَيَدْعُونَ لَهَا بِالْكَسْرِ.	Kesilmesini diledikleri eli öpen nice insan vardır.
563.	الشَّاةُ الْمَذْبُوحَةُ لَا يُؤْلَمُهَا السَّلْحُ.	Kesilmiş koyun derisinin yüzülmesinden korkmaz. Ölmüş eşek kurttan korkmaz
564.	مَنْ اسْتَغَلَ سَيْفَ الْبَغِيِّ مَاتَ بِهِ.	Kılıcını savuran onunla ölür.
565.	الْعِتَابُ يُرِيحُ الْوُجْدَانَ.	Kınamak vicdani rahatlatır.
566.	الْإِيجَازُ جَوْهَرُ الْبَلَاغَةِ.	Kısalık güzel konuşmanın özüdür. (Güzel konuşmanın esası az ve öz ifadedir.)
567.	اخْتَرِ زَوْجَتَكَ بِأُذُنِكَ لَا بِعَيْنِكَ.	Kızı alan göz ile bakmasın, kulak ile işitsin.
568.	الْبِنْتُ يُطَلِّبُهَا أَلْفُ شَخْصٍ، شَخْصٌ وَاحِدٌ تَأْخُذُ.	Kızı bin kişi ister, bir kişi alır.
569.	الْفُوزُ بِالْفَتَاةِ يَكُونُ بِاسْتِرْضَاءِ وَالِدَتِهَا.	kızı kazanmak, annesini razı etmekle dur.
570.	أَخَاطِبُ الْكِنَّةِ لَكِي تَسْمَعِ الْجَارَةَ.	Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla.
571.	مَنْ يَقْرِضُ صَدِيقَهُ يَخْسِرُهُ.	Kim arkadaşını borçlandırırsa onu kaybeder.
572.	مَنْ تَدَخَّلَ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ لَقِيَ مَا لَا يَرْضِيهِ.	Kim ilgilendirmediği işe karışır, razı olmadığı şeylerle karşılaşır

573.	مَنْ أَقْرَبُ بَدْنِهِ لَا ذَنْبَ لَهُ.	Kim suçunu itiraf ederse günahı olmaz.
574.	مَنْ قَدَرَهُ أَنْ يَعِيشَ عَمْرًا طَوِيلًا، لَا تَقْتُلُهُ شِدَّةٌ.	Kimin kaderinde uzun yaşamak varsa sıkıntıdan ölmez.
575.	لَا تَكْفُفُ نَفْسٌ إِلَّا وَسْعَهَا.	Kimse gücünün yetmediğinden sorumlu tutulmaz.
576.	لَا تَنْشُرُ غَسِيلَكَ عَلَى مَرَأَى النَّاسِ.	Kirli çamaşırlarını gözler önüne serme.
577.	يُعْرِفُ الْمَرْءُ بِأَقْرَانِهِ. قُلْ لِي مَنْ تُعَاشِرُ أَقْلُ لَكَ مَنْ أَنْتَ.	Kişi arkadaşı ile tanınır.
578.	الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ.	Kişi arkadaşın dinindedir.
579.	الْغَائِبُ عَذْرُهُ مَعَهُ.	Kişi gıyabında yerilmez.
580.	الْعَشْرَةُ السَّيِّئَةُ تُفْسِدُ الْأَخْلَاقَ.	Kişi refikinden azar.
581.	يَتَعَلَّمُ الْمَرْءُ مِنْ تَجْرِبَتِهِ / لَا يَتَعَلَّمُ الْإِنْسَانُ إِلَّا مِنْ كَيْسِهِ.	Kişi tecrübe ile öğrenir.
582.	لَا يُمَكِّنُ لِلشَّخْصِ أَنْ يَكُونَ فِي مَكَانَيْنِ مَعًا.	Kişi, iki ayrı yerde aynı anda bulunamaz.
583.	الْمَرْءُ عَدُوٌّ مَا جَهِلَ.	Kişiler bilmedikleri şeyin düşmanlarıdır.

584.	فخر المرء بفضله أفضل من فخره بأصله. / لا تقل أصلي وفصلي أبداً إنما أصل الفتى ما قد حصل.	Kişinin iyilikleriyle övünmesi aslı ile övünmesinden iyidir. Benim aslım faslım budur deme, kişinin aslı. ancak amelidir.
585.	لا تحکم على امرئ حتى تعرف قصته.	Kişinin öyküsünü bilmeden hakkında hüküm verme.
586.	أدب المرء خير من ذهبه	Kişinin terbiyesi altınından daha hayırlıdır.
587.	عضته ولا قبله غيره.	Kişiyi başkasının öpmesinden kendinin ısırması iyidir.
588.	اختر الرجل من كلمته والبقرة من قرنيها	Kişiyi sözüne, ineği boynuzuna bakarak seç.
589.	أنت بخير مادام جارك بخير.	Komşun iyi oldukça sen de iyi olursun.
590.	دار الجار ولو جار.	Komşunu, kötü bile olsa, gücendirme.
591.	الحديث يعلم أكثر من التأمل.	Konuşmak düşünmekten daha öğreticidir.
592.	أخش من لا يخاف الله. / لا تخش من يخشى الله	Kork Allah'tan korkmayandan.
593.	الأيأس يكسب الجبان شجاعة	Korkağı çok kovarsan bahadır olur.
594.	الجنباء يموتون عدة مرات قبل موتهم.	Korkaklar, ölümlerinden önce defalarca ölürlər.

595.	الفرع يُذهبُ الوجعَ.	Korku acıyı giderir.
596.	الفرسُ الراكضةُ تُعرفُ في ميدانِ السباقِ	Koşu atı, yarış meydanında belli olur.
597.	أكرمِ الكلبَ إكراماً لصاحبه.	Köpeğe, sahibinin hatırı için ikram et.
598.	الكلبُ لا يعضُ صاحبه.	Köpek sahibini ısırmaz.
599.	لا يضرُ السحابُ نباحَ الكلابِ.	Köpeklerin havlaması bulutlara zarar vermez.
600.	لن يشكرَ الأعمى على مرآةٍ تهديها إليه.	Kör adam, ayna hediye ettiğin için sana teşekkür etmez.
601.	إذا قادَ الأعمى رجلاً أعمى سقطَ كلاهما في الحفرةِ.	Kör köre rehberlik ederse, ikisi birden çukura düşer.
602.	لا تبيعَ المرأةُ للأعمى.	Köre ayna satılmaz.
603.	الأعمورُ ملكٌ في بلادِ العميانِ.	Körlerin memleketinde şaşılار baş (padişah) olur.
604.	إذا ستكونَ معَ رفاقِ السوءِ فابقِ وحيداً. / الوحدةُ خيرٌ من جليسِ السوءِ.	Kötü arkadaşlarla birlikte olmaktansa yalnız kal.
605.	البيتُ السيءُ هو الذي يعلو فيه صوتُ الدجاجةِ على صوتِ الديكِ.	Kötü ev, tavuğun sesi horozunkinden yüksek olan evdir.

606.	خَبَرُ السُّوءِ يَنْتَقِلُ بِسُرْعَةٍ.	Kötü haber tez duyulur.
607.	حَتَّى الْأَشْرَارُ يَكْرَهُونَ الرَّذِيلَةَ فِي الْآخِرِينَ.	Kötüler bile başkalarının rezaletinden nefret eder.
608.	إِذَا مَلَكَ الْأَرْدَالُ هَلَكَ الْأَفْضَلُ.	Kötüler idare ederse iyiler yok olur.
609.	خَادِمُ الْمَلِكِ أَيْضًا مَلِكٌ.	Kralın hizmetçisi de kraldır.
610.	لَا تَكُونُ الثَّرْوَةُ إِلَّا عِنْدَ اسْتِعْمَالِهَا.	Kullanılmayan servet, yok sayılır.
611.	لَا يَرْضَى الْعِبَادَ إِلَّا رَبُّ الْعِبَادِ.	Kulları, Allahtan başka kimse razı edemez.
612.	يَخْسِرُ فِي الْقِمَارِ وَيَكْسِبُ فِي الْحُبِّ.	Kumarda kaybeden, aşkta kazanır.
613.	السَّكَانِيُّ حَافٍ وَالْحَايِكُ عَرِيَانٌ.	Kunduracı yalın, dokumacı ise çıplaktır.
614.	أَجْوَعُ مِنْ ذَنْبٍ.	Kurttan daha aç.
615.	النَّجَاةُ فِي الصِّدْقِ.	Kurtuluş doğruluktadır.
616.	الْإِمْتِنَاعُ عَنِ الرَّذِيلَةِ خَطْوَةٌ أُولَى نَحْوِ الْفَضِيلَةِ.	Kusurdan kaçınmak fazilete doğru atılan ilk adımdır.

617.	الباحثُ عن صديقٍ مثاليٍ يبقى بدونِ صديقٍ	Kusursuz dost arayan dostsuz kalır
618.	لا يوجد جمالٌ كاملٌ بلا عيبٍ.	Kusursuz güzel olmaz
619.	الطيرُ بالطيرِ يُصطادُ	Kuş kuşla avlanır.
620.	يُعرفُ الطيرُ من تغريدهِ والمرءُ من كلامه.	Kuş sesiyle, kişi konuşmasıyla tanınır.
621.	من يخشِ العصافيرَ لا يزرعُ الذرةَ.	Kuşlardan korkan mısır ekmez.
622.	من استرعى الذئبَ فقد ظلمَ.	Kutra güvenen haksızlık eder.
623.	لا احترامٌ من دونِ قوَّةٍ.	Kuvvet olmadan saygınlık olmaz.
624.	الأذراءُ أفسى توبيخٍ.	Küçük görme en sert azarlamadır.
625.	المتعلمُ في الصغرِ لا يُنسى / العلمُ في الصغرِ كالنقشِ في الحجرِ.	Küçük yaşta öğrenilen unutulmaz.
626.	ما فاتَ ماتَ، اتركِ الماضيَ للماضي.	Küçük yaşta verilen bilgi taşta nakşedilmiş gibidir.
627.	كلُّ إناءٍ ينضحُ بما فيه	Küp içindekini sızdırır.

L

628.	المعروفُ في غيرِ أهلهِ خسارةٌ.	Layık olmayana yapılan iyilik boşa gider.
629.	قد تسقط اللقمة قبل بلوغها الفم.	Lokma ağza ulaşmadan düşer.

M

630.	القلبُ الحزينُ هو الذي لا يبتهجُ أبداً.	Mahzun kalp hiçbir zaman sevinmez.
631.	المالُ عدوُّ الإنسانِ.	Mal (para) insanın düşmanıdır.
632.	المالُ صديقٌ وعدوٌّ للإنسانِ في الوقتِ ذاته.	Mal adama hem dost hem de düşmandır
633.	حُبُّ المالِ أصلُ كلِّ شرٍ.	Mal sevgisi her kötülüğün anasıdır.
634.	من كان بريئاً وثق بنفسه.	Masum insan kendisine güvenir.
635.	القرْدُ في عينِ أمه غزالٌ.	Maymun, anasının gözünde ceylan gibidir.
636.	إذا حضرتِ الملائكةُ غابتِ الشياطينُ.	Melekler geldiği zaman, şeytanlar kaybolur.
637.	يصعدُ السلمُ درجةً درجةً.	Merdiven adım adım çıkılır.

638.	صُعُودِ السُّلْمِ دَرَجَةً دَرَجَةً.	Merdiven, basamak basamak çıkılır.
639.	يَحْمِلُ السُّلْمَ بِالْعَرَضِ.	Merdiveni enlemesine taşımak.
640.	لَا يَكُونُ الْإِتْقَانُ إِلَّا بِالْمَارَسَةِ.	Meşk kemale erdirir.
641.	إِذَا وَجَدْتَ الْقَبْرَ مَجَانًا فَأَدْخِلْ فِيهِ.	Mezar bedava bulursan hemen gir.
642.	عِنْدَ الْبُطُونِ ضَاعَتْ الْعُقُولُ.	Midesi boş olanın kafası çalışmaz.
643.	كَبِيرِ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ.	Milletin büyüğü milletine hizmet edendir.
644.	لَا تَضَاءُ الشَّمْعَةُ مِنْ طَرَفَيْهَا.	Mum iki ucundan yakılmaz.
645.	الْمَصَائِبُ تَجْعَلُنَا حُكَمَاءَ.	Musibetler bizi filozof yapar.
646.	الْمَصَائِبُ لَا تَأْتِي فُرَادَى.	Musibetler peşi peşine gelir.
647.	السَّعِيدُ مَنْ يَسْعَدُ بِأَوْلَادِهِ.	Mutlu insan iyi çocukları olandır.
648.	يَعِشُ طَوِيلًا مَنْ يَعِشُ سَعِيدًا.	Mutlu insan uzun yaşar.

649.	السَّعَادَةُ بِالْغَرَامِ وَالْهَمُّ بِالْأَطْنَانِ / السَّعَادَةُ دَرَاهِمٌ وَالْهَمُّ قِنْطَارٌ.	Mutluluk gramla keder ise tonladır.
650.	الْكَمَالُ لِلَّهِ وَحْدَهُ.	Mükemmellik yalnız Allah'a hastır.
651.	الْمُؤْمِنُ بِشْرُهُ فِي وَجْهِهِ وَحَزْنُهُ فِي قَلْبِهِ.	Mümin'in sevinci yüzünde, üzüntüsü kalbindedir.
N		
652.	نَاكِرُ الْجَمِيلِ وَالشَّعْبَانُ أَخْوَانٌ.	Nankör ile yılan, kardeştir.
653.	تَانَ فِي بَدَلِ النَّصِيحَةِ، وَأَسْرَعُ إِلَى عَمَلِ الْخَيْرِ.	Nasihat verirken yavaş ol, hayır işlerde ise acele et.
654.	لَا يَحْصُدُ الْإِنْسَانُ إِلَّا مَا زَرَعَ. / كَمَا تَزْرَعُ تَحْصُدُ.	Ne ekersen onu biçersin.
655.	لَا يُقَالُ مَاذَا كُنْتَ بَلْ يُقَالُ مَاذَا سَأَكُونُ.	Ne oldum dememeli ne olacağım demeli
656.	إِذَا عُرِفَ السَّبَبُ بَطَلَ الْعَجَبُ.	Nedeni bilinirse şaşkınlık olmaz.
657.	لَا تَكْرَهُوا شَرًّا لَعَلَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ.	Nefret etmeyin; nefret ettiğiniz şey olur ki, sizin hayrınıza olur.
658.	الْبُغْضُ أَعْمَى كَمَا الْحُبُّ.	Nefret, sevgi gibi kördür.

659.	حفظ النفس أول قوانين الطبيعة.	Nefsin korunması tabiatın ilk yasasıdır.
660.	أينما تكن الحركة تكن البركة.	Nerde hareket, orda bereket.
661.	أينما معدتك تمتلئ ابق. / حيثما ترزق الرزق.	Nerede karnın doyarsa orada kal.
662.	اللطف لا يكلف شيئاً.	Nezaketin külfeti yoktur.
663.	رب قول أنفذ من صول.	Nice söz vardır ki, yiğitçe saldırıdan etkilidir.
664.	يقول نوح ولا يقول النبي	Nuh der peygamber demez
Ö - O		
665.	للشراة حد أقطع من السيف.	Oburluk kılıçtan daha öldürücüdür.
666.	الابن لخاله والبنت لعمتها	Oğlan dayıya, kız halaya
667.	إذا كبر ابنك خاويه.	Oğlun büyüdüğü zaman ona yoldaş ol.
668.	إذا تركت ابنك جائعاً فأنت تعلمه السرقة	Oğlunu aç bırakırsan ona hırsızlık yapmayı öğretirsin.

669.	ما تَمَّ تَمَّ ، عفا اللهُ عما سلفَ .	Olan oldu. / Geçmişe mazi derler.
670.	قلْ له تُيسُّ ، يقلُّ لك احببه .	Ona teke dersen, o da sana "sütünü sağ" der.
671.	كُنْ وَسَطًا وَاِمَشْ جَانِبًا	Orta ol, kenardan yürü
672.	تَغْيِيرُ الْمَرْعَى يُسَمِّنُ الْعَجُولَ .	Otlak değiştirmek buzağıları şişmanlatır.
673.	احْتَرِسْ مِنَ الْأَنْعَى فِي الْمَرْعَى .	Otun içindeki yılandan sakın.
674.	أَوَّلُ الْغَضَبِ جُنُونٌ وَآخِرُهُ نَدَامَةٌ .	Öfkenin öncesi delilik, sonu pişmanlıktır.
675.	الرَّجُلُ الْغَرِيقُ لَا يَخَافُ مِنَ الْبَلَلِ .	Ölmüş eşek kurttan korkmaz.
676.	جَدُّ الْحَصَانِ الْمَيْتِ مُضِيعَةٌ لِلْوَقْتِ .	Ölü atı kamçulamak boşunadır.
677.	الْمَوْتَى لَا يَرَوُونَ الْقَصَصَ . / لَيْسَ لِلْمَيْتِ لِسَانٌ فَيَنْطِقُ .	Ölüler konuşamaz / şahitlik yapamaz.
678.	الْمَوْتُ يَهْرَأُ بِالطَّبِيبِ .	Ölüm doktor ile alay eder.
679.	الْجَمِيعُ فِي الْمَوْتِ سَوَاسِيَةٌ .	Ölüm herkesi eşitler.

680.	عِشْ وَدَعْ غَيْرَكَ يَعِيشُ.	Ölüm ile ölç alınmaz.
681.	لِكُلِّ عِلَّةٍ دَوَاءٌ إِلَّا الْمَوْتَ.	Ölümden başka her derdin çaresi vardır.
682.	اِنْتَظِرِ الْمَوْتَ أَسْوَأَ مِنْ الْمَوْتِ.	Ölümü beklemek ölmekten daha kötüdür.
683.	كِرَامَةُ الْمَيِّتِ دَفْنُهُ.	Ölüye en büyük saygı onu defnetmektir.
684.	اذْكُرُوا مَحَاسِنَ مَوْتَاكُمْ.	Ölüyü hayırla an.
685.	لَا يَحْسَدُ الْمَيِّتَ أَحَدٌ.	Ölüyü hiç kimse kıskanmaz.
686.	النَّجَاحُ أَوْلَىٰ ثُمَّ الزَّوْجِ.	Önce başarı, sonra evlilik.
687.	يَقْتُلُ الْقَتِيلَ وَيَسِيرُ فِي جَنَازَتِهِ.	Önce öldürüp sonra cenazesine katılmak.
688.	قُمْ بِمَا عَلَيْكَ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ.	Önce, üzerine düşeni yap, sonra Allah'a tevekkül et.
689.	السَّلَامَةُ خَيْرٌ مِنَ النَّدَامَةِ.	Önlem almak, pişman olmaktan iyidir
690.	فَرَخُ الْبَطِّ عَوَامٌ.	Ördek yavrusu annesi gibi iyi yüzücüdür.

691.	قُدوةٌ خَيْرٌ مِنْ مَوْعظةٍ.	Örnek olmak öğüt vermekten daha iyidir.
692.	السُّنْدَانُ الْمُتَيْنُ لَا يَخْشَى الْمَطْرَقَةَ.	Örs çekiçten korkmaz.
693.	السُّنْدَانُ لَا يَهَابُ الطَّرْقَ.	Örs, yediği darbelerden korkmaz
P		
694.	المالُ أصلُ كلِّ شرٍّ.	Para bütün kötülüklerin kaynağıdır
695.	المالُ كالرُّبْقِ. (لا يبقَى في اليدِ).	Para cıva gibidir, (elde durmaz)
696.	المالُ يجرُّ المالَ / الدراهمُ بالدراهمِ تُكسَبُ.	Para parayı çeker.
697.	المالُ أصلُ الشَّهواتِ.	Para şehvetin kaynağıdır.
698.	الكيسُ المَلَّانُ لَا يَفْتَقِدُ الخُلَّانَ.	Paran çoksa dostun da çoktur.
699.	لا تَنْظُرْ إِلى خَسارةِ المالِ بَلْ إِلى نِهايةِ العَمَلِ.	Paranın gittiğine bakma, işinin bittiğine bak.
700.	حَبِيبُ مالِهِ لَا حَبِيبَ لَهُ وَعَدُوُّ مالِهِ لَأَعْدُوُّ لَهُ.	Parasını sevenin dostu yoktur. Parasına düşman olanın da düşmanı yoktur.

701.	مِثْلَ الْخَاتَمِ بِالْإِصْبَعِ.	Parmaktaki yüzük gibi.
702.	مَنْ حَضَرَ السُّوقَ بَاءً وَاشْتَرَى.	Pazara gelen alış veriş yapar.
703.	لَا تَكُنْ صَلْبًا فَتُكْسِرُ وَلَا لِينًا فَتُعْصِرُ.	Pek yaş olma sıkılırsın, pek' de kuru olma kırılırsın.
704.	لَا كِرَامَةَ لِنَبِيِّ فِي قَوْمِهِ. / لَا كِرَامَةَ لِنَبِيِّ فِي وَطَنِهِ.	Peygamber kendi ülkesinde saygın değildir.
705.	لَا تَحْرِقْ لِحافَكَ مِنْ أَجْلِ الْعَتِّ.	Pire için yorgan yakmak.
R		
706.	لَوْ بَحِثْتَ عَنِ الرَّاحَةِ فَهِيَ فِي الْقَبْرِ.	Rahat ararsan mezarda
707.	الرِّزْقُ عَلَى اللَّهِ.	Rızık Allah'tandır.
708.	الرِّزْقُ بِالْعَمَلِ وَلَيْسَ بِالْأَمَلِ.	Rızık çalışmakla kazanılır, umutla değil.
709.	لَا اغْتِنَامَ مِنْ غَيْرِ مُجَازَفَةٍ	Risk alınmadan bir şey elde edilmez.
710.	الْمَالُ الَّتِي بِهِ الرِّيحُ تُبْعِثُهُ الرِّيحُ.	Rüzgârların getirdiği malı fırtına dağıtır.

S – Ş

711.	تَفَاحَةٌ فِي الْيَوْمِ تَبْعُدُ عَنْكَ الطَّبِيبُ.	Sabah aç karnına elma, bir daha ilaç alma.
712.	الصَّبْرُ يَهْدُ الْجِبَالَ	Sabır dağları yıkar.
713.	الصَّبْرُ فَضِيلَةٌ.	Sabır fazilettir/erdemdir.
714.	الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ.	Sabır kurtuluşun anahtarıdır.
715.	مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ، وَمَنْ لَجَّ كَفَرَ.	Sabır zafere, sabırsızlık da küfre götürür.
716.	الصَّبْرُ أَفْضَلُ عِلَاجٍ لِلْحَيَاةِ.	Sabır, yaşamın en iyi ilacıdır.
717.	مَنْ تَأَنَّى نَالَ مَا تَمَنَّى	Sabreden derviş muradına ermiş.
718.	نَهَايَةُ الصَّبْرِ السَّلَامَةُ.	Sabrın sonu selâmettir.
719.	الشَّيْبُ هَيْبَةٌ.	Saç ağarması olgunluğun belirtisidir.
720.	اعْقُلْهَا وَتَوَكَّلْ.	Sağlam kazığa bağla sonra tevekkül et.

721.	الرزق السائب يُعلم الناس الحرام	Sahipsiz (terkedilmiş) mal insana hırsızlığı öğretir.
722.	مدعي الصداقة أسوأ من عدو مبين.	Sahte arkadaş, açık düşmandan daha kötüdür.
723.	الشرف الزائف يزهر ولا يثمر.	Sahte şeref, çiçek açar ama meyve vermez.
724.	لا ترم سهماً يصعب عليك رده.	Sakınamayacaksan ok atma.
725.	الحذر من الحيطة.	Sakınmak tedbirdendir.
726.	كالبحث عن إبرة في كومة تبن.	Saman içinde iğne aramak.
727.	مثل الحية تحت التبن.	Saman yığınının altındaki yılan gibi.
728.	لا قمح من دون تبن	Samansız buğday olmaz.
729.	عامل الناس كما يحبوا أن يعاملوك.	Sana nasıl davranılmasını istiyorsan öyle davran.
730.	الفنُّ مديدٌ والحياة قصيرة.	Sanat uzun, hayat ise kısadır.
731.	ما أهونُ الحربُ على النظارة.	Savaş, seyredene kolay gelir.

732.	مَنْ يُتَقَنَّ الكَرَّ وَالْفِرَّ يَعِشْ لِيُحَارِبَ مَنْ جَدِيدٍ.	Savaşıp kaçan sar kaldığı için yeniden savaşabilir.
733.	وَالْعِذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُولٌ.	Saygın insanlar, mazeretleri kabul ederler.
734.	الضَّحْكَ بِلَا سَبَبٍ مِنْ قَلَّةِ الْأَدَبِ.	Sebepsiz gülüş, yakışık almaz.
735.	السَّلَامَةُ فِي مَنْتَصَفِ الطَّرِيقِ، السَّلَامَةُ فِي الْإِعْتِدَالِ.	Selamet orta yoldadır.
736.	مَا يَجْلِبُهُ السَّيْلُ تَأْخُذُهُ الْمِيَاهُ.	Selden gelen suya gider
737.	عِنْدَمَا لَا تَتْرَكَ الْعَمَلَ فَالْعَمَلُ لَا يَتْرُكَكَ.	Sen işi bırakmayınca iş seni bırakmaz.
738.	اتَّقِ مَنْ رَفَعَكَ فَوْقَ قَدْرِكَ.	Seni değerinden fazla yüceltenden sakın.
739.	مَنْ سَاوَاكَ بِنَفْسِهِ مَا ظَلَمَكَ.	Seni kendine denk tutan, sana zulmedemez.
740.	كَلْبٌ يَنْبِجُ مِنْ أَجْلِكَ أَفْضَلُ مِنْ كَلْبٍ يَنْبِجُ مِنْكَ.	Senin için havlayan köpek, sana havlayandan iyidir.
741.	مَا يَصِحُّ لَكَ قَدْ لَا يَصِحُّ لِغَيْرِكَ.	Senin için uygun olan şey, başkası için uygun olmayabilir.
742.	لَيْسَتْ الثَّرْوَةُ لِمَنْ يَمْلِكُهَا بَلْ لِلَّذِي يَنْعَمُ بِهَا.	Servet sahibinin değil, ondan faydalananındır.

743.	القلب الذي يُحبُّ لا يكره.	Seven kalp nefret etmez.
744.	المحبةُ خاصة، والبغضُ عام.	Sevgi özel, nefret geneldir.
745.	الحُبُّ يهزأُ بصانعِ المفاتيح.	Sevgi, anahtarcı ile alay eder.
746.	الصحةُ خيرٌ من الثروة.	Sihhat servetten hayırlıdır.
747.	ما بعدَ الشدةِ إلا الرخاءُ.	Sıkıntının ardından bolluk gelir.
748.	الدجاجةُ السوداءُ تضعُ البيضةَ البيضاءَ.	Siyah tavuk da beyaz yumurta yumurtlar.
749.	النقطةُ الأخيرةُ تطفحُ الكأسُ.	Son damla bardağı taşırır / Bardağı taşıran bir damladır.
750.	يضحكُ جيداً من يضحكُ أخيراً.	Son gülen, iyi güler.
751.	لا ينفعُ الندمُ بعدَ العدمِ.	Son pişmanlık fayda vermez
752.	القشةُ الأخيرةُ تقصمُ ظهرَ البعيرِ.	Son yük devenin belini kırar.
753.	لا تحمدُ البدايةَ حتى ترى النهايةَ.	Sonucu görmeden başlangıca övgüde bulunma.

754.	لا تُشعل ناراً يتعذر عليك إطفائها	Söndüremeyeceğin ateşi yakma.
755.	إذا كان الكلام من فضة فالسكوت من ذهب.	Söz gümüş ise sükût altındır.
756.	تأن في وعودك وأسرع في إنجازها.	Söz vermek kolay, iş onu tutmakta.
757.	جرح الكلام خير من جرح السهام.	Söz yarası ok yarasından daha çok acı verir.
758.	ينفع الضرب حينما لا ينفع الكلام.	Sözün fayda vermediği yerde (bazen) dayak fayda verir.
759.	املاً الجرة عندما يكون الماء جارياً.	Su akarken testiği doldur.
760.	المياه في الصحراء نعمة وعلى الغريق نعمة.	Su çölde nimettir, ama boğulan için felakettir.
761.	كالذي يشرب من بئر ويرمي فيها حجراً.	Su içtiği kuyuya, taş atan şahıs gibi.
762.	السكوت جواب / السكوت إقرار.	Susmak cevaptır / Sükût ikrardandır.
763.	لا حكمة كالصمت.	Susmak gibi hikmet yoktur.
764.	لا نعرف قيمة الماء إلا حين تجف البئر.	Suyun kıymetini ancak kuyu kuruduğu zaman anlarız

765.	السُّكُوتُ علامةُ الرِّضا.	Sükût ikrardan gelir (sayılır).
766.	نهايةُ المزاجِ مؤلَّةٌ	Şakanın sonu karadır
767.	الشُّهرةُ مرآةٌ مكبرةٌ.	Şöhret (ün) büyüteçtir.
768.	الشُّكرُ يزيدُ النِّعمَ.	Şükür nimet arttırır
T		
769.	شيطانٌ تعرفُهُ خيرٌ من شيطانٍ تجهلهُ.	Tanıdığın şeytan, tanımadığından iyidir.
770.	التاريخُ يعيدُ نفسهُ.	Tarih tekerrürden ibarettir.
771.	مَنْ رَمَى عَلَيْكَ حَجْرًا إرَمَ عَلَيْهِ خُبْرًا.	Taş atana ekmek at.
772.	كُنْ لَطِيفَ الْكَلَامِ وَجَادِلْ بِحِزْمٍ.	Tatlı dilli ol ve azimle mücadele et.
773.	مَنْ يَسْمَعُ الْكَلَامَ الْمَعْسُولَ يَطْعَمُكَ بِمَلْعَقَةٍ فَارِغَةٍ.	Tatlı sözler söyleyen, boş kaşıkla besleyen kimsedir.
774.	لَا تُسَمِّنُ النَّعْجَةَ بِالْقَوْلِ اللَّطِيفِ.	Tatlı sözlerle koyun semirtilmez.

775.	لَا يَحْصُلُ عَلَى الْبَيْضِ إِلَّا مَنْ تَحْمَلُ تَوَقَّأَ الدَّجَاجِ.	Tavuğun gıdaklamasına tahammül etmeyen, yumurtaya sahip olamaz
776.	لَيْسَ الْغُصْنُ الْأَعْلَى هُوَ الْمَحَطُّ الْأَسْلَمُ.	Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur.
777.	فِي تَبْدِيلِ الْمَكَانِ يُوْجَدُ الْفَرْحُ.	Tebdil-i mekanda ferahlık vardır.
778.	التَّجْرِبَةُ خَيْرُ الْمَدَارِسِ.	Tecrübe en iyi okuldur.
779.	اسْأَلِ الْمَجْرِبَّ وَلَا تَسْأَلِ الْحَكِيمَ.	Tecrübeliden sor hâkimden sorma.
780.	كَلَامُ التَّجْرِبَةِ أَصْدَقُ.	Tecrübenin sözü daha doğrudur.
781.	الْمَرْءُ فِي التَّفْكِيرِ وَاللَّهُ فِي التَّدْبِيرِ.	Tedbir kuldan takdir Allah'tan.
782.	مَنْ يَخْشَى الْخَطَرَ يَشْعُرُ بِهِ دَائِمًا.	Tehlikeden korkan daima onu hisseder.
783.	رَأْسُ الْكَسَلَانِ مَعْمَلُ الشَّيْطَانِ.	Tembel kafa şeytanın iş yeridir.
784.	الْكَسَلُ خَطِيئَةٌ لَا تُغْتَفَرُ.	Tembellik bağışlanmayan bir hatadır.
785.	الْكَسَلُ مِفْتَاحُ الْفَقْرِ.	Tembellik fakirliğin anahtarıdır.

786.	الْقَلْبُ الطَّيِّبُ يَجْعَلُ الْوَجْهَ نَضِيْرًا	Temiz kalp, yüzü parlak kılar.
787.	النَّظَافَةُ مِنَ الْإِيْمَانِ.	Temizlik imandandır, (hadis)
788.	سَحَبَهَا مِثْلَ الشَّعْرَةِ مِنَ الرَّبْدَةِ / سَحَبَهَا مِثْلَ الشَّعْرَةِ مِنَ الْعَجِيْنِ.	Tereyağından kıl çeker gibi.
789.	التَّشْخِيصُ نِصْفُ الْعِلَاجِ	Teşhis tedavinin yarısıdır.
790.	الْمُتَوَكِّلُ لَا تَغْرُقُ سَفِيْنَتَهُ وَالذَّنْبُ لَا يَأْكُلُ حِمَارَهُ.	Tevekkelin, gemisi batmaz / eşeğini kurt yemez.
791.	مَا حَكَ جِدِّكَ مِثْلَ ظُنْفَرِكَ.	Tırnağın varsa başını (sırtını) kaşı.
792.	الْحَفِيْدُ أَعْلَى مِنَ الْوَلْدِ / مَا أَعَزَّ مِنَ الْوَلْدِ إِلَّا وَالدُّ الْوَلْدِ.	Torun evlattan daha değerlidir.
793.	لَا تُقْبَلُ الْيَدُ الَّتِي بَصَقْتَ عَلَيْكَ.	Tükürdüğün eli öpme
U - Ü		
794.	لَا تَدْعُ الْأَمْلَ يَنْسِيكَ الْحَقِيْقَةَ.	Umuda kapılıp gerçeği unutma.
795.	الْأَمْلُ خُبْزُ الْفَقِيْرِ.	Umut fakirin ekmeğidir.

796.	لَوْلا الأملُ لَمَا كانَ العملُ.	Umut olmasaydı, iş olmazdı.
797.	إذا ذهبَ الشعورُ بالحياءِ، حلَّ البلاءُ.	Utanma duyguları giderse musibetler gelir.
798.	لا تُوقِظُ كلباً نائماً.	Uyuyan köpeği uyandırma.
799.	النَّعْجَةُ الجَرَبَاءُ تُعْدي القَطِيعَ كُلَّهُ.	Uyuz koyun hastalığını bütün sürüye bulaştırır.
800.	البُعدُ جُفاءٌ.	Uzaklık Cefadır.
801.	الصَّلاحُ سَيِّدُ الأحكامِ.	Uzlaştırma, verilen kararların en iyisidir.
802.	اللِّسانُ الطَّويلُ يَدُهُ قَصيرةٌ.	Uzun dilin eli kısa olur.
803.	لا حياةَ بدونِ أملٍ.	Ümitsiz yaşam olmaz.
804.	رُبَّ كَثيرِ الدَّمعِ غيرِ كُئيبٍ.	Üzüntü duymadan, nice gözyaşı dökener vardır.
V		
805.	الوقتُ يُعَلِّمُ الإنسانَ كُلَّ شيءٍ.	Vakit insana her şeyi öğretir.

806.	الوقتُ نقدٌ، الوقتُ من ذهبٍ	Vakit nakittir.
807.	لا مكانَ كالوطنِ	Vatan gibi mekân yoktur.
808.	أعطِ وأنفقْ والرزقُ من عندِ الله.	Ver ve harca (çünkü) rızık Allah'tandır.
Y		
809.	الغريبُ أعمى ولو كان بصيراً.	Yabancı, gözü açık da olsa, kördür.
810.	إذا افتقر اليهوديُّ نظرَ في حسابهِ العتيق.	Yehudi fakirleşince eski hesaplarına bakar.
811.	جاركَ القريبُ خيرٌ من أخوكَ البعيدِ.	Yakın komşun, uzak kardeşinden iyidir.
812.	جولةُ الباطلِ ساعةٌ، وجولةُ الحقِّ إلى قيامِ الساعةِ.	Yalan bir anlık, doğru ise kıyamete kadardır.
813.	شمعةُ الكذابِ تحرقُ حتى العشاءِ / جبلُ الكذبِ قصيرٌ	Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
814.	أكاذيبك لا تنطلي عليّ.	Yalanların bana söz kesmez .
815.	يزيدُ في النارِ حطباً.	Yangına körükle gitmek.

816.	مَنْ يَخْشَاكَ حَاضِرًا يُبْغِضَكَ غَائِبًا.	Yanında iken senden korkan kişi, yokluğunda senden nefret eder.
817.	نَنَسِيَ أخطاءَنَا بِسهولةٍ حينَ يجهلُهَا الآخرونَ.	Yanlışlarımızı başkaları bilmeyince hemen unuturuz.
818.	طَلَبُ المساعدةِ اقرارٌ بالعجزِ.	Yardım istemek, çaresizliği kabullenmektir.
819.	غداً يومٌ آخرٌ.	Yarın başka bir gündür.
820.	أعطي خُبْرَكَ للخُبَّازِ ولو أكلُ نصفَهُ.	Yarisını yeme pahasına da olsa elindeki hamuru fırıncıya ver.
821.	العمرُ سبعينَ والعملُ لم ينتهِ.	Yaş yetmiş iş bitmemiş.
822.	العيشةُ تدبيرٌ.	Yaşamak tedbirli ve planlı olmaktır.
823.	وهل تستوي الرؤوسُ المسنةُ على الأكتافِ الشابّةِ؟	Yaşlı kafalar, genç omuzların üzerine oturtulmaz?
824.	كما ترتبُ سريرك تجلسُ عليه.	Yatağını nasıl düzenlersen üzerinde öylece yatarsın.
825.	الدفا عفا ولو في عزِّ الصيفِ.	Yazın ortasında bile olsa sıcaklık sağlıktır.
826.	الطعمُ يخفي الصنارةَ.	Yem oltayı gizler.

827.	لَا تَعِشْ لِكِي تَأْكُلْ بَلْ كُلْ لِكِي تَعِيشْ.	Yemek için yaşama, yaşamak için ye.
828.	ارْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ.	Yerdekilere merhamet edin ki Allah size merhamet etsin.
829.	مَنْ لَسَعَتْهُ الْأَفْعَى يَخَافُ مِنَ الْحَبْلِ.	Yılanın ısırıldığı kişi ipten korkar.
830.	صَيْتٌ غَنَى وَلَا صَيْتٌ فَقْرٌ.	Yoksulluğunla tanınmaktansa zenginliğinle tanın.
831.	الْفَقْرُ يَعْمي البَصْرَ.	Yoksulluk (iflas) gözü kör eder.
832.	الْفَقْرُ لَيْسَ عَيْبًا.	Yoksulluk ayıp değildir.
833.	الْفَقْرُ يَعْمي القلبَ.	Yoksulluk kalbi köreltir.
834.	لَا تَخْرُجُ النِّحَاةُ مِنَ الْعَدَمِ.	Yoktan yonga çıkmaz.
835.	أَسْلَمَ الطَّرِيقُ الْمَطْرُوقَةَ.	Yolların en emniyetlisi işlek olanıdır.
836.	السُّؤَالُ عَنِ الطَّرِيقِ خَيْرٌ مِنْ إِضَاعَةِ السَّبِيلِ.	Yolu sormak, kaybolmaktan iyidir.
837.	مَنْ يَسْرِقُ بَيْضَةً يَسْرِقُ ثَوْرًا.	Yumurta çalan öküz de çalar.

838.	لا تُحَضَّرُ العَجَّةُ بِدونِ فِقْسِ البَيْضِ.	Yumurta kırmadan omlet yapılmaz.
839.	لا تَكُنْ لِيناً فَتُعَصَّرَ ولا صَلَباً فَتُكْسَرَ.	Yumuşak olma sıkılırsın sert olma kırılırsın.
840.	العُنُقُودُ العَالي حِصْرَم.	Yüksekte asılı duran üzüm ekşi olur.
841.	القلبُ الجبانُ لا يَمكُنُ أن يَكُونُ ناجِحاً في الحُبِّ.	Yüreksiz adam aşkta başarılı olamaz.
842.	المدحُ في الوَجْهِ ذمٌّ ظاهِرٌ.	Yüze karşı yapılan övgü, apaçık bir rezalettir.
843.	خَجَلٌ في الوَجْهِ ولا لَطْفَةٌ في القلبِ.	Yüzün kızarsın da kalbin kararmasın.
Z		
844.	حلاوةُ الظَفْرِ تَمحوُ مرارةَ الصَبْرِ.	Zaferin tadı, sabrın (bekleyişin) acılığını siler.
845.	الدَّهْرُ ساعَةٌ لكَ وساعَةٌ عَلَيْكَ.	Zaman bazen lehine bazendi aleyhinedir.
846.	نَعِمَ المُوَدِّبُ الدَّهْرُ.	Zaman en iyi eğiticidir.
847.	الأُمُورُ بِحاضِرِها.	Zamana uymak gerek.

848.	نَعِيبُ زَمَانِنَا وَالْعَيْبُ فِينَا	Zamanı ayıplarız hâlbuki ayıp bizdedir.
849.	يَسْتَحِيلُ إِرْجَاعُ الزَّمَنِ إِلَى الْوَرَاءِ.	Zamanı geri döndürmek imkânsızdır.
850.	الْحَاجَةُ أُمُّ الْإِخْتِرَاعِ. الْحَاجَةُ تَفْتَقُ الْحِيلَةَ	Zaruret insana her şeyi yaptırır.
851.	الضَّرُورَةُ لَهَا أَحْكَامٌ.	Zaruretin kendi kuralları vardır.
852.	الضَّرُورَاتُ تُبَسِّحُ الْمَحْظُورَاتِ.	Zaruretler yasakları mubah kılar.
853.	الظَّفْرُ بِالضَّعِيفِ هَزِيمَةٌ.	Zayıfa karşı galip gelmek hezimettir.
854.	طَابَخُ السَّمِّ أَكَلُهُ.	Zehiri hazırlayan yer.
855.	غَلَطَةُ الشَّاطِرِ بِأَلْفِ.	Zeki bir kişinin hatası çok daha vahimdir.
856.	جَوَابُ الذَّكِيِّ جَاهِزٌ.	Zekinin cevabı hazırdır.
857.	فَلَاحٌ غَنِيٌّ مَلِكٌ مَخْفِيٌّ.	Zengin çiftçi görünmeyen kraldır.
858.	فَخْرُ الْغَنِيِّ بِكَيْسِهِ وَفَخْرُ الْعَالَمِ بِكَرَارِيْسِهِ.	Zenginin övüncü kesesi, âlimin övüncü kitaplarıdır.

859.	الغنى والقناعة لا يجتمعان معاً.	Zenginlik ve kanaat bir arada bulunmaz.
860.	قوة السلسلة في أضعف حلقاتها.	Zincirin kuvveti en zayıf halkası kadardır.
861.	المرء لا يتعلم حتى يتألم.	Zora katlanmadan (acı çekmeden) öğrenilmez.
862.	الجمال ليس بالقوة	Zorla güzellik olmaz.

نهاية الكتاب

لتحميل ومشاهدة المزيد من الكتب اضغط على روابط مكتبة الموسوعة الشاملة:

<https://drive.google.com/open?id=0B4axHI2sdVBzfk5KNm80TFpVOHZVNFJoWXVwUWR1SWMyU1NqWm9nOFozWVd6ZjhuVDIPWEE&authuser=0>

ويمكنكم أيضاً الاشتراك بمجموعة "الموسوعة الشاملة في اللغة التركية" على صفحة الفيس بوك لكي يصلكم كل ما هو جديد من هذه الكتب والبرامج

على الرابط " <https://www.facebook.com/groups/1446126149017845/>

مع تمنياتي لكم بالفائدة والمتعة

الموسوعة الشاملة في
اللغة التركية

المهندس محمد عامر المجدوب

المهندس محمد عامر المجدوب

www.facebook.com/amermajz

amermajz@windowslive.com

amermajz@gmail.com

<https://twitter.com/amermajz>